

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»

Ҳисоботи молиявии маҷмӯй
барои соле, ки 31 декабри с.2024 анҷом ёфтааст
ва Ҳисоботи аудиторони мустақил

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»

МУНДАРИЧА

Саҳифа

ТАСДИҚОТИ РОҲБАРИЯТ ДАР БОБАТИ МАСЪУЛИЯТ БАРОИ ТАҲИЯ ВА ТАСДИҚИ ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУЙ БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2023 АНҚОМ ЁФТААСТ	2
ҲИСОБОТИ АУДИТОРОНИ МУСТАҚИЛ	3—4
ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУЙ БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҚОМ ЁФТААСТ:	
Ҳисоботи маҷмуй оид ба вазъи молиявӣ	5
Ҳисоботи маҷмуй оид ба фоида ё зарар ва дигар даромади умумӣ	6
Ҳисоботи маҷмуй оид ба тағйирот дар сармояи худӣ	7
Ҳисоботи маҷмуй оид ба гардиши маблағҳои пулӣ	8—9
Тавзеҳот ба ҳисоботи молиявии маҷмуй	10—79

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»

ТАСДИҚОТИ РОҲБАРИЯТ ДАР БОБАТИ МАСЪУЛИЯТ БАРОИ ТАҲИЯ ВА ТАСДИҚИ ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНЧОМ ЁФТААСТ

Тасдиқоти зерин, ки бояд яқчо бо тавсифи уҳдадорихои аудиторони мустақил баррасӣ гардад, бо мақсади аз ҳам ҷудо кардани масъулияти аудиторони мустақил ва роҳбарият нисбат ба ҳисоботи молиявии маҷмуи Чамъияти саҳомии кушодаи «Бонки Эсхата» (минбаъд – «Бонк») ва ташкилоти фаръии он (минбаъд – «Гурӯҳ») изҳор шудааст.

Роҳбарияти Гурӯҳ барои таҳияи ҳисоботи молиявии маҷмӯй, ки дар ҳама ҷанбаҳои муҳим вазъи молиявии маҷмӯй ба ҳолати 31 декабри соли 2024, натиҷаҳои маҷмуи фаъолият, гардиши маҷмуи маблағҳои пулӣ ва тағйироти маҷмӯй дар сармояи Гурӯҳро барои соли, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст, мутобиқи Стандартҳои байналмилалӣ ҳисоботи молиявӣ (минбаъд – «СБҲМ») дуруст инъикос менамояд, масъул мебошад.

Ҳангоми таҳияи ҳисоботи молиявии маҷмӯй роҳбарият барои инҳо масъул мебошад:

- интихоби принципҳои мувофиқи ҳисобдорӣ ва татбиқи пайвастаи онҳо;
- татбиқи баҳодихӣ ва ҳисобҳои асоснок;
- риояи талаботи СБҲМ ё ифшои ҳамаи инҳирофоти ҷиддӣ аз СБҲМ дар тавзеҳот ба ҳисоботи молиявии маҷмӯй;
- таҳияи ҳисоботи молиявии маҷмӯй бо фарзияи он, ки Гурӯҳ фаъолияти худро дар ояндаи наздик идома хоҳад дод, ба истиснои ҳолатҳои, ки чунин фарзия номувофиқ бошад.

Роҳбарият ҳамчунин барои инҳо масъул мебошад:

- тарҳрезӣ, татбиқ ва таъмини фаъолияти низоми самаранок ва бозғатимоди назорати дохилӣ дар Гурӯҳ;
- таъмини низоми баҳисобгирии муҳосибӣ, ки имкон медиҳад дар ҳар вақти дилхоҳ маълумоти дақиқ дар бораи вазъи молиявии Гурӯҳро таҳия намояд ва мутобиқати ҳисоботи молиявии маҷмуиро ба талаботи СБҲМ таъмин созад;
- пешбурди баҳисобгирии муҳосибӣ мутобиқи қонунгузорӣ ва стандартҳои баҳисобгирии муҳосибӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, талаботи БМТ ва СБҲМ;
- андешидани чораҳо дар доираи салоҳияти худ ҷиҳати таъмини ҳифозати дороиҳои Гурӯҳ;
- ошкор ва пешгирӣ намудани ҳолатҳои қаллобӣ, хатоҳо ва дигар ҳолатҳои суиистифода.

Ин ҳисоботи молиявии маҷмӯй барои соли, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст, аз тарафи Роҳбарияти Бонк 20 марти соли 2025 тасдиқ шудааст.

Аз номи Раёсат:

Акмалҷон Сайфидинов
Раиси Раёсат

Юлия Валентини
и. в. Директори молиявӣ

20 марти соли 2025
ш.Хуҷанд, Ҷумҳурии Тоҷикистон

20 марти соли 2025
ш.Хуҷанд, Ҷумҳурии Тоҷикистон

ҲИСОБОТИ АУДИТОРОНИ МУСТАҚИЛ

Ба саҳмиядорон ва Шурои нозирони Ҷамъияти саҳомии кушодаи «Бонки Эсхата»:

Андешаи аудитор

Мо аудити ҳисоботи молиявии маҷмуи замимашавандаи Ҷамъияти саҳомии кушодаи «Бонки Эсхата» (минбаъд - Бонк) ва ташкилоти фаръии онро (минбаъд - Гурӯҳ), ки ҳисоботи маҷмӯи оид ба вазъи молиявӣ ба ҳолати 31 декабри соли 2024, ҳисоботи маҷмӯи оид ба фоида ё зиён ва дигар даромади умумӣ, ҳисоботи маҷмӯи оид ба тағйирот дар сармоя ва ҳисоботи маҷмӯи оид ба гардиши маблағҳои пулӣ дар сола, ки дар ин сана анҷом ёфтааст ва тавзеҳот ба ҳисоботи молиявии маҷмӯи, аз ҷумла шарҳи мухтасари муқаррароти асосии сиёсати ҳисобдориро дар бар мегирад, гузаронидем.

Ба андешаи мо, ҳисоботи молиявии маҷмуи замимашаванда дар ҳама ҷанбаҳои муҳим вазъи молиявии Гурӯҳро ба ҳолати 31 декабри соли 2024, ҳамчунин натиҷаҳои маҷмуи фаъолият ва гардиши маҷмуи маблағҳои пулии онро барои сола, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст, мутобиқи Стандартҳои байналмилалӣ ҳисоботи молиявӣ (минбаъд - «СБҲМ») дуруст инъикос менамояд.

Асос барои изҳори андеша

Мо аудити худро мутобиқи Стандартҳои Байналмилалӣ Аудит (минбаъд - СБМ) гузаронидем. Уҳдадорҳои мо дар доираи ин стандартҳо дар қисмати «Масъулияти аудитор барои аудити ҳисоботи молиявии маҷмӯи» дарҷ гардидааст. Мо тибқи «Кодекси ахлоқи муҳосибони касбӣ»-и Шуро оид ба стандартҳои байналмилалӣ ахлоқ барои муҳосибон (минбаъд - Кодекси ШСБАМ) ва талаботи ахлоқи марбут ба аудити ҳисоботи молиявии маҷмӯи дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аз Гурӯҳ мустақил ҳастем ва мутобиқи ин талабот ва кодекси ШСБАМ дигар уҳдадорҳои ахлоқиро низ иҷро кардем. Ба назари мо, далелҳои аудиторӣ, ки дар раванди аудит ба даст овардаем, ҳамчун асос барои изҳори андеша кофӣ ва мувофиқ мебошанд.

Масъулияти роҳбарият ва шахсони масъули идоракунии корпоративӣ барои ҳисоботи молиявӣ

Роҳбарият барои таҳия ва пешниҳоди дурусти ҳисоботи молиявии маҷмӯи мутобиқи СБҲМ, дастурамалҳои БМТ ва қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ва инчунин барои низоми назорати дохилӣ, ки роҳбарият ҷиҳати таҳияи ҳисоботи молиявии оӣ аз таҳрифоти ҷиддӣ бар асари амалҳои ғайривичдӣ ё иштибоҳҳо зарур мешуморад, масъул мебошад. Ҳангоми таҳияи ин ҳисоботи молиявии маҷмӯи роҳбарият барои арзёбии қобилияти Гурӯҳ дар самти идомаи фаъолияти муттасил, дар ҳолатҳои зарурӣ ифшо намудани иттилооти марбут ба фаъолияти муттасил ва истифодаи принципҳои фаъолияти муттасил ҳамчун асоси баҳисобирии муҳосибӣ масъул аст, ба истиснои ҳолатҳое, ки роҳбарият ният дорад Гурӯҳро барҳам диҳад, фаъолияти онро қатъ намояд ё дар мавриде, ки вай ба ҷуз барҳам додан ё қатъ намудани фаъолият ягон алтернативаи дигари воқеие надошта бошад. Шахсоне, ки барои идоракунии корпоративӣ масъуланд, дар самти назорати раванди таҳияи ҳисоботи молиявии маҷмуи Гурӯҳ масъулият бар дӯш доранд.

Масъулияти аудитор барои аудити ҳисоботи молиявии маҷмӯи

Ҳадафи мо итминони комил ҳосил намудан дар бобати он ки ҳисоботи молиявии маҷмӯи аз таҳрифҳои ҷиддӣ вобаста ба амалҳои беинсофона ё иштибоҳҳо хатоҳо озода мебошад ва сипас интишор намудани ҳулосаи аудиторӣ мебошад, ки андешаи моро дар бар мегирад. Итминони комил сатҳи баланди боварию эътимод аст, аммо кафолати он нест, ки аудити мутобиқи СБА гузаронидашуда ҳамеша хатоҳои ҷиддӣ мавҷударо ошкор менамояд. Таҳрифҳои метавонанд натиҷаи амалҳои беинсофона ё иштибоҳҳо хатоҳо бошанд ва дар ҳолате ҷиддӣ ҳисобида мешаванд, ки агар онҳо ба таври алоҳида ё дар маҷмӯи ба қарорҳои иқтисодӣ дар асоси ин ҳисоботи молиявии маҷмӯи қабулшавандаи истифодабарандагон таъсир расонида тавонанд.

Дар доираи аудит, ки тибқи СБА гузаронида мешавад, мо дар давоми тамоми санҷиши аудиторӣ мулоҳизаву ҳулосабарории касбиро истифода мебарем ва шубҳаи (скептисизми) касбиро нигоҳ медорем. Ғайр аз ин, мо корҳои зеринро иҷро менамоем:

- ошкор намудан ва баҳодиҳии хавфҳои таҳрифоти ҷиддӣ ҳисоботи молиявии маҷмӯи дар натиҷаи амалҳои беинсофона ё иштибоҳҳо хатоҳо; тарҳрезӣ ва иҷрои расмиёти аудиторӣ дар ҷавоби ин хавфҳо; ба даст овардани далелҳои аудиторӣ, ки барои изҳори андешаи асоснокӣ мо кофӣ ва зарур мебошанд. Хавфи ошкор накардани таҳрифоти ҷиддӣ дар натиҷаи амалҳои беинсофона нисбат ба ошкор накардани таҳрифоти ҷиддӣ дар натиҷаи иштибоҳҳо хатоҳо зиёдтар аст, зеро амалҳои беинсофона метавонанд созиш, сохтакорӣ, қасдан инъикос накардан ё пешниҳод намудани маълумоти нодуруст ё берун аз низоми назорати дохилӣ амал намуданро дар бар гиранд;

- фаҳмиши низоми назорати дохилии марбут ба аудит бо мақсади тархрезии расмиёти аудиторӣ, ки ба ҳолату шароит ҷавобгӯй мебошанд, аммо на бо мақсади изҳори андеша дар хусуси самаранокии низоми назорати дохилии Гурӯҳ;
- арзёбии мувофиқати сиёсати ҳисобдорӣ татбиқшаванда, асоснокии қиматҳои баҳодихӣ ва ифшои мувофиқи маълумотҳое, ки аз ҷониби роҳбарият таҳия шудаанд;
- омода кардани хулоса дар бораи қонунӣ будани иҷозати роҳбарият оид ба муттасилии фаъолият ба сифати асосҳои баҳисобгирии муҳосибӣ ва дар асоси далелҳои аудитории бадастомада хулоса баровардан дар бораи он, ки оё номуайянии ҷиддии марбут ба рӯйдодҳо ё шароите, ки дар натиҷаи онҳо ба қобилияти Гурӯҳ барои идомаи пайвастаи фаъолияти он шубҳаҳои ҷиддӣ ба амал меоранд, вучуд дорад. Агар мо ба хулосае оем, ки номуайянии ҷиддӣ вучуд дорад, мо бояд дар хулосаи аудитории худ ба ифшои маълумоти дахлдори ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ таваҷҷуҳ зоҳир намоем. Ҳулосаҳои мо ба далелҳои аудитории асос ёфтаанд, ки то таърихи хулосаи аудитории мо ба даст оварда шудаанд. Бо вучуди ин, рӯйдодҳо ё шароитҳои оянда метавонанд боиси қобилияти худро аз даст додани Гурӯҳ барои идомаи фаъолияти муттасили он гарданд;
- иҷрои баҳодихии пешниҳоди умумии ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ, сохтор ва мундариҷаи он, аз ҷумла ошкор намудани маълумот ва арзёбии он, ки оё ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ амалиётҳо ва рӯйдодҳои асосиро тавре пешниҳод намудааст, ки дар бораи онҳо тасаввуроти дуруст ҳосил гардад.

Мо ҳамкориҳои иттилоотиро бо шахсони масъули идоракунии корпоративӣ ба роҳ монда, маълумот дар бораи ҳаҷм ва муҳлатҳои банақшагирифтаи аудит ва масъалаҳои муҳиммеро, ки таваҷҷуҳи аудиторро ба худ ҷалб кардаанд, аз ҷумла камбудҳои ҷиддии низоми назорати дохилиро, ки мо дар раванди аудит муайян мекунем, ба иттилои онҳо мерасонем.

Мо инчунин ба унвони шахсони масъули идоракунии корпоративӣ изҳор медорем, ки тамоми талаботи ахлоқии дахлдорро оид ба мустақилият риоя кардем ва дар хусуси ҳамаи муносибатҳо ва дигар масъалаҳое, ки яқинан ба мустақилияти аудитор таъсир расонида метавонистанд ва дар ҳолатҳои зарурӣ оид ба тамоми чораҳои эҳтиётӣ дахлдор ба онҳо маълумот додем.

Шавкатҷон Назиров

Директори ЧДММ «Бейкер Тилли Тоҷикистон».

Иҷозатномаи № 000014, ки
аз ҷониби Бонки миллии Тоҷикистон

20 март соли 2025.
ш.Душанбе, Ҷумҳурии Тоҷикистон

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»

ҲИСОБОТИ МАЧМУИ ОИД БА ВАЗЪИ МОЛИЯВӢ БА ҲОЛАТИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 (бо ҳазор сомонӣ)

	Эзоҳ	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
Дороиҳо:			
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	6	2,263,602	1,151,253
Дороиҳои молиявии ҳосилавӣ	7	-	5,244
Маблағҳо дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	8	289,074	661,671
Қарзҳои ба муштариён додашуда	9, 36	3,759,004	3,097,038
Қарзҳои дебиторӣ аз иҷораи молиявӣ	10	147,761	81,824
Қоғазҳои қиматноки сармоягузорӣ	11, 36	220,274	145,490
Воситаҳои асосӣ	12	185,127	107,081
Дороиҳо дар шакли ҳуқуқи истифодабарӣ	13	21,593	22,043
Дороиҳои ғайримоддӣ	14	32,581	23,903
Дороиҳои андозии батаъҳиравтода	32	3,227	3,229
Дороиҳои дигар	15	70,117	88,164
Дороиҳои, ки дар натиҷаи ситонидан гирифта шудаанд	16	7,499	11,067
ЧАМЪАН ДОРОИҲО		6,999,859	5,398,007
УҲДАДОРИҲО ВА САРМОЯ			
УҲДАДОРИҲО:			
Уҳдадорҳои молиявии ҳосилавӣ	7	784	3,195
Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	17	613,783	573,069
Маблағҳои муштариён	18, 36	4,216,451	2,693,942
Қоғазҳои қиматноки қарзии баровардашуда	19, 27	137,564	10,000
Уҳдадориҳо аз рӯи иҷора	20	23,286	21,709
Қарзҳо	21, 36	612,950	755,316
Уҳдадориҳо дар назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон	22	-	9,979
Уҳдадориҳои андоз аз ғоида	32	923	441
Дигар уҳдадориҳо	23	117,219	179,984
Қарзи субординарӣ	24	89,901	115,488
ЧАМЪАН УҲДАДОРИҲО		5,812,861	4,363,123
САРМОЯ:			
Сармояи саҳомӣ	25	125,305	125,305
Заҳираҳо	25	726,852	597,301
Ғоидаи тақсимнашуда		334,841	312,278
ЧАМЪАН САРМОЯИ ХУДӢ		1,186,998	1,034,884
ЧАМЪАН УҲДАДОРИҲО ВА САРМОЯ		6,999,859	5,398,007

Аз номи Раёсат:

Акмалҷон Сайфидинов
Раиси Раёсат

20 март соли 2025
ш.Хучанд, Ҷумҳурии Тоҷикистон

Юлия Валентини
и. в. Директори молиявӣ

20 март соли 2025
ш.Хучанд, Ҷумҳурии Тоҷикистон

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»

ҲИСОБОТИ МАЧМУИ ОИД БА ФОИДА Ё ЗАРАР ВА ДИГАР ДАРОМАДИ УМУМӢ
 БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНЧОМ ЁФТААСТ (бо ҳазор сомонӣ)

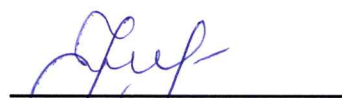
	Эзоҳ	Барои соле, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст
Даромадҳои фоизи бо усули меъёри фоизи самаранок ҳисобшуда	26, 36	892,510	770,790
Дигар даромадҳои фоизӣ	26	36,700	20,707
Хароҷоти фоизӣ	26, 36	(395,844)	(297,490)
ДАРОМАДИ СОФИ ФОИЗӢ ТО ҲИСОБ КАРДАН/БАРҚАРОР НАМУДАНИ ЗАРАР АЗ БЕҚУРБШАВИИ ДОРОИҲОИ ФОИЗӢ		533,366	494,007
Эътирофи тахфиф аз рӯи қарзҳои ба муштариен додашуда	9	(2,800)	-
Ҳисоб намудани зарар аз беқурбшавии дороиҳои фоизӣ	27	(59,320)	(46,500)
ДАРОМАДИ СОФИ ФОИЗӢ		471,246	447,507
Фоидаи соф аз амалиёт бо асъори хориҷӣ	28	282,736	166,318
Зарари соф аз амалиёт бо дороиҳои молиявӣ ва уҳдадориҳои молиявӣ, ки бо арзиши одилона баҳогузорӣ карда шуда, тағйироти он дар таркиби фоида ё зарар дар давра инъикос карда мешавад	7	(3,529)	(3,698)
Даромадҳои комиссияӣ	29	127,563	107,434
Хароҷотҳои комиссияӣ	29	(103,120)	(73,471)
Тағйироти арзиши дороиҳое, ки дар натиҷаи ситонидан гирифта шудаанд		4,489	1,895
Даромадҳои дигар	30	5,134	10,835
ДАРОМАДҲОИ ҒАЙРИФОИЗӢ		313,273	209,313
ДАРОМАДҲОИ АМАЛИЁТӢ		784,519	656,820
ХАРОҶОТҲОИ АМАЛИЁТӢ	31	(416,009)	(371,335)
(Ҳисоб кардани) / барқарор намудани зарари беқурбшавӣ аз рӯи амалиётҳои дигар	27	(1,904)	48
ФОИДА ТО АНДОЗБАНДӢ		366,606	285,533
Хароҷоти андоз аз фоида	32	(105,434)	(54,421)
ФОИДАИ СОФИ СОЛОНА		261,172	231,112
Дигар даромади умумӣ			
Моддаҳои, ки баъдан дар таркиби фоида ё зарар бозтасниф намешаванд:			
Захираи азнавбаҳодиҳии дороиҳои молиявӣ бо арзиши одилона, ки тавассути дигар даромади умумӣ баҳодиҳӣ карда мешаванд:			
Тағйири ҳолиси арзиши одилонаи дороиҳои молиявӣ, ки бо арзиши одилона тавассути дигар даромади умумӣ баҳо дода мешаванд		-	(63)
Чамъан дигар даромади умумӣ		-	(63)
ЧАМЪАН ДАРОМАДИ УМУМӢ		261,172	231,049

Аз номи Раёсат:

Акмалҷон Сайфидинов
 Раиси Раёсат

20 марти соли 2025
 ш.Хучанд, Ҷумҳурии Тоҷикистон

Юлия Валентини
 и. в. Директори молиявӣ

20 марти соли 2025
 ш.Хучанд, Ҷумҳурии Тоҷикистон

ҶАМЌИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»

ҲИСОБОТИ МАҶМУИ ОИД БА ТАҒЙИРОТ ДАР САРМОЯИ САҲОМИ
 БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
 (бо ҳазор сомони)

	Эзоҳ	Сармояи саҳомӣ	Захираҳо	Фоидаи тақсимнашуда	Ҳамагӣ сармоя
Бақия ба 31 декабри соли 2022		125,305	322,031	410,979	858,315
Дигар даромади умумӣ		-	(63)	-	(63)
Фоидаи софи солона		-	-	231,112	231,112
Ҳамагӣ даромади умумӣ		-	(63)	231,112	231,049
Дивидендҳои эълоншуда	25	-	-	(54,480)	(54,480)
Тақсимот ба захираҳо	25	-	275,333	(275,333)	-
Бақия ба 31 декабри соли 2023		125,305	597,301	312,278	1,034,884
Дигар даромади умумӣ		-	-	-	-
Фоидаи софи солона		-	-	261,172	261,172
Ҳамагӣ даромади умумӣ		-	-	261,172	261,172
Дивидендҳои эълоншуда	25	-	-	(109,058)	(109,058)
Тақсимот ба захираҳо	25	-	129,551	(129,551)	-
Бақия ба 31 декабри соли 2024		125,305	726,852	334,841	1,186,998

Аз номи Раёсат:

Акмалҷон Сайфидинов
 Раиси Раёсат

Юлия Валентини
 и. в. Директори молиявӣ

20 марти соли 2025
 ш.Хучанд, Ҷумҳурии Тоҷикистон

20 марти соли 2025
 ш.Хучанд, Ҷумҳурии Тоҷикистон

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»

ҲИСОБОТИ МАЧМУЙ ОИД БА ГАРДИШИ МАБЛАҒҲОИ ПУЛӢ БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ (бо ҳазор сомонӣ)

	Эзоҳ	Барои соле, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст
ГАРДИШИ МАБЛАҒҲОИ ПУЛӢ АЗ ФАЪОЛИЯТИ АМАЛИЁТӢ:			
Фоида то андозбандӣ		366,606	285,533
Тасхехот:			
Ҳисоб кардани зарар аз беқурбшавии дороиҳои фоизӣ	27	59,320	55,631
Эътирофи тахфиф аз рӯи қарзҳои ба муштариен додашуда		2,800	-
Тағйироти арзиши дороиҳое, ки дар натиҷаи ситонидан гирифта шудаанд		(4,489)	(1,895)
Ҳисоб кардани / (барқарор намудани) зарари беқурбшавӣ аз рӯи амалиётҳои дигар	27	1,904	(48)
Истеҳлоки воситаҳои асосӣ, дороиҳои ғайримоддӣ ва дороиҳо дар шакли ҳуқуқи истифодабарӣ	31	34,981	26,944
Зарари татбиқнашуда аз амалиёт бо асъори хориҷӣ	28	840	2,123
Захираҳо аз рӯи рухсатиҳои истифоданашуда	23	1,260	1,175
Зарари / (фоидаи) соф аз истифода баровардани дороиҳое, ки дар натиҷаи ситонидан гирифта шудаанд	30	1,717	(2,054)
Фоидаи софи аз истифода баровардани воситаҳои асосӣ ва дороиҳои ғайримоддӣ	30	(1,605)	(186)
Тағйироти ҳолиси фоизҳои ҳисобшуда ва комиссияи истеҳлокнашуда		13,766	(10,898)
Фарсудашавии тахфиф аз рӯи қарзҳои ба муштариен додашуда		(611)	-
Харочоти фоизӣ аз рӯи уҳдадориҳои иҷора	20	3,377	2,011
Зарар/фоидаи соф аз амалиёт бо дороиҳои молиявӣ ва уҳдадориҳои молиявӣ, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зарар баҳогузорӣ карда мешаванд		3,529	3,698
Вуруди маблағҳои пулӣ аз фаъолияти амалиётӣ то тағйирёбии дороиҳо ва уҳдадориҳои амалиётӣ		483,395	362,034
Тағйирёбии дороиҳо ва уҳдадориҳои амалиётӣ			
Коҳиши (афзоиши) дороиҳои амалиётӣ:			
Дороиҳои молиявии ҳосилавӣ		(696)	(9,306)
Маблағҳо дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ		351,065	(520,560)
Қарзҳои ба муштариён додашуда		(718,767)	(577,851)
Дороиҳои дар натиҷаи ситонидан гирифташуда		6,340	8,306
Қарзҳои дебиторӣ аз иҷораи молиявӣ		(67,910)	(37,370)
Дороиҳои дигар		37,515	50,564
Афзоиши (коҳиши) уҳдадориҳои амалиётӣ		-	-
Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ		57,180	110,263
Маблағҳои муштариён		1,527,258	515,846
Дигар уҳдадориҳо		(65,121)	101,103
Вуруди маблағҳои пулӣ аз фаъолияти амалиётӣ то андозбандӣ		1,610,259	3,029
Андоз аз фоидаи пардохтшуда		(136,386)	(98,180)
Вуруди / (хуруҷи) ҳолиси маблағҳои пулӣ аз фаъолияти амалиётӣ		1,473,873	(95,151)
ГАРДИШИ МАБЛАҒҲОИ ПУЛӢ АЗ ФАЪОЛИЯТИ САРМОЯГУЗОРӢ:			
Хариди воситаҳои асосӣ	12	(90,322)	(39,627)
Хариди дороиҳои ғайримоддӣ	14	(16,677)	(6,588)
Фурӯши воситаҳои асосӣ	12	3,610	2,539
Воридоти маблағҳо аз бозпардохти коғазҳои қиматноки сармоягузорӣ		7,202,847	3,667,649
Хариди коғазҳои қиматноки сармоягузорӣ		(7,277,631)	(3,731,779)

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»

ҲИСОБОТИ МАЧМУИ ОИД БА ГАРДИШИ МАБЛАҒҲОИ ПУЛӢ (ИДОМА)
 БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНЧОМ ЁФТААСТ
 (бо ҳазор сомонӣ)

	Эзоҳ	Барои соле, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст
Хуруҷи ҳолиси маблағҳои пулӣ аз фаъолияти сармоягузорӣ		(178,173)	(107,806)
ГАРДИШИ МАБЛАҒҲОИ ПУЛӢ АЗ ФАЪОЛИЯТИ МОЛИЯВӢ:			
Дивидендҳои пардохтшуда	25	(109,058)	(54,480)
Пардохти уҳдадориҳои иҷоравӣ		(13,710)	(14,433)
Воридоти маблағҳо аз барориши коғазҳои қиматноки қарзӣ	21	119,552	-
Пардохти маблағҳо аз қарзи субординарӣ	21	(23,364)	(54,852)
Пардохти уҳдадориҳо дар назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон	21	(9,658)	(2,976)
Ҷалби маблағҳои қарзӣ	21	181,948	607,360
Пардохтҳо аз рӯи маблағҳои қарзӣ	21	(321,589)	(502,907)
Хуруҷи ҳолиси маблағҳои пулӣ аз фаъолияти молиявӣ		(175,879)	(22,288)
Таъсири тағйирёбии қурби асъор ба ҳаҷми маблағҳои пулие, ки бо асъори хориҷӣ ифода ёфтаанд		(7,472)	6,001
АФЗУДАН / (КОҲИШ ЁФТАН)-И СОФИ МАБЛАҒҲОИ ПУЛӢ ВА МУОДИЛИ ОНҲО		1,112,349	(219,244)
МАБЛАҒҲОИ ПУЛӢ ВА МУОДИЛИ ОНҲО, дар аввали сол	6	1,151,253	1,370,497
МАБЛАҒҲОИ ПУЛӢ ВА МУОДИЛИ ОНҲО, дар охири сол	6	2,263,602	1,151,253

Аз номи Раёсат:

Акмалҷон Сайфидинов
 Раиси Раёсат

20 марти соли 2025
 ш.Хучанд, Ҷумҳурии Тоҷикистон

Юлия Валентини
 и. в. Директори молиявӣ

20 марти соли 2025
 ш.Хучанд, Ҷумҳурии Тоҷикистон

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомони)

1. СОҲТОРИ ТАШКИЛӢ

Ҷамъияти саҳомии кушодаи «Бонки Эсхата» («Бонк») тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон 16 ноябри соли 1993 таъсис ёфтааст. Бо қарори муассисон аз 28 майи соли 1999 Бонк ҳамчун Бонки саҳомии тиҷорати «Эсхата» аз нав ба қайд гирифта шуд. 12 сентябри соли 2002 Бонк ҳамчун Ҷамъияти Саҳомии Кушодаи «Бонки Эсхата» аз нав ба қайд гирифта шуд. Бонк тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон танзим гардида, дар асоси иҷозатномаи кулли бонки аз ҷониби Бонки миллии Тоҷикистон додашуда, ки бори охир 20 майи соли 2010 таъдид шудааст, фаъолият менамояд.

Бонк дар суроғи зерин ба қайд гирифта шудааст: Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Хучанд, к. Гагарин, 135.

Самти асосии фаъолияти Бонк аз қабули пасандозҳо аз аҳоли, додани қарз, интиқоли пардохтҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва берун аз он, анҷом додани амалиёт бо асъори хориҷӣ ва дигар хизматрасониҳои бонкӣ ба ташкилотҳои тиҷоратӣ ва шахсони воқеӣ иборат мебошад.

Идораи (офиси) асосии Бонк дар шаҳри Хучанд воқеъ гардида, ба ҳолати 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 Бонк мувофиқан 32 филиалу 105 маркази хизматрасонии бонкӣ ва 32 филиалу 113 маркази хизматрасонии бонкӣ дошт, ки дар минтақаҳои гуногуни Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷойгир шудаанд.

Дар санаҳои 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 шумораи умумии кормандони Бонк мувофиқан 2,347 ва 2,255 нафарро ташкил меод.

Ба ҳолати 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 саҳмияҳои Бонк ба саҳмиядорони зерин тааллуқ доштанд:

	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
Саҳмиядорон		
Носиров Диловар Маджидович	10.06%	10.07%
Насиров Аюбджон Диловарович	10.00%	26.64%
Носиров Хуршед Диловарович	10.00%	23.88%
Насиров Парвиз Хуршедович	10.00%	6.02%
Носиров Акмалчон Айюбҷонович	9.90%	-
Носиров Зарифчон Хуршедович	9.89%	-
Бонки Аврупои Таъдид ва Рушд	9.67%	9.67%
Носирова Мукаддам Абдуллаҳаевна	8.75%	-
Прочие акционеры с долей владения менее 5%	21.73%	23.72%
Ҷамағӣ	100%	100%

Ба санаи 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 Бонк мувофиқан як ташкилоти фаръӣ дошт:

ҚДММ "Эсхата Лизинг". Ташкилоти фаръии мазкур 25 декабри соли 2018 ба қайд гирифта шудааст. Самти асосии фаъолияти ин ташкилоти фаръӣ пешниҳоди хизматҳои лизингӣ аст. Бонк соҳиби 100%-и саҳмияҳои ташкилоти фаръии мазкур мебошад. Ҳисоботи молиявии ин ташкилоти фаръӣ ба ҳисоботи молиявии маҷмуии Бонк барои соли 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 анҷом ёфтааст, дохил карда шудааст.

Ин ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ аз ҷониби Раёсати Бонк 20 марти соли 2025 тасдиқ карда шудааст.

Шароити амалӣ намудани фаъолияти хоҷагидорӣ дар Тоҷикистон

Бозорҳои кишварҳои рӯ ба инкишоф, аз ҷумла Ҷумҳурии Тоҷикистон зери хавфҳои иқтисодӣ, сиёсӣ, иҷтимоӣ, судӣ ва қонунгузорӣ қарор дошта, аз бозорҳои кишварҳои пешрафта фарқ мекунанд. Қонунҳо ва санадҳои меъёрии ҳуқуқии танзимкунандаи фаъолияти соҳибкорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон зуд-зуд тағйир меёбанд, вобаста ба низоми андоз ва маъмурикунонӣ хавфи тафсири гуногуну номушаххаси талаботи онҳо вучуд дорад. Самти ояндаи рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон аз бисёр ҷиҳат ба сиёсати андоз ва пулию қарзии давлат, қонуни санадҳои меъёрии қабулшаванда ва инчунин тағйирот дар вазъи сиёсии кишвар алоқаманд мебошад.

Ба ҳолати 31 декабри соли 2024 меъёри бозтамвили Бонки миллии Тоҷикистон 9%-ро (дар санаи 31 декабри соли 2023 – 10%) ташкил намуд. Меъёри бозтамвили Бонки миллии Тоҷикистон ҳамчун нишондиҳандаи муҳими сиёсати пулию қарзӣ хизмат мекунад. Баланд шудани меъёри бозтамвил боиси зиёд шудани фоизи қарзҳо ва пасандозҳо мегардад. Дар натиҷа, пасандозҳо

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНЧОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

нисбатан ҷолибтар ва қарзҳо камтар ҷолиб мешаванд, ки ин боиси сусти шудани суръати рушди эҳтимолии иқтисодӣ мегардад. Вомҳои (нотаҳои) кӯтоҳмуддати Бонки миллии Тоҷикистон фишанги калидӣ барои бозпас гирифтани пардохтпазирии изофии сомонӣ аз иқтисодиёт боқӣ мемонанд.

Ҳисоботи молиявии пешниҳодшуда баҳодиҳии роҳбариятро дар бобати таъсири эҳтимолии шароити мавҷудаи амалӣ намудани фаъолияти молиявӣ хоҷагидорӣ ба натиҷаҳои фаъолият ва вазъи молиявии Гурӯҳ инъикос менамояд. Таъсири воқеии шароити ояндаи хоҷагидорӣ метавонад аз баҳодиҳии роҳбарият фарқ бикунанд.

Таъсири рӯйдодҳои минбаъдаи иқтисодӣ сиёсӣ ба фаъолияти оянда ва вазъи молиявии Гурӯҳ метавонад назаррас бошад.

2. ПРИНЦИПҲОИ ҲИСОБОТДИҲӢ

Изҳорот дар хусуси мутобиқат ба СБҲМ. Ҳисоботи молиявии маҷмуии замимашуда мутобиқи Стандартҳои байналмилалӣ ҳисоботи молиявӣ («СБМС») таҳия шудааст.

Принципи муттасилии фаъолият. Ин ҳисоботи молиявии маҷмӯи мутобиқи СБҲМ дар асоси фаъолияти муттасил таҳия шуда, маънои онро дорад, ки истифодаи дороиҳо ва иҷрои уҳдадориҳо дар доираи шароити муқаррарии пешбурди фаъолият амалӣ карда мешаванд.

Гурӯҳ рафтори муштариёноро аз рӯи ҳисобҳои санҷишӣ дар давраи дусолаи таърихӣ таҳлил мекунад, ки тағирёбии мавсимии қараёни маблағҳо ва қараёни маблағҳоро арзёбӣ мекунад. Дар доираи таҳлил ҳаҷми бақияи устувори камнашаванда муайян карда мешавад, ки барои портфели қарзӣ заминаи бозғамии маблағгузорию ташкил медиҳанд. Ҳазинадорию Гурӯҳ як қатор нишондиҳандаҳои дохилии пардохтпазирӣ дар асоси ҳаррӯза назорат мекунад.

Пеш аз баҳисобгирии бақияи камнашаванда, Бонк дар тӯли солҳои охир байни дороиҳои молиявӣ ва уҳдадориҳои фарқияти манфӣ ба вуҷуд овард, ки дар Эзоҳи 36 "Сиёсати идоракунии хавфҳо" ба ҳисоботи молиявии муттаҳидшуда ба таври мувофиқ ошкор карда шудааст.

Аммо Роҳбарияти Гурӯҳ бар ин назар аст, ки бо назардошти натиҷаҳои таҳлил ва ҷудо кардани заминаи устувори захираҳо, ин тафовут ба мусбат табдил меёбад, ки ин аз устувории мавқеи пардохтпазирии Бонк ва набудани хатари пардохтпазирӣ шаҳодат медиҳад.

Дигар меъёрҳои интихоби принципҳои пешниҳод

Ҳисоботи молиявии маҷмуии мазкур бо ҳазор сомонӣ ("ҳазор сомонӣ") пешниҳод карда мешавад, агар тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад.

Ин ҳисоботи молиявии маҷмӯи мутобиқи принципҳои баҳисобгирӣ аз рӯи арзиши таърихӣ омода гардидааст, ба истиснои баъзе воситаҳои молиявӣ, ки охири ҳар як давраи ҳисоботӣ бо арзиши одилона баҳогузорию карда мешаванд, тавре ки дар фасли принципҳои сиёсати баҳисобгирӣ зикр шудааст.

3. ПРИНЦИПҲОИ АСОСИИ СИЁСАТИ БАҲИСОБГИРӢ

Қурби мубодилаи асъори хориҷӣ, ки бо он Гурӯҳ амалиёт анҷом додааст, ба тарзи зайл ифода шудааст:

	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
Қурби мубодила дар охири давра нисбат ба сомонӣ		
1 доллари ИМА	10.9325	10.9571
1 евро	11.4223	12.0944
1 рубли русӣ	0.1114	0.1217

Принципҳои маҷмуият. Ҳисоботи молиявии маҷмӯи ҳисоботи молиявии то 31 декабри ҳар сол таҳиянамудаи Бонк ва ширкатҳоро дар бар мегирад, ки аз ҷониби Бонк (ширкати фаръии он) назорат карда мешаванд. Назорат дар ҳолате ба даст меояд, ки агар Бонк:

- ба объекти сармоягузорию ваколат дошта бошад;
- ба хавфҳои тағйирёбии даромад аз иштирок дар сармоягузорию дучор гардад ё ҳуқуқи гирифтани чунин даромадро дошта бошад; ва

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНЧОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

- барои истифода бурдани ваколатҳояш нисбат ба объекти сармоягузорӣ бо мақсади таъсирирасонӣ ба даромади сармоягузор имкон дошта бошад.

Бонк дар даст доштани назорати объекти сармоягузорию дар ҳолате бояд такроран баҳогузорию намояд, ки агар далелҳо ва вазъият тағйирёбию дар як ё чанде аз се унсури дар боло номбаршудаи назорат нишон диҳанд.

Вақте ки Бонк аз аксарият камтари ҳуқуқи овоздиҳиӣ объекти сармоягузорию доро мебошад, вай чунин мешуморад, ки нисбат ба объекти сармоягузорӣ ваколат дорад, агар ҳуқуқи овоздиҳиӣ барои додани имконияти амалии ба таври яққониба роҳбарӣ кардани фаъолияти дахлдорӣ объекти сармоягузорӣ кофӣ бошад. Бонк тамоми далелҳо ва ҳолатҳои дахлдорро ҳангоми баҳодиҳӣ ба назар мегирад, ки оё ҳуқуқи овоздиҳиӣ Бонк дар объекти сармоягузорӣ барои додани ваколатҳо ба вай кофӣ аст ё не, аз ҷумла:

- андозаи соҳиби ҳуқуқи овоздиҳиӣ будани Бонк нисбат ба андоза ва тақсими соҳибҳуқуқи дигар дорандагони овозҳо;
- ҳуқуқҳои эҳтимолии овоздиҳиё, ки ба Бонк, дигар дорандагони овозҳо ё дигар тарафҳо тааллуқ доранд;
- ҳуқуқҳое, ки аз дигар созишномаҳои шартномавӣ бармеоянд; ва
- ҳама гуна далелҳо ва ҳолатҳои иловагии бозгӯи он, ки Бонк қодир аст ё наметавонад амалҳои дахлдорро дар вақти қабули қарор, аз ҷумла сохтори овоздиҳиӣ дар маҷлисиҳои қаблии саҳмиядорон феълан анҷом диҳад.

Муттаҳидшавии ташкилоти фаръӣ аз лаҳзаи ба даст овардани назорати ташкилоти фаръӣ оғоз гардида, ҳангоми аз даст додани назорати ташкилоти фаръӣ ба анҷом мерасад. Аз ҷумла, натиҷаҳои дар давоми сол бадастоварда ё аздастдодаи ташкилотҳои фаръӣ ба ҳисоботи маҷмӯӣ оид ба фоида ё зарар аз рӯи ба даст овардани назорат аз ҷониби Бонк то санаи қатъ гардидани назорати ташкилоти қарзӣ аз ҷониби Бонк дохил карда мешаванд.

Фоида ё зарар, инчунин ҳар як ҷузъи дигар даромади умумӣ ба соҳибони Бонк ва ҳиссаҳои назоратшавандаи иштирок тааллуқ доранд. Даромади умумии ташкилотҳои фаръӣ ба соҳибони Бонк ва ҳиссаҳои назоратнашавандаи иштирок тааллуқ дорад, ҳатто агар ин боиси бақияи касри ҳиссаҳои назоратнашавандаи иштирок гардад.

Дар ҳолати зарурӣ, ба ҳисоботи молиявии маҷмӯии ташкилотҳои фаръӣ ислоҳ ворид карда мешавад, то сиёсатҳои баҳисобгирии мавриди истифода мутобиқ бо сиёсатҳои баҳисобгирии Гурӯҳ амалӣ гарданд.

Ҳамаи дороиҳо ва уҳдадориҳои дохилигурӯҳӣ, сармояи худӣ, даромад, хароҷот ва вуруди маблағҳои пулӣ, ки бо амалиёти байни аъзои Гурӯҳ алоқаманданд, ҳангоми муттаҳидсозӣ хориҷ карда мешаванд, ба истиснои фоида ва зарари асъорӣ аз рӯи моддаҳои пулии дохилигурӯҳӣ, ки бо асъори хориҷии ақаллан яке аз тарафҳо ифода шудаанд.

Ҳиссаҳои назоратнашавандаи иштирок дар ташкилотҳои фаръӣ алоҳида аз сармояи худии Гурӯҳ пешниҳод карда мешаванд. Ҳиссаҳои иштироки саҳмиядорони назоратнашаванда, ки ба дорандагонашон ҳангоми барҳамдиҳӣ баробар ба ҳиссаи дороиҳои соф ҳуқуқ медиҳанд, метавонанд аввал бо арзиши одилона ё ҳиссаи ба ҳиссаи назоратнашавандаи иштирок баробар дар арзиши одилонаи дороиҳои софи муайяншавандаи ширкати харидоришаванда баҳо дода шаванд. Интиҳоби нархгузорӣ дар асоси шартҳои харид анҷом дода мешавад. Дигар ҳиссаҳои назоратнашавандаи иштирок дар аввал бо арзиши одилона баҳо дода мешаванд. Пас аз харид, арзиши тавозунии ҳиссаҳои назоратнашаванда ҳамчун маблағи ин ҳиссаҳо ҳангоми эътирофи ийтидой ҷамъи ҳиссаи ба саҳмиядорони назоратнашаванда тааллуқдошта ҳангоми тағйироти минбаъда дар сармояи худӣ ба ҳисоб меравад.

Тағйирот дар ҳиссаҳои Гурӯҳ дар ташкилотҳои фаръӣ, ки боиси аз даст додани назорат намегарданд, ҳамчун амалиёт бо сармояи худӣ ба ҳисоб гирифта мешаванд. Арзиши тавозунии ҳиссаҳои Гурӯҳ ва ҳиссаҳои назоратнашавандаи иштирок бо назардошти тағйироти ҳиссаҳои нисбии иштироки онҳо дар ташкилотҳои фаръӣ тасҳеҳ карда мешаванд. Ҳама гуна фарқият байни маблағе, ки бо он ҳиссаҳои назоратнашаванда тасҳеҳ карда мешаванд ва арзиши одилонаи подошпулии пардохтшуда ё гирифташуда бевосита дар сармояи худӣ эътироф карда мешавад ва ба саҳмиядорони Бонк тааллуқ дорад.

Вақте ки Гурӯҳ назорати ташкилоти фаръиро аз даст медиҳад, фоида/зарари аз истифода баровардан, ки дар таркиби фоида ё зарар эътироф шудааст, ҳамчун фарқияти байни (1) маблағи арзиши одилонаи подошпулии гирифташуда ва арзиши одилонаи ҳама гуна ҳиссаи боқимонда ва (2) арзиши тавозунии қаблии дороиҳо (аз ҷумла гудвил), бо тарҳи уҳдадориҳои

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҚОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

ташкilotи фаръӣ ва ҳама гуна ҳиссаҳои назоратнашавандаи иштирок ҳисоб карда мешавад. Ҳамаи маблағҳое, ки қаблан дар дигар даромади умумӣ (ДДУ) нисбат ба ин ташиклоти фаръӣ эътироф шуда буданд, тавре ба ҳисоб гирифта мешаванд, ки гӯё Гуруҳ дороиҳо ё уҳдадориҳои дахлдори ташиклоти фаръиро мустақиман ихтиёрдорӣ карда бошад (яъне ба таркиби фоида ё зарар бозтасниф кардааст ё ба категорияи дигари сармояи худӣ гузарондааст, тавре инро СБҲМ муайян кардаанд/ичозат додаанд). Арзиши одилонаи ҳар гуна сармоягузорию, ки дар ташиклоти фаръии собиқ дар санаи аз даст додани назорат боқӣ мондааст, ҳамчун арзиши одилонаи ҳангоми эътирофи ибтидоӣ барои баҳисобгирии минбаъда мутобиқи СБҲМ 9 ва дар ҳолати зарурӣ, ҳамчун арзиши одилонаи эътирофи ибтидоии сармоягузорӣ ба ширкати вобаста ё ширкати муштарак баррасӣ карда мешавад.

Даромади софи фоида. Даромад ва хароҷоти фоида аз рӯи ҳама воситаҳои молиявӣ, ба истиснои воситаҳои молиявие, ки барои тичорат тасниф шудаанд ва онҳое, ки ҳамчун воситаҳои бо арзиши одилона тавассути фоида ё зарар арзёбишаванда (АОТФЗ) баҳогузорӣ ё тасниф карда мешаванд, дар ҳисобҳои фоида ё зарар дар таркиби "Даромади софи фоида" ҳамчун "Даромадҳои фоида" бо усули меъёри фоидаи самаранок инъикос карда мешаванд. Фоидаҳои воситаҳои молиявии категорияи АОТФЗ ба таркиби тағйироти арзиши одилона дар давраи ҳисоботӣ дохил карда мешаванд (ниг. моддаи "Фоидаи/(зарари) соф аз амалиёт бо дороиҳои молиявӣ ва уҳдадориҳои молиявие, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зарар арзёбӣ мешаванд").

Меъёри фоидаи самаранок (МФС) меъерест, ки вуруди ояндаи маблағҳои пулӣ аз рӯи воситаи морлиявӣ то қимати арзиши тавозунии соф дар давоми муҳлати интизории амали дорой ё уҳдадориҳои молиявӣ ё (агар мувофиқ бошад) дар давраи кӯтоҳтар коҳиш медиҳад. Вуруди ояндаи маблағҳои пулӣ бо назардошти тамоми шартҳои шартномавии восита баҳо дода мешавад.

Ҳамаи подошпулӣ ва дигар маблағҳои пардохтнамуда ё гирифтаи тарафҳо ба ҳисоб гирифта мешаванд, ки қисми ҷудонашавандаи меъёри фоидаи самаранок буда, бевосита ба ин ё он шартномаҳои қарз, инчунин хароҷоти аҳдҳо ва дигар ҳама мукофотпулӣҳо ё тахфифҳо алоқаманд мебошанд. Барои дороиҳои молиявии категорияи АОТФЗ хароҷоти муомилот ҳангоми эътирофи ибтидоӣ дар таркиби фоида ё зарар инъикос карда мешавад.

Даромадҳои фоида/хароҷотҳои фоида бо роҳи татбиқи меъёри фоидаи самаранок ба арзиши умумии тавозунии дороиҳои молиявии қарзии бекурбнашуда (яъне арзиши истехлоқшудаи дороиҳои молиявӣ то тасҳеҳ кардани қимати захираи баҳодихӣ аз рӯи зарари интизории қарзӣ) ё арзиши истехлоқшудаи уҳдадориҳои молиявӣ ҳисоб карда мешавад. Даромадҳои фоида аз дороиҳои молиявии қарзии бекурбшуда бо истифодаи меъёри фоидаи самаранок ба арзиши истехлоқшудаи ҷунин дороиҳо (яъне арзиши умумии тавозунии онҳо бо тарҳи захираи баҳодихӣ барои зарари интизории қарзӣ) ҳисоб карда мешаванд. Меъёри фоидаи самаранок барои дороиҳои молиявии бадастоварда ё таъсисшудаи қарзии бекурбшуда (POCI) қимати зарари интизории қарзиро ҳангоми муайян кардани вуруди интизории ояндаи маблағҳои пулӣ аз дороиҳои молиявӣ инъикос мекунад.

Даромади /хароҷоти хизматрасонӣ ва комиссия. Даромади хизматрасонӣ ва комиссияи даромадҳоро дар бар мегирад, ки қисми ҷудонашавандаи меъёри фоидаи самаранок намебошанд (ба маълумоти боло нигаред).

Хароҷоти хизматрасонӣ ва комиссияи пардохтшуда ҳангоми хизматрасонӣ ба ҳисоб гирифта мешавад.

Фоидаи (зарари) соф аз амалиёт бо дороиҳои молиявӣ ва уҳдадориҳои молиявӣ, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зарар баҳогузорӣ мешаванд.

Фоидаи (зарари) соф аз амалиёт бо дороиҳои молиявӣ ва уҳдадориҳои молиявӣ, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зарар баҳогузорӣ мешаванд, ҳамаи фоидаю зарар аз тағйирёбии арзиши одилонаи дороиҳои молиявӣ ва уҳдадориҳои молиявии категорияи АОТФЗ-ро, ба истиснои онҳое, ки барои тичорат пешбинӣ шудаанд, дар бар мегирад.

Дороиҳои молиявӣ. Дороиҳои молиявӣ дар санаи бастанӣ аҳд эътироф ва қатъ карда мешаванд, ба шарт ки харид ё фурӯши дорой тибқи шартномае бошад, ки шартҳои он тахвили дороиро дар давоми муҳлати дар бозори дахлдор қабулшуда тақозо намоянд. Дороиҳои молиявӣ аввал бо арзиши одилона бо назардошти хароҷоти барасмиятдарории муомилот баҳо дода мешаванд. Истисно дороиҳои молиявие мебошанд, ки ба категорияи АОТФЗ бурда шудаанд. Хароҷоти муомилот, ки бевосита ба хариди дороиҳои молиявии ба категорияи АОТФЗ бурдашуда тааллуқ дорад, бевосита дар таркиби фоида ё зарар эътироф карда мешавад.

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Ҳамаи дороиҳои молиявии дар ҳисобдорӣ эътирофшуда, ки ба доираи амали СБҲМ 9 дохил мешаванд, пас аз эътирофи ибтидоӣ бояд бо арзиши истеҳлоқшуда ё арзиши одилона мутобиқи бизнес - модели ташкилот барои идоракунии дороиҳои молиявӣ ва хусусиятҳои вуруди маблағҳои пулии дар шартномаҳо пешбинишуда баҳо дода шаванд.

Аз ҷумла:

- Воситаҳои қарзие, ки дар доираи бизнес-модел нигоҳ дошта мешаванд ва ҳадафи ин модел гирифтани маблағҳои пулии дар шартнома пешбинишуда мебошад ва вуруди ин маблағҳо танҳо пардохти қарзи асосӣ ва фоизҳоро дар бар мегирад, пас аз эътирофи ибтидоӣ бо арзиши истеҳлоқшуда баҳо дода мешаванд.
- Воситаҳои қарзие, ки дар доираи бизнес – модел нигоҳ дошта мешаванд ва ҳадафи ин модел гирифтани маблағҳои пулии дар шартнома пешбинишуда мебошад, ки танҳо пардохти қарзи асосӣ ва фоизҳо ва фурӯши воситаҳои қарзии дахлдорро дар бар гирифта, пас аз эътирофи ибтидоӣ бо арзиши одилона тавассути дигар даромади умумӣ баҳо дода мешаванд.
- Ҳамаи воситаҳои дигари қарзӣ (масалан, воситаҳои қарзие, ки бо арзиши одилона баҳо дода мешаванд ё барои фурӯш пешбинӣ шудаанд) ва сармоягузорӣ ба воситаҳои ҳиссаӣ пас аз эътирофи ибтидоӣ бо арзиши одилона тавассути фоида ё зарар баҳо дода мешаванд.

Дар ин маврид ҳангоми эътирофи ибтидоии дороиҳои молиявӣ Гурӯҳ ҳуқуқ дорад дар ҳар як ҳолати алоҳида интиҳоб/таснифро, ки қатънопазир аст, анҷом диҳад. Аз ҷумла:

- Гурӯҳ ҳуқуқ дорад дар бораи пешниҳоди тағйироти минбаъдаи арзиши одилонаи сармоягузорӣ ба сармояи худӣ қарори бебозгашт қабул намояд, агар чунин сармоягузорӣ барои тиҷорат пешбинӣ нагардад ва ҳангоми муттаҳидшавии фаъолият (бизнес), ки нисбат ба он СБҲМ 3 татбиқ мешавад, подошпулии шартии эътирофкардаи харидор ба ҳисоб наравад; инчунин
- Гурӯҳ метавонад дар бораи ба категорияи АОТФЗ бурдани воситаи қарзӣ қарори бебозгашт қабул намояд, агар чунин воситаи қарзӣ ба критерияҳои эътироф аз рӯи арзиши истеҳлоқшуда ё арзиши одилона тавассути дигар даромади умумӣ мувофиқат кунад, ба шарт ки он номувофиқатии баҳисобгирии муҳосибиро бартараф кунад ё ба таври назаррас коҳиш диҳад («опсияи ҳисобгирӣ бо арзиши одилона»).

Воситаҳои қарзӣ, ки бо арзиши истеҳлоқшуда ё арзиши одилона тавассути дигари даромади умумӣ баҳо дода мешаванд. Гурӯҳ тасниф ва арзёбии дороиҳои молиявиро дар асоси хусусиятҳои вуруди маблағҳои пулии дар шартнома пешбинишуда ва бизнес-модели идоракунии дороиҳо баҳо медиҳад.

Барои тасниф ва арзёбии дороиҳо аз рӯи арзиши истеҳлоқшуда ё арзиши одилона тавассути дигар даромади умумӣ шартҳои шартномаи дахлдор бояд пайдоиши вуруди маблағҳои пулиро, ки танҳо пардохтҳои қарзи асосӣ ва фоизҳоро аз рӯи қисми пардохтнашудаи маблағи асосӣ дар бар мегирад, пешбинӣ намояд.

Ҳангоми санҷиши вуруди маблағҳои пулии дар шартнома пешбинишуда барои мувофиқат ба ин талабот, маблағи асосии қарз ҳамчун арзиши одилонаи дороиҳои молиявӣ ҳангоми эътирофи ибтидоии он баррасӣ карда мешавад. Дар давоми муҳлати амали дороиҳои молиявӣ маблағи асосии қарз метавонад тағйир ёбад (масалан, дар ҳолати бозпардохти маблағи асосӣ). Фоизҳо ҷуброни арзиши замони пул, хавфи қарзӣ нисбат ба қарзи асосӣ, ки дар давраи муайян пардохт нашудааст ва дигар хавфҳои муқаррарӣ ва хароҷоти марбут ба қарздиҳӣ, инчунин маржаи фоидаро дар бар мегиранд. Пардохтҳои қарзи асосӣ ва фоизҳо бо асъоре ҳисоб карда мешаванд, ки дороиҳои молиявӣ бо он ифода шудааст.

Вуруди маблағҳои пулии дар шартнома пешбинишуда, ки танҳо пардохтҳои қарзи асосӣ ва фоизҳоро дар бар мегирад, ба шартҳои шартномаи қарзи асосӣ мувофиқ аст. Шартҳои шартнома, ки дар натиҷаи онҳо хавфҳо ё ноустувории вуруди маблағҳои пулии дар шартнома пешбинишуда ба амал меоянд ва ба шартномаи қарзи асосӣ алоқаманд нестанд, ба монанди хавфи тағйирёбии нархи саҳмияҳо ё нархи мол, боиси пайдоиши вуруди маблағҳои пулии дар шартнома пешбинишуда намегарданд, ки танҳо баргардонидани қарзи асосӣ ва фоизҳои қисми нопардохтаи маблағи асосии қарзро дар бар мегиранд. Дороиҳои молиявӣ таъсисшуда ё бадастоварда новобаста ба он ки аз рӯи шакли ҳуқуқии худ қарз аст ё не, метавонад шартномаи асосии қарз ба ҳисоб равад.

Бизнес-моделҳое, ки барои идоракунии дороиҳои молиявӣ истифода мешаванд, дар санаи татбиқи аввалини СБҲМ 9 барои тасниф кардани дороиҳои молиявӣ мавриди арзёбӣ қарор гирифтанд. Бизнес модели ба таври ретроспективӣ нисбат ба ҳамаи дороиҳои молиявие, ки дар

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомони)

тавозуни Гурӯҳ дар санаи татбиқи аввалини СБҲМ 9 эътироф шудаанд, истифода бурда шуд. Бизнес-моделҳои истифоданабудандаи ташкилот дар сатҳи муайян карда мешавад, ки механизми идоракунии дороиҳои молиявии ба гурӯҳҳо муттаҳидшударо барои ноил шудан ба ҳадафи муайяни фаъолият инъикос менамояд. Азбаски бизнес-моделҳои Гурӯҳ ба ниятҳои роҳбарият нисбат ба воситаи ҷудогона вобаста нест, арзёбӣ на дар сатҳи воситаҳои инфиродӣ, балки дар сатҳи баландтар ба таври маҷмӯӣ анҷом дода мешавад.

Барои идоракунии воситаҳои молиявии худ Гурӯҳ чанд бизнес-моделро истифода мебарад, ки механизми идоракунии дороиҳои молиявиро бо мақсади бозафзоии (генератсияи) вуруди маблағҳои пулӣ тавсиф мекунанд. Ин бизнес-моделҳо муайян мекунанд, ки вуруди маблағҳои пулӣ Гурӯҳ натиҷаи гирифтани маблағҳои пулӣ дар шартнома пешбинишуда, фуруши дороиҳои молиявӣ ё ҳарду мебошад.

Ҳангоми арзёбии бизнес - модел Гурӯҳ тамоми маълумоти мавҷударо ба назар мегирад. Дар баробари ин, баҳодиҳӣ дар асоси сценарияҳои, ки ба миён омадани онҳоро Гурӯҳ ҳуқуқ дорад воқеан интизор бошад, ба мисли сценарияи ба истилоҳ "бадтарин" ё сценарияи "стрессовар", анҷом дода намешавад. Гурӯҳ ҳамаи маълумоти дахлдорро ба назар мегирад, ба монанди:

- механизми арзёбии самаранокии бизнес -модел ва дороиҳои молиявӣ, ки дар доираи ин бизнес-модел нигоҳ дошта мешаванд ва ҳисоботдиҳӣ ба кормандони асосии роҳбарикунанда;
- хавфҳои, ки ба самарабахшии бизнес-модел таъсир мерасонанд (ва дороиҳои молиявӣ, ки дар доираи ин бизнес-модел нигоҳ дошта мешаванд) ва тарзи идоракунии ин хавфҳо; инчунин
- механизми пардохти подошпулӣ ба роҳбарият (масалан, асос барои пардохти подошпулӣ таҳлил карда мешавад: арзиши одилонаи дороиҳои дахлдор ё маблағҳои пулӣ бадастомада, ки дар шартнома пешбинӣ шудаанд).

Ҳангоми эътирофи ибтидоии дороиҳои молиявӣ Гурӯҳ муайян мекунад, ки дороиҳои молиявии нав эътирофшуда қисми бизнес-моделҳои мавҷуда мебошанд ё пайдоиши бизнес-моделҳои навро нишон медиҳанд. Гурӯҳ бизнес-моделҳои худро дар ҳар давраи ҳисоботӣ барои ошкор кардани тағйирот дар давраи қаблӣ бозбинӣ менамояд. Дар давраи ҷорӣ ҳисоботӣ Гурӯҳ ягон тағйиротро дар бизнес-моделҳои худ ошкор накардааст.

Ҳангоми қатъ кардани эътирофи воситаи қарзие, ки бо арзиши одилона тавассути дигар даромади умумӣ баҳо дода мешавад, фоида/зарари ҷамъшуда, ки қаблан дар таркиби дигар даромади умумӣ эътироф шуда буд, аз сармояи худӣ ба категорияи фоида ё зарар бозтасниф карда мешавад. Ҳангоми қатъ кардани эътирофи сармоягузорӣ ба сармояи худӣ, ки ба категорияи АОТДДУ гузаронда шудааст, баръакс, фоида ё зарари ҷамъшуда, ки қаблан дар таркиби дигар даромади умумӣ эътироф шуда буд, ба категорияи фоида ё зарар бозтасниф намешавад, балки ба таркиби моддаи дигари сармояи худӣ гузаронда мешавад. Воситаҳои қарзие, ки бо арзиши истехлоқшуда ё арзиши одилона тавассути дигар даромади умумӣ пас аз эътирофи ибтидоӣ баҳо дода мешаванд, бояд беқурбшуда ҳисоб шаванд. Дар давраи ҷорӣ ҳисоботӣ Гурӯҳ опсияи баҳисобгирӣ бо арзиши одилонаро истифода бурд ва воситаҳои қарзиро ба категорияи АОТФЗ интиқол дод, ки ба меъёрҳои арзёбӣ аз рӯи арзиши истехлоқшуда ё арзиши одилона тавассути дигар даромади умумӣ мувофиқат мекунанд.

Дороиҳои молиявӣ, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зарар баҳо дода мешаванд. Дороиҳои молиявии категорияи АОТФЗ инҳоро дар бар мегиранд:

- Дороҳое, ки вуруди маблағҳои пулӣ шартномавӣ аз рӯи онҳо на танҳо пардохтҳои қарзи асосӣ ва фоизҳоро дар бар мегирад ва/ё,
- Дороҳое, ки дар доираи бизнес-модел нигоҳ дошта мешаванд, ба истиснои дороҳое, ки бо мақсади гирифтани маблағҳои пулӣ дар шарнома пешбинишуда ё гирифтани ин маблағҳои пулӣ ва фуруши дорой нигоҳ дошта мешаванд;
- Дороҳое, ки бо истифода аз опсияи баҳисобгирӣ бо арзиши одилона ба категорияи АОТФЗ бурда шудаанд.

Ҳамаи ин дороиҳо бо арзиши одилона бо нишон додани натиҷаҳои азнавбаҳодиҳӣ дар таркиби фоида ё зарар баҳо дода мешаванд.

Бозтасниф. Дар ҳолати тағйир ёфтани бизнес-моделе ки мутобиқи он Гурӯҳ ин ё он дороиҳои муайяни молиявиро нигоҳ медорад, он дороиҳо бозтасниф карда мешаванд. Талабот оид ба бозтасниф ва баҳодиҳии марбут ба категорияи нав аз рӯи аввали давраи аввали ҳисоботӣ пас аз ба миён омадани тағйирот дар бизнес-модел, ки боиси бозтасниф шудани дороиҳои молиявии Гурӯҳ мегардад, мақсаднок татбиқ карда мешавад. Тағйироти вуруди маблағҳои пулӣ дар

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

шартнома пешбинишуда мутобиқи сиёсати баҳисобгирии муҳосибӣ, ки дар зер оварда шудааст ("Тағйир ва қатъи эътирофи дороиҳои молиявӣ") таҳлил карда мешавад.

Беқурбшавӣ. Гурӯҳ захираҳои баҳодихиро барои зарари интизории қарзии воситаҳои молиявии зерин эътироф мекунад, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зарар баҳо дода намешаванд:

- Маблағҳои пулӣ ва бақия дар суратҳисобҳо дар Бонки миллии Тоҷикистон;
- Маблағҳо дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ;
- Қарзҳои ба муштариён додашуда;
- Қарзҳои дебиторӣ аз иҷораи молиявӣ;
- Коғазҳои қиматноки сармоягузорӣ;
- Дигар дороиҳои молиявӣ;
- Шартномаҳои баровардашудаи кафолати молиявӣ.
- Дигар уҳдадориҳои шартӣ.

Зарар аз беқурбшавӣ барои сармоягузорӣ ба воситаҳои ҳиссаи эътироф карда намешавад.

Арзёбии зарари интизории қарзӣ (ба истиснои зарар аз дороиҳои молиявии таъсисшуда ё бадастовардаи қарзии беқурбшуда, ки дар зер алоҳида баррасӣ мешаванд) бояд бо истифода аз захираи баҳодихӣ сурат гирад, ки қимати он баробар аст ба:

- қимати зарари қарзӣ, ки дар давоми 12 моҳи оянда дар назар аст, яъне, он қисми зарари қарзӣ дар тамоми муҳлати амали воситаи молиявӣ, ки зарари интизории қарзӣ дар натиҷаи ҳолатҳои иҷро накардани уҳдадориҳо аз рӯи восита мебошад ва ин зарар метавонад дар давоми 12 моҳи пас аз санаи ҳисоботӣ ба вучуд ояд («марҳилаи якум»);
- қимати зарари интизории қарзӣ дар тамоми муҳлати амали воситаи молиявӣ, ки дар натиҷаи ҳама гуна ҳолатҳои эҳтимолиан иҷро накардани уҳдадориҳо аз рӯи восита дар давоми муҳлати амали он ба миён меояд («марҳилаи дуюм» ва «марҳилаи сеюм»).

Маълумоти нисбатан муфасссал оид ба марҳилаҳо дар Эзоҳи 36 оварда шудааст.

Ташкили захираи баҳодихӣ ба андозаи маблағи пурраи зарари интизории қарзӣ дар тамоми муҳлати амали воситаи молиявӣ дар сурате талаб карда мешавад, ки агар хавфи қарзӣ дар ин восита аз лаҳзаи эътирофи ибтидоӣ зиёд шуда бошад. Дар ҳамаи ҳолатҳои дигар захираҳо барои зарари интизории қарзӣ ба маблағи баробар ба маблағи зарари интизории қарзӣ дар давоми 12 моҳ ташкил карда мешаванд. Зарари интизории қарзӣ баҳодихии арзиши ҷорӣ зарари қарзӣ бо назардошти эҳтимолияти он мебошад. Баҳодихии ин зарар арзиши ҷорӣ фарқияти байни вуруди маблағҳои пулиест, ки ба Гурӯҳ тибқи шартнома ҳисоб шудаанд ва вуруди маблағҳои пулиест, ки Гурӯҳ интизор аст дар асоси таҳлили эҳтимолияти як қатор сценарияҳои иқтисодӣ, ки бо истифода аз меъёри фоизи самараноки дорои дахлдор тахфиф шудаанд, ба даст орад.

- Барои маблағҳои қарзии интихобнашуда зарари интизории қарзӣ фарқи байни арзиши ҷорӣ фарқияти байни вуруди маблағҳои пулиест, ки ба Гурӯҳ тибқи шартнома ҳисоб шудаанд, агар соҳиби уҳдадорӣ намунагирии маблағҳои қарзиро анҷом диҳад ва вуруди маблағҳои пулиест, ки Гурӯҳ гирифтани онҳоро дар сурати намунагирии маблағҳои қарзӣ дар назар дорад.
- Барои шартномаҳои кафолати молиявӣ зарари интизории қарзӣ фарқи байни пардохтҳои интизорӣ барои пардохти қубронпулӣ ба дорандаи воситаи қарзии бо кафолат таъминшуда бо тарҳи ҳар гуна маблағе мебошад, ки Гурӯҳ гирифтани онро аз доранда, қарзгир ё ягон тарафи дигар интизор аст.

Зарари интизории қарзӣ аз рӯи қарзҳои алоҳида ё портфели қарзҳои дорой хусусиятҳои якхелаи хавф анҷом дода мешавад. Захираи баҳодихии зарари интизории қарзӣ (хоҳ ба таври инфиродӣ ё гурӯҳӣ) дар асоси арзиши ҷорӣ вуруди маблағҳои пули интизорӣ барои дорой бо истифода аз меъёри фоизи самараноки ибтидоӣ баҳо дода мешавад.

Дороиҳои молиявии қарзии беқурбшуда. Агар як ё чанд ҳодисае ба амал ояд, ки ба вуруди маблағҳои пули оянда аз рӯи чунин дорои молиявӣ таъсири манфӣ расонад, дорои молиявӣ ҳамчун дорои молиявии қарзии беқурбшуда ҳисобида мешавад. Нисбат ба дороиҳои молиявии қарзии беқурбшуда истилоҳи "дороиҳои марҳилаи сеюм" истифода мешавад. Нишонаҳои беқурбшавии қарз маълумоти мушоҳидашавандаро дар бораи рӯйдодҳои зерин дар бар мегирад:

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

- мушкилоти назарраси молиявии қарзгир ё қарздиҳанда;
- риоя накардани шартҳои шартнома, ба монанди дефолт ё ба таъхир афтодани пардохт;
- гузашт кардани қарздиҳанда ба қарзгир бо сабабҳои иқтисодӣ ё шартҳои шартнома вобаста ба мушкилоти молиявии қарзгир, ки қарздиҳанда дар ҳолатҳои дигар чунин гузашт намекард;
- аз байн рафтани бозори фаъоли коғазҳои қиматнок дар натиҷаи мушкилоти молиявӣ; ё
- хариди дороии молиявӣ бо тахфифи зиёд, ки зарари аз қарз расидаро инъикос мекунад.

Дар баъзе мавридҳо муайян кардани ҳодисаи алоҳида имконнопазир аст, зеро беқурбшавии қарзии дороии молиявӣ метавонад дар натиҷаи таъсири умумии чанд ҳодиса ба амал ояд. Дар ҳар санаи ҳисоботи Гурӯҳ беқурбшавии қарзии воситаҳои қарзиро, ки дороиҳои молиявии бо арзиши истехлоқшуда ё арзиши одилона тавассути дигар даромади умумӣ арзёбишаванда мебошанд, баҳогузорӣ менамояд. Ҳангоми арзёбии беқурбшавии қарзии воситаҳои қарзии давлатӣ ва корпоративӣ Гурӯҳ омилҳои, ба монанди даромаднокии вомбаргҳо, рейтингҳои қарзӣ ва қобилияти қарзгиранда барои ҷалби маблағ ба назар мегирад.

Қарз дар ҳолате қарзи беқурбшуда ҳисобида мешавад, ки агар ба қарзгир бо сабаби бад шудани вазъи молиявӣ гузашт карда шавад, ба шарте ки далеле вуҷуд надошта бошад, ки дар натиҷаи гузашт коҳиши назарраси хавфи ба даст наомадани маблағҳои пулии дар шартнома пешбинишуда ба амал омадааст ва нишонаҳои дигари беқурбшавӣ мавҷуд набошанд. Дороиҳои молиявие, ки нисбат ба онҳо масъалаи гузашт баррасӣ шудааст ва ле он сурат нагирфтааст, дар ҳолате дороиҳои қарзии беқурбшуда ҳисобида мешаванд, ки агар нишонаҳои мушоҳидашавандаи беқурбшавии қарз, аз ҷумла нишонаҳои ба дефолт мувофиқ мавҷуд бошанд. Мафҳуми дефолт (нигаред ба поён) нишонаҳои набудани эҳтимолияти пардохт ва ба охир расидани муҳлати пардохтро (ҳангоми 90 рӯз ё бештар аз он ба таъхир афтодан) дар бар мегирад.

Дороиҳои молиявии бадастоварда ё таъсисшудаи қарзии беқурбшуда. Дороиҳои молиявии бадастоварда ё таъсисшудаи қарзии беқурбшуда ба тарзи дигар ба ҳисоб гирифта мешаванд, зеро чунин дороиҳо дар лаҳзаи эътирофи ибтидоӣ аллакай дороиҳои қарзии беқурбшуда ба ҳисоб мераванд. Барои ин дороиҳо Гурӯҳ ҳама тағйироти қимати зарари интизории қарзиро дар давоми тамоми муҳлати амали дороиҳо аз лаҳзаи эътирофи ибтидоӣ ҳамчун захираи баҳодихӣ эътироф мекунад; дар ин маврид ҳама тағйирот дар таркиби фоида ё зарар эътироф карда мешавад. Дар сурати мусбат будани динамикаи қимати зарари интизории қарзӣ барои чунин дороиҳо фоида аз беқурбшавӣ эътироф карда мешавад.

Муайян кардани дефолт. Ҳангоми муайян кардани қимати зарари интизории қарзӣ истифодаи таърифи дефолт ниҳоят муҳим мебошад. Таърифи дефолт барои баҳо додани маблағи зарари интизории қарзӣ ва муайян кардани он, ки захира барои 12 моҳи оянда ё барои тамоми муҳлати қарз ҳисоб шудааст ё не, истифода мешавад, зеро мафҳуми «дефолт» қисми мафҳуми «эҳтимолияти дефолт» мебошад, ки ҳам ба арзёбии зарари интизории қарзӣ ва ҳам барои ошкор кардани афзоиши назарраси хавфи қарзӣ таъсир мерасонад.

Таърифи дефолт ба таври дахлдор барои инъикоси хусусиятҳои гуногуни намудҳои гуногуни дороиҳо мутобиқ карда шудааст. Овердрафт дар ҳолате муҳлатгузашта ба ҳисоб меравад, ки агар муштарӣ лимити муқарраршудаи қарзиро вайрон кунад ё дар бораи муқаррар намудани лимит, ки қимати он аз маблағи ҷории қарзи ӯ камтар аст, огоҳ карда шуда бошад.

Ҳангоми арзёбии эҳтимолияти бозпардохти уҳдадорӣ қарзӣ аз ҷониби қарзгир Гурӯҳ ҳам нишондиҳандаҳои сифатӣ ва ҳам миқдориро ба инобат мегирад. Маълумоте, ки баҳо дода мешавад, ба намуди дорой вобаста аст. Масалан, ҳангоми таҳлили қарзҳои ба шахсони ҳуқуқӣ додашуда чунин нишондиҳандаи сифатӣ, ба монанди вайрон кардани кovenантҳо (шартномаҳо) истифода мешавад, ки он нисбат ба қарзҳои ба шахсони воқеӣ додашуда татбиқ намегардад. Ҳангоми чунин таҳлил нишондиҳандаҳои миқдорӣ, ба монанди таъхир ё иҷро накардани пардохт аз ҷониби контрагент аз рӯи уҳдадорӣ дигар омилҳои асосӣ ба ҳисоб мераванд. Гурӯҳ барои баҳо додани дефолт аз сарчашмаҳои гуногуни дохилӣ ва берунӣ иттилоот истифода мебарад.

Дефолт на дертар аз вақте, ки муҳлати дороии молиявӣ аз 90 рӯз гузаштааст, ба амал меояд, ба истиснои ҳолатҳое ки ташкилот маълумоти асоснок ва тасдиқунанда дар ихтиёр дошта бошад, ки истифодаи критерияи дефолт, ки дертар пардохт кардани маблағро пешбинӣ менамояд, нисбатан мувофиқтар аст. Мафҳуми дефолт, ки барои ин мақсадҳо истифода мешавад, бояд пайваста ба ҳамаи воситаҳои молиявӣ татбиқ карда шавад, ба истиснои ҳолатҳои дастрас гардидани маълумот дар бораи он, ки барои воситаи молиявии муайян

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҚОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

таърифи дигари дефолт нисбатан мувофиқтар мебошад. Агар яке аз ду критерияи зерин ё ҳардуи онҳо риоя карда шавад, Гурӯҳ дефолти контрагентро эътироф мекунад:

- Меъёрҳои сифатӣ – Гурӯҳ асосҳои кофӣ дорад, то бовар ҳосил кунад, ки контрагент бе андешидани чунин чораҳо, ба монанди фуруши гарав (агар мавҷуд бошад) ба гумон аст талаботи Гурӯҳро пурра иҷро намояд.
- Меъёри миқдорӣ – Контрагент дар назди Гурӯҳ қарзи нопардохтаи муҳлатгузашта дорад, ки зиёда аз 90 рӯзи тақвимино ташкил медиҳад.

Меъёрҳои сифатии эътирофи дефолт. Меъёрҳои сифатии эътирофи дефолт таҳлили нишондиҳандаҳои устувории молиявӣ, пардохтпазирӣ ва даромаднокӣ, инчунин бозоргирии амволи гарав буда, аз муайян кардани қобилияти қарзпардозии он иборатанд.

Меъёри аз ҳама муҳимме, ки вазъи молиявии контрагентро тавсиф мекунад, нишондиҳандаҳои устувории вуруди маблағҳои пулӣ, таъмини маблағҳои худӣ ва сатҳи қарз ё уҳдадорихо мебошанд.

Баҳодихии сифатнок мониторинги амалиёти қарзӣ, инчунин назорати қарздиҳиро пешбинӣ мекунад.

Ҳодисаҳои зерин барои эътирофи дефолт асос ба ҳисоб мераванд:

1. Таҷдиди талабот.

- Гурӯҳ дар бораи таҷдиди такрории талаботҳо вобаста ба мушкилоти молиявии контрагент қарор қабул кардааст, ки натиҷаи он метавонад ба таври назаррас коҳиш ёфтани ҳаҷми пардохтҳои қарзи асосӣ, фоизҳо ё комиссияҳо ва/ё пешниҳоди воқеан ба таъхир гузоштани муҳлати пардохти онҳо (арзиши ҷорӣ вуруди маблағҳои пулӣ бо назардошти батаъхиргузори назар ба маблағи дар шартнома пешбинишуда зиёда аз 20 фоиз фарқ мекунад) бошад; ё
- Агар аз рӯи дороии дар аввал таҷдидшуда пардохти қарзи асосӣ ва/ё фоиз зиёда аз 60 рӯз ба таъхир афтода бошад. Дар ин маврид давраи қарзи батаъхирафтода ба андозаи 60 рӯз бояд муттасил бошад.

Санаи дефолт санаи қабули қарор дар бораи таҷдиди такрории талаботҳо мебошад.

2. Муфлисшавии контрагент

- Контрагент ё Гурӯҳ ба суд дар бораи муфлис эътироф намудани контрагент ариза пешниҳод кардааст ё;
- Контрагент муфлис эътироф шудааст ё;
- Нисбат ба контрагент яке аз расмиёти муфлисшавӣ татбиқ шудааст ё контрагент ҳамин гуна ҳимояро дарёфт кардааст, ки аз пардохти талаботҳои Гурӯҳ дар канор монад ё пардохтро ба таъхир гузорад.

3. Дигар рӯйдодҳо. Дар сурати ошкор шудани далелҳои мустақим ё ғайримустақим, ки аз эҳтимолияти зиёди ба амал омадани ҳодисаҳои манфӣ гувоҳӣ медиҳанд, эътирофи дефолт метавонад тавассути таҳияи хулосаи дахлдори касбӣ амалӣ карда шавад.

Ҳангоми таҳияи хулосаи касбӣ далелҳои зерин бояд ба назар гирифта шаванд:

- аз рӯи талаботҳо (Гурӯҳ ё қарздиҳандагони дигар) нисбат ба контрагент қарзи муҳлатгузашта (барои пардохти қарзи асосӣ, фоизҳо, комиссияҳо ва дигар пардохтҳо) ба вучуд омадааст;
- аз рӯи талаботҳо Гурӯҳ бо сабаби комилан бад шудани сифати қарз, ки интизор мерафт, захира ташкил кардааст ё мулоҳизаи азнавбаҳодихии манфӣ таҳия намудааст;
- талаботҳо аз ҷониби Гурӯҳ бо зарари иқтисодӣ фурухта шудаанд (аз нав гузашт карда шудаанд);
- талаботҳо бо шартҳои барои Гурӯҳ номусоид таҷдид карда шудаанд;
- дар фаъолияти молиявӣ хоҷагии контрагент тағйироти назарраси манфӣ ба амал омадааст;
- далели қаллобӣ аз ҷониби контрагент (нисбат ба Гурӯҳ ё шахсони сеюм) ошкор ва тасдиқ карда шудааст.

Санаи дефолт дар ин ҳолат санаи таҳияи мулоҳизаи дахлдори касбӣ ҳисобида мешавад.

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҚМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Меъёрҳои миқдории эътирофи дефолт.

Ҳодисаҳои зерин барои эътирофи дефолт аз рӯи меъёрҳои миқдорӣ асос мебошанд:

- Контрагент дар назди Гурӯҳ қарзи нопардохта дорад, ки зиёда аз 90 рӯзи тақвимино дар бар мегирад ё дигар давраи тасдиқшуда ва асоснок, ки таъхири пардохтро зиёда аз 90 рӯз пешбинӣ менамояд.
- Дар давоми шаш моҳи охир контрагент на камтар аз се маротиба пардохти қарзи асосиро (ё фоизхоро) ба муҳлати аз 30 то 90 рӯз ба таъхир андохтааст.

Пас аз 6 моҳи бозпардохти мунтазам дороиҳои молиявии беқурбшуда (дефолтӣ) аз марҳилаи 3 ба марҳилаи 2 мегузарад. Минбаъд, танҳо баъд аз он ки дар давоми 6 моҳи оянда пас аз дар марҳилаи 2 будан пардохти мунтазам сурат мегирад, дорой ба марҳилаи 1 мегузарад.

Афзоиши назарраси хавфи қарзӣ. Ҳангоми ошкор кардани далелҳои афзоиши назарраси хавфи қарзӣ аз лаҳзаи эътирофи ибтидоӣ Гурӯҳ ҳамаи дороиҳои молиявӣ, уҳдадорҳои додани қарз ва шартномаҳои кафолати молиявиро, ки таҳти талаботи беқурбшавӣ қарор мегиранд, назорат мекунад. Дар ҳолати афзоиши назарраси хавфи қарзӣ Гурӯҳ қимати захираи баҳодихиро дар асоси қимати зарари интизории қарзӣ на танҳо дар 12 моҳи оянда, балки дар давоми тамоми муҳлати қарздиҳӣ арзёбӣ мекунад. Сиёсати баҳисобгирии Гурӯҳ истифодаи содагардонии дорои хусусияти амалиро пешбинӣ намекунад, ки он имкон медиҳад чунин натиҷагирӣ карда шавад, ки барои дороиҳои молиявии дорои хавфи қарзӣ «кам» дар санаи ҳисоботӣ афзоиши назарраси хавфи қарзӣ дида намешавад. Мувофиқан, Гурӯҳ ҳамаи дороиҳои молиявӣ, уҳдадорҳои додани қарз ва шартномаҳои кафолати молиявиро, ки ба хавфи беқурбшавӣ дучор шудаанд, бо мақсади афзоиши назарраси хавфи қарзӣ назорат мекунад.

Ҳангоми баҳодихии афзоиши назарраси хавфи қарзӣ аз рӯи воситаи молиявӣ аз лаҳзаи эътирофи ибтидоӣ Гурӯҳ хавфи дефолти воситаро дар санаи ҳисоботӣ бо назардошти муҳлати боқимондаи пардохт бо хавфи дефолт, ки дар ин санаи ҳисоботӣ барои муҳлати боқимондаи пардохт ҳангоми эътирофи ибтидоии воситаи молиявӣ пешгӯӣ шуда буд, муқоиса менамояд. Ҳангоми анҷом додани чунин арзёбӣ Гурӯҳ иттилооти асоснок ва тасдиқкунандаи миқдорӣ ва сифатӣ, аз ҷумла маълумоти давраҳои гузашта ва маълумоти ояндабиниро, ки метавонад бидуни ҳароҷоти беасос ё кӯшиши зиёд дар асоси таҷрибаи Гурӯҳ ва ҳулосаи коршиносон ба даст оварда шавад, аз ҷумла маълумоти пешгӯикунандаро ба назар мегирад.

Ҳангоми муайян кардани эҳтимолияти дефолт ҳангоми эътирофи ибтидоии восита ва дар санаҳои ҳисоботии минбаъда якҷанд сценарияҳои иқтисодӣ ба асос гирифта мешаванд. Сценарияҳои гуногуни иқтисодӣ эҳтимолияти гуногуни дефолтро дар назар доранд. Маҳз таҳлили баррасии ин сценарияҳо барои муайян кардани эҳтимолияти миёнавазни дефолт, ки зимни муайян кардани далели афзоиши назарраси хавфи қарзӣ истифода мешавад, асос мебошад.

Маълумоти пешгӯикунанда барои қарзҳои ба шахсони ҳуқуқӣ додашуда маълумот дар бораи дурнамои рушди соҳаҳоеро, ки контрагентҳои Гурӯҳ дар он фаъолият мекунанд ва ин маълумот аз ҳисоботи коршиносони иқтисодӣ, таҳлилгарони молиявӣ, мақомоти давлатӣ, марказҳои таҳлилий ва дигар ташкилотҳои шабехи гирифта шудааст, инчунин таҳлили манбаъҳои гуногуни дохилӣ ва берунӣ маълумоти воқеӣ ва ояндабинии иқтисодиро дар бар мегирад. Маълумоти пешгӯикунанда барои қарзҳои ба шахсони воқеӣ додашуда ҳамон пешгӯиҳои иқтисодиро, ки барои қарзҳои ба шахсони ҳуқуқӣ додашуда лозим аст, инчунин пешгӯиҳои иловагиро оид ба нишондиҳандаҳои иқтисодии маҳаллӣ, махсусан барои минтақаҳо, ки иқтисодиёташон дар соҳаҳои муайяни саноат мутамарказ шудааст, инчунин маълумоти дохилро дар бораи таърихи пардохти муштариён дар бар мегирад. Гурӯҳ ба контрагентҳо вобаста ба сифати қарзи онҳо рейтингҳои дохилии хавфи қарзӣ медиҳад. Нишондиҳандаи асосии афзоиши назарраси хавфи қарзӣ иттилооти миқдорӣ мебошад, ки маълумот дар бораи тағйирёбии эҳтимолияти дефолт дар давоми муҳлати амали восита буда, бо роҳи муқоисаи ин амалҳо муайян карда мешавад:

- эҳтимолияти дефолт дар давоми муҳлати боқимондаи амал то санаи ҳисоботӣ; ва
- эҳтимолияти дефолт дар давоми муҳлати боқимондаи амал дар ҳамин лаҳзаи вақт, ки дар асоси далелҳо ва ҳолатҳои ҳангоми эътирофи ибтидоии ин хавф ҷойдошта баҳо дода шудааст.

Нишондиҳандаҳои истифодашавандаи эҳтимолияти дефолт ояндабинона буда, дар ин маврид Гурӯҳ ҳамон методология ва маълумотро истифода мебарад, ки барои андозагирии қимати захираи баҳодихии зарари интизории қарзӣ истифода мешаванд.

Омилҳои сифатие, ки афзоиши назарраси хавфи қарзиро нишон медиҳанд, дар моделҳои эҳтимолияти дефолт сари вақт инъикос карда мешаванд. Ҳамзамон, ҳангоми баҳодихии

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

афзоиши назарраси хавфи қарзӣ Гурӯҳ баъзе омилҳои сифатири мавриди таҳлил қарор медиҳад. Дар мавриди қарзхое, ки ба шахсони ҳуқуқӣ дода шудаанд, ба дороиҳои ба «рӯйхати қарзҳои таҳти назорат» дохилшуда таваҷҷуҳи хос зоҳир карда мешавад. Дар назар дошта мешавад, ки агар нисбат ба қобилияти қарздокунии контрагенти мушаххас шубҳа вучуд дошта бошад, хавф маҳз дар робита ба ин рӯйхат ба миён меояд. Барои қарзҳои ба шахсони воқеӣ додашуда Гурӯҳ интизориҳоро оид ба даст кашидан аз муҷозот, пешниҳоди ба дигар вақт гузаронидани муҳлати пардохт, рейтинги қарзии муштарӣ, инчунин рӯйдодҳоро ба монанди аз даст додани ҷойи қор, муфлисшавӣ, талоқ ё марг таҳлил мекунад.

Азбаски афзоиши назарраси хавфи қарзӣ пас аз эътирофи ибтидоӣ қимати нисбӣ мебошад, тағйироти мушаххаси эҳтимолияти дефолт (бо ифодаи мутлақ) барои воситаи молиявии дорои эҳтимолияти камтари дефолт ҳангоми эътирофи ибтидоӣ нисбат ба воситаи молиявии дорои эҳтимолияти бештари дефолт ҳангоми эътирофи ибтидоӣ муҳимтар хоҳад буд.

Агар дороӣ зиёда аз 30 рӯз муҳлатгузашта бошад, он гоҳ ба сифати чораи муҳофизатӣ («маҳдудкунанда») Гурӯҳ ба ҳулосае меояд, ки хавфи қарзӣ ба таври назаррас афзоиш ёфтааст ва чунин дороӣ ба марҳилаи 2-и модели беқурбшавӣ ворид шудааст, яъне захираи баҳодиҳӣ ба андозаи зарари қарзӣ, ки дар давоми муҳлати амали дороӣ интизор меравад, ҳисоб карда мешавад.

Ҳангоми арзёбии эҳтимолияти афзоиши назарраси хавфи қарзӣ аз ҷониби Гурӯҳ омилҳои зерин ба назар гирифта мешаванд:

- Қарзи бефосилаи муҳлатгузашта аз рӯи уҳдадориҳои контрагент дар назди ширкат зиёда аз 30 рӯзи тақвимино ташкил медиҳад.
- Пардохтҳои батаъхираси (аз 8 то 30 рӯз) дар 6 моҳи охир, ки аз ҷониби контрагент 5 маротиба ва зиёда аз он анҷом дода шудаанд.
- Тамдиди муҳлати қарз бо сабаби мушкilotи молиявии қарзгиранда.
- Муайян намудани далелҳои амалҳои қаллобии қарзгир ё корманди Гурӯҳ ҳангоми гирифтани қарз ё ҳангоми гузаронидани мониторинги амалиёт.
- Афзоиши назарраси хавфи қарзӣ дар дигар воситаҳои молиявии ҳамон як қарзгир.
- Тағйироти кунунии ё пешгӯишавандаи номусоиди шароити тиҷоратӣ, молиявӣ ё иқтисодӣ, ки тавре интизор меравад, қобилияти қарзгирандаро барои иҷрои уҳдадориҳои қарзии ӯ қомилан тағйир медиҳанд.
- Бад шудани ҳолати ҷисмонии қарзгиранда (беморӣ, ҳолатҳои нохуш ва ғ.) ё ҳешовандони наздики ӯ.
- Мавҷудияти маълумот дар бораи иштироки контрагент дар мурофиаҳои судӣ, ки метавонанд вазъи молиявии ӯро бадтар намоянд.
- Истифодаи ғайримақсадноки маблағҳои додашуда (дар ҳолати баланд будани сатҳи хавфи қарзӣ, ки ҳангоми мониторинги амалиёт ошкор карда шудааст).
- Тағйироти назаррас дар нишондиҳандаҳои бозори берунии хавфи қарзии дороии мушаххаси молиявӣ ё дороиҳои молиявии шабеҳ бо ҳамон муҳлати интизории пардохт.
- Тағйироти назарраси воқеӣ ё интизоршаванда дар рейтинги қарзии берунии воситаи молиявӣ.
- Тағйироти назарраси воқеӣ ё интизоршаванда дар натиҷаҳои фаъолияти қарзгир.
- Тағйироти номусоиди воқеӣ ё интизории фазои меъёрии ҳуқуқӣ, ҳуқуқӣ, иқтисодӣ ё технологияи қарзгир ё шароити иқтисодӣ ё технологияи фаъолияти қарзгир.
- Тағйироти назаррас дар арзиши таъминоти уҳдадорӣ.
- Дигаршавии равишу муносибати ташкилот нисбат ба идоракунии хавфи қарзии дороии молиявӣ, яъне. мониторинг ё назорати нисбатан амиқи дороиҳо.

Гурӯҳ ба ҳар як омили дар боло зикршуда дараҷаи муҳиммиятро аз 1 то 5 сазовор медонад (ки ин ҷо 1 дараҷаи паст ва 5 дараҷаи баланд аст). Агар дар як вақт чанд критерия мувофиқ бошанд, ҳолҳои критерияҳои зикршуда ҷамъбаст карда мешаванд. Дороии молиявие, ки 5 ва бештар аз он ҳол дорад, дороии дорои афзоиши назарраси хавфи қарзӣ эътироф карда мешавад.

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУЙ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Хавфи қарзӣ барои воситаҳои молиявӣ паст аст, агар:

1. хавфи пайдоиши дефолти дороии/ухдадории молиявӣ паст бошад;
2. қарзгиранда барои иҷрои ухдадориҳои худ оид ба пардохти маблағҳои дар шартнома пешбинишуда дар ояндаи наздик имконоту тобоварии зиёд дорад; ва
3. тағйироти номусоиди шароити иқтисодии пешбурди фаъолият дар ояндаи нисбатан дур дар сурати ҳатмӣ набудан ҳам метавонад боиси кам шудани қобилияти иҷрои ухдадориҳои қарзгир гардад.

Дар доираи фаъолияти худ Гурӯҳ афзоиши хавфи қарзиро аз рӯи вомбаргҳои давлатӣ бо пули миллий, инчунин бақияро дар ташкилотҳои молиявии дорои рейтинги қарзии баланд истисно менамояд.

Ҳангоми гузаштан ба марҳилаи 2 дороии молиявӣ, ки аз ҳисоби омилҳои миқдорӣ афзоиши назарраси хавфи қарзиро аз сар гузаронидааст, яъне муҳлаташ зиёда аз 30 рӯз гузаштааст, то пурра пардохт шудани қарзи муҳлатгузашта дар марҳилаи 2 мемонад (агар он ба меъёрҳои марҳилаи 3 ҷавобгӯ набошад) ва танҳо пас аз бозпардохти қарзи муҳлатгузашта ба марҳилаи 1 гузаронда мешавад. Дороии молиявие, ки аз ҳисоби омилҳои миқдорӣ афзоиши назарраси хавфи қарзиро аз сар гузаронидааст (таҷдиди сохтор бо сабаби бад шудани вазъии молиявӣ), пас аз 6 моҳи бозпардохти мунтазами қарз ба марҳилаи 1 гузаронда мешавад.

Маълумоти ибтидоӣ ҳангоми баҳодиҳии зарари интизории қарзӣ. Ҳангоми баҳодиҳии зарари интизории қарзӣ сохторҳои замони тағйирёбандаҳои зерин маълумоти асосии ибтидоӣ ба ҳисоб мераванд:

- эҳтимолияти дефолт (PD);
- дараҷаи зарар дар ҳолати дефолт (LGD); ва
- арзиши зери хавф қарордошта дар ҳолати дефолт (қимати EAD).

Ин нишондиҳандаҳо аз моделҳои омори дохилӣ ва дигар маълумотҳои таърихӣ гирифта шудаанд. Онҳо инчунин ба тамоюлҳои макроиқтисодӣ бо мақсади инъикоси иттилооти ояндабинии дар зер овардашуда тасҳеҳ карда мешаванд.

Дар доираи арзёбии зарари интизории қарзӣ тасмим гирифта шуд, ки сандуқи маҷмӯӣ ба гурӯҳҳои зерин тақсим карда шавад: шахсони ҳуқуқӣ (қарзгирандагони корпоративӣ, соҳибқории хурду миёна, ба истиснои бонкҳо), шахсони воқеӣ, ташкилотҳои молиявӣ, дороиҳои молиявӣ, ухдадориҳои шартӣ (кафолатҳо, аккредитивҳо, хатҳои қарзӣ), ухдадориҳои шартии дорои хусусияти қарз. Ин тақсимоат ҳам ба мантиқи иқтисодӣ ва ҳам ба мавҷудияти иттилоот барои анҷом додани фаъолиятҳои зарурии баҳодиҳӣ вобаста мебошад.

Баҳодиҳии эҳтимолияти дефолт (PD) баҳодиҳии эҳтимолияти дефолт дар санаи муайян мебошад, ки дар асоси ин унсурҳо ҳисоб карда мешавад:

- занҷири Марков барои шахсони воқеӣ;
- занҷири Марков барои қарзи ипотекӣ;
- моделҳои рейтинги ниҳонӣ барои шахсони ҳуқуқӣ (қарзгирандагони корпоративӣ, соҳибқории хурду миёна, ба истиснои бонкҳо), воситаҳои молиявӣ (эмитенти корпоративӣ), ухдадориҳои шартӣ;
- моделҳои рейтинги ниҳонӣ барои ташкилотҳои молиявӣ ва дороиҳои молиявӣ, ки эмитент ташкилоти молиявӣ мебошад.

Дараҷаи зарар дар ҳолати дефолт (LGD) дараҷаи талафот аз маблағи қарз дар лаҳзаи дефолт мебошад, ба шарте контрагент ба дефолт дучор шавад. Ин нишондиҳандаи зарари воқеист, ки Гурӯҳ ҳангоми дефолти муштарӣ ба он дучор мегардад. Дар доираи баҳодиҳии зарари интизории қарзӣ Гурӯҳ метавонад яке аз ин се усулро истифода барад:

- **LGD иқтисодӣ.** Дар асоси вуруди маблағҳои пулие, ки дар натиҷаи кор бо қарзҳои муҳлатгузашта (ҳаҷми вуруди маблағҳои пулии аздастдода) гирифта шудааст, ҳисоб карда мешавад. Дар доираи усули LGD иқтисодӣ дараҷаи талафот аз маблағи қарз дар лаҳзаи дефолт ҳамчун даромади тахфифшуда аз фурӯши амволи гарав, ба истиснои хароҷоти фурӯш, муайян карда мешавад. Татбиқ дар доираи қарзгирандагони корпоративӣ ва институтсионалӣ маҳдуд мешавад.

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

- **LGD оморӣ**. Дар асоси таҳлили маълумоти таърихӣ LGD ва хусусиятҳои восита ҳисоб карда мешавад. Усули оморӣ ба коркарди омории маълумот аз рӯи дараҷаи ситонидани қарз дар асоси маълумоти ташкилотҳои молиявӣ дар бораи дефолти қарзҳо ва ситонидани қарзҳо асос ёфтааст. Бо мақсади таҳлил рӯйдодҳои дефолт вобаста ба намуди қарз тақсим карда мешаванд.

Барои тахфиф меъёри қарз истифода шуд.

Ҳисобкунии минбаъдаи RR бо роҳи тарҳ кардани қимати бадастомадаи LGD аз воҳид анҷом дода шуд, яъне, мувофиқи формулаи:

$$1(EAD) - RR = LGD$$

- **LGD бозорӣ**. Дар асоси нархҳои бозории ҳамин гуна вомбаргҳо/қарзҳои берун ҳолати аз дефолт ҳисоб карда мешавад. Баҳодиҳии LGD бозорӣ дар асоси маълумоти дастраси таърихӣ ва тадқиқоти бонк анҷом дода мешавад. Ин равиш хусусиятҳои иқтисодӣ миллиро ба назар намегирад ва татбиқи он бештар дар ҳолате дуруст аст, ки агар ҳаҷми маълумот барои ҳисоб кардани LGD иқтисодию оморӣ кофӣ набошад. Татбиқ дар доираи қарзгирандагони корпоративӣ ва институтсионалӣ маҳдуд мешавад.

Арзиши зери хавф дар ҳолати дефолт (EAD) қимати интизории мавқеи ба хавфи қарзӣ дучоршуда дар санаи рӯй додани дефолт мебошад. Ин нишондиҳанда аз ҷониби Гурӯҳ барои қарзҳо ҳамчун маблағи бақияи қарз ва фоизҳои ҷамъшуда, барои хатҳои қарзии ҳатмӣ ҳамчун маблағи лимити пурраи қарз ва фоизҳои ҷамъшуда ҳисоб карда мешавад, барои хатҳои қарзии шартӣ EAD ба андозаи маблағи қарзи додашуда ва фоизҳои ҷамъшуда, барои кафолатҳо ҳамчун маблағи кафолати додашуда истифода мешавад.

Дар доираи фаъолияти худ Гурӯҳ гурӯҳҳои зеринро ҷудо мекунад: қарзҳои истеъмолий, қарзҳои ипотекаӣ, қарзҳо ба соҳибкорӣ хурду миёна, қарзҳои корпоративӣ. Гурӯҳҳо мунтазам тафтиш карда мешаванд, то бовар ҳосил шавад, ки мавқеҳои ба хавфи қарзӣ дучоршуда дар доираи гурӯҳи муайян яхела боқӣ мондаанд.

Маълумоти пешгӯикунанда. Мутобиқи СБҲМ 9 Гурӯҳ маълумоти пешгӯикунандаро ҳам ба арзёбии худ оид ба афзоиши назарраси хавфи қарзӣ аз лаҳзаи эътирофи ибтидоӣ ва ҳам баҳодиҳии зарари интизории қарзӣ дохил кардааст.

Гурӯҳ барои арзёбии маълумоти пешгӯикунанда аз мулоҳизаҳои коршиносон истифода мебарад. Ин арзёбӣ инчунин ба маълумоти аз манбаъҳои берунӣ гирифташуда асос ёфтааст. Иттилооти беруна метавонад маълумоти иқтисодӣ ва пешгӯӣҳои нашршавандаи мақомоти давлатӣ ва мақомоти пулию қарзии кишварҳоро дар бар гирад, ки дар онҳо Гурӯҳ фаъолият мекунад, ба монанди Бонки миллии Тоҷикистон, инчунин манбаъҳои берун аз кишвар, аз қабili Ҳазинаи Байналмилалӣ Асёр ва Комиссияи иқтисодии Авруосиё, инчунин пешгӯӣҳои инфиродӣ ва илмӣ.

Гурӯҳ номгӯи омилҳои асосиро, ки ба арзёбии хавфи қарзӣ ва зарари қарзӣ барои сандуқи воситаҳои молиявӣ таъсир мерасонанд, муайян ва ҳуҷҷатгузорӣ намуда, бо истифода аз таҳлили маълумотҳои таърихӣ робитаи байни тағйирёбандаҳои макроиқтисодӣ ва хавфи қарзиро арзёбӣ кардааст.

Дар асоси натиҷаҳои таҳлили мутаносибӣ Гурӯҳ маълумоти пешгӯикунандаи зеринро интихоб кард, ки ба ақидаи ӯ бо нишондиҳандаҳои дефолт бештар мутаносиб аст ва ҳангоми тасҳеҳи модели ҳисобкунии зарари интизории қарзӣ бо назардошти омилҳои макроиқтисодӣ истифода шудааст:

а) Нархи нафти навъи Brent (доллар барои як баррел)

б) Меъёри бозтамвил % афзоиши семоҳа ба семоҳа (Бонки миллии Тоҷикистон).

Таносубҳои пешгӯишавандаи байни нишондиҳандаи асосӣ ва рӯйдодҳои дефолт дар асоси таҳлили маълумоти таърихӣ 10 соли охир таҳия шудаанд.

Маълумоти пешгӯикунанда дар доираи регрессияи хатии бисёромила ба назар гирифта шудааст. Нишондиҳандаҳои зерин ҳамчун тағйирёбандаҳои мустақил санҷида шуданд:

- Нархи нафти навъи Brent (дар охири давра, ба ҳисоби миёна дар семоҳа, ба ҳисоби миёна дар 4 семоҳаи охир);
- афзоиши воқеии ММД (дар семоҳа, дар 4 семоҳаи охир, дар 8 семоҳаи охир);
- сатҳи бекорӣ (охири давра, семоҳаи охир, 4 семоҳаи охир);

**ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)**

- меъёри бозтамвил (дар охири давра, ба ҳисоби миёна дар 4 семоҳаи охир);
- Қурби мубодилавии доллари ИМА нисбат ба сомонӣ;
- Афзоиши нишондиҳандаҳои макроиқтисодии дар боло зикршуда.

Ба гурӯҳҳо муттаҳид кардани воситаҳо дар асоси хусусиятҳои умумии хавфҳо. Агар қимати зарари интизории қарзӣ ба таври маҷмӯӣ баҳо дода шавад, он гоҳ воситаҳои молиявӣ дар асоси хусусиятҳои умумии хавф гурӯҳбандӣ карда мешаванд, ба монанди:

- намуди восита;
- рейтинги қарзӣ;
- намуди гарав.

Чунин гурӯҳи дороиҳо бо мақсади таъмини ҳамгунӣ мунтазам таҳлил карда мешавад.

Тағйир додан ва қатъи эътирофи дороиҳои молиявӣ. Тағйир додани дорои молиявӣ вақте рух медиҳад, ки агар байни санаи эътирофи ибтидоӣ ва санаи пардохти дорои молиявӣ бозбинӣ ё тағйирдиҳии шартҳои шартнома, ки вуруди маблағҳои пулиро аз рӯи дорой танзим мекунанд, сурат гирад. Тағйирот дар ҳамаи лаҳзаҳои вақт ё дар лаҳзаҳои вақт дар оянда ба маблағ ва/ё муҳлати вуруди маблағҳои воридшавандаи дар шартнома пешбинишуда таъсир мерасонад. Илова бар ин, ҷорӣ кардан ё тасҳеҳи шартномаҳои амалкунандаи қарзи мавҷуда ҳатто дар ҳолате ҳам тағйирот доништа мешавад, ки агар ин шартномаҳои нав ё ислоҳшуда ба вуруди маблағҳои пулӣ фавран таъсир нарасонанд, вале ҳамзамон метавонанд ба вуруди маблағҳои пулӣ дар сурати риоя нашудани он (масалан, ҳангоми вайрон кардани шартнома фоизи қарз метавонад зиёд шавад) таъсир расонанд.

Гурӯҳ қарзҳои ба муштариён додашударо бо мақсади муайян кардани мушкilotи молиявии қарзгиранда бозбинӣ менамояд, то ки ба ҳадди аксар расонидани бозгардонии маблағҳо ва тамоман коҳиш додани хавфи дефолтро таъмин намояд. Дасткашӣ аз муҷозот дар ҳолате сурат мегирад, ки агар қарзгир барои риояи шартҳои ибтидоии шартнома тамоми чораҳои оқилонаро андешида бошад, хавфи зиёди дефолт вучуд дошта бошад ё дефолт аллакай рух дода бошад, инчунин дар назар аст, ки қарзгир метавонад шартҳои бозбинишудаи шартномаро иҷро намояд. Бозбиниҳои шартҳо дар аксари мавридҳо тамдиди муҳлати пардохти қарз, тағйир додани муҳлати вуруди маблағҳои пулӣ аз рӯи қарз (пардохти маблағи қарзи асосӣ ва фоизҳо), кам кардани ҳаҷми вуруди маблағҳои пулии ба қарздиҳанда ҳисобшаванда (бахшидани маблағи қарзи асосӣ ё фоизҳо), инчунин тасҳеҳи шартномаҳоро дар бар мегирад. Мутобиқи қарори Раёсати Гурӯҳ директори филиал ҳуқуқ дорад дар асоси аризаи муштариён ва таҳлили пурраи ҳолат дар бораи рад кардани ҳисобкунии ҷаримапулию ҷаримаҳо аз рӯи қарзҳои муҳлатгузашта қарор қабул намояд.

Ҳангоми тағйир додани дорои молиявӣ Гурӯҳ арзёбӣ мекунад, ки оё тағйирот боиси қатъи эътирофи дороиҳо мегардад ё на. Мутобиқи сиёсати Гурӯҳ тағйирот он вақт боиси қатъи эътироф мегардад, ки агар он фарқияти ҷиддии шартҳои шартномаро ба миён орад. Бо мақсади муайян кардани он, ки оё шартҳои тағйиршуда аз шартҳои ибтидоии шартнома куллан фарқдоранд, Гурӯҳ инҳоро таҳлил мекунад:

- Омилҳои сифат. Масалан, пас аз тағйир додани шартҳо вуруди маблағҳои пулии дар шартнома пешбинишуда на танҳо пардохти маблағи қарзи асосӣ ва фоизҳоро дар бар мегирад; аъзори шартнома ё контрагент тағйир ёфтааст. Инчунин дараҷаи тағйирёбии фоизҳо, муҳлати пардохт, шартномаҳо таҳлил карда мешавад.

Агар ин омилҳо яқинан тағйироти назаррасро нишон надиханд, пас:

- Барои муқоиса кардани арзиши ҷорӣ вуруди маблағҳои пулии боқимондаи шартнома тибқи шартҳои ибтидоии шартнома ва вуруди маблағҳои пулӣ мутобиқи шартҳои бозбинишуда баҳодиҳии миқдорӣ гузаронда мешавад, дар ин маврид ҳарду маблағ бо истифода аз меъёри фоизи ибтидоии самаранок дисконт карда мешавад. Агар арзиши ҷорӣ ҳолиси вуруди маблағҳои пулӣ аз рӯи шартҳои нав на камтар аз 10% аз арзиши тавозунии қарзи аввала фарқ кунад, ин боиси қатъи эътироф (санҷиши 10%) мегардад.

Вақте ки эътирофи дорои молиявӣ қатъ мегардад, захираи баҳодиҳии зарари интизории қарзӣ дар санаи қатъи эътироф аз нав баҳо дода мешавад, то арзиши ҳолиси тавозунии дорой дар ин сана муайян карда шавад. Фарқи байни арзиши тавозунии бозбинишуда ва арзиши одилонаи дорои молиявии нав мутобқи шартҳои нав боиси фоида ё зарар ҳангоми қатъ кардани эътироф мегардад. Захираи зарари интизории қарзӣ нисбати дорои молиявии нав дар асоси қимати зарари интизории қарзӣ дар 12 моҳи оянда ҳисоб карда мешавад, ба истиснои ҳолатҳои нодире,

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҚОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

ки қарзи нав дар вақти ба вучуд омадан қарзи беқурбшуда дониста мешавад. Ин танҳо дар ҳолате татбиқ мегардад, ки арзиши одилонаи қарзи нав бо тахфифи назаррас нисбат ба арзиши номиналии бозбинишуда эътироф карда шавад, зеро хавфи баланди дефолт боқӣ мемонад, ки дар натиҷаи тағйирот (модификатсия) кам нашудааст.

Гуруҳ хавфи қарзиро аз рӯи дороиҳои молиявии тағйирёфта тавассути арзёбии иттилооти сифатӣ ва миқдорӣ назорат мекунад (масалан, агар қарзгир тибқи шартҳои нав қарзи муҳлатгузашта дошта бошад).

Дар сурати тағйир додани шартҳои шартномавии дороии молиявӣ, ки боиси қатъи эътирофи дорой намегардад, Гуруҳ муайян мекунад, ки оё хавфи қарзӣ аз рӯи ин дорой аз лаҳзаи эътирофи ибтидоӣ бо роҳи муқоисаи ин ҳолатҳо ба таври назаррас зиёд шудааст:

- эҳтимолияти дефолт дар давоми муҳлати боқимондаи амали дорой, ки дар асоси маълумоти дарихтиёрбуда ҳангоми эътирофи ибтидоӣ ва шартҳои ибтидоии шартнома баҳо дода мешавад; ва
- эҳтимолияти дефолт дар давоми муҳлати боқимондаи дорой дар санаи ҳисоботӣ, дар асоси шартҳои бозбинишуда.

Барои дороиҳои молиявие, ки мутобиқи сиёсати Гуруҳ оид ба дасткашии муваққатии ситонидани қарз тағйир дода шудаанд ва тағйирот боиси қатъи эътирофи онҳо нагардидааст, баҳодихии эҳтимолияти дефолт қобилияти Гуруҳро барои гирифтани маблағҳои воридшаванда мутобиқи шартномаи бозбинишуда бо назардошти таҷрибаи қаблии шабеҳи Гуруҳ, инчунин нишондиҳандаҳои гуногуне, ки рафтори муштариро тавсиф мекунанд, аз ҷумла бозпардохти қарз мувофиқи шартҳои бозбинишуда инъикос мекунад. Агар хавфи қарзӣ аз сатҳе, ки ҳангоми эътирофи ибтидоӣ дар назар дошта мешуд, хеле баландтар бошад, пас захираи баҳодихӣ барои зарари интизории қарзӣ ба мисли пештара ба андозаи баробар ба маблағи зарари интизории қарзӣ дар давоми муҳлати амали дорой ҳисоб карда мешавад.

Ҳаҷми захираи баҳодихии қарзхое, ки нисбат ба онҳо дасткашӣ аз муҷозот амалӣ мешавад, одатан, танҳо дар асоси зарари интизории қарзии 12-моҳа ҳисоб карда мешавад, ба шарте ки далели динамикаи мусбати бозпардохти қарз аз ҷониби қарзгир пас аз тағйирот мавҷуд бошад, ки ин афзоиши назарраси хавфи қаблии қарзиро ислоҳ менамояд.

Агар тағйирот боиси қатъ кардани эътирофи дорой нагардад, пас фоида/зарар аз тағйирот бо роҳи муқоисаи арзиши умумии тавозунӣ пеш аз тағйирот ва баъди он ҳисоб карда мешавад (бо тарҳи захираи баҳодихӣ барои зарари интизории қарзӣ). Сипас, Гуруҳ ЗИҚ-ро барои дороии тағйирёфта ҳисоб мекунад, ки дар ин маврид ба ҳисоби касри интизории маблағҳои пулӣ аз дороии ибтидоӣ маблағҳои аз дороии молиявии тағйирёфта воридшаванда дохил карда мешаванд.

Гуруҳ эътирофи дороии молиявиро танҳо дар сурате қатъ мекунад, ки агар ҳуқуқ ба маблағҳои воридшаванда тибқи шартномаи дахлдор қатъ карда шавад (аз ҷумла ба охир расидани ҳуқуқҳо дар натиҷаи тағйироте, ки шартҳои шартномавиро ба таври назаррас тағйир медиҳад) ё дороии молиявӣ ва тамоми хавфҳо ва манфиатҳои асосии марбут ба соҳибияти дороиҳо ба тарафи дигар интиқол дода шаванд. Агар Гуруҳ тамоми хавфҳо ва манфиатҳои асосиро, ки ба соҳибияти дороиҳо вобастаанд, интиқол надихад ва нигоҳ надорад ва назорати дороии интиқолшударо идома диҳад, он гоҳ вай ҳиссаи худро дар ин дорой ва уҳдадориҳои ба он алоқаманд ба андозаи пардохти имконпазири маблағи дахлдор инъикос менамояд. Агар Гуруҳ ҳамаи хавфҳо ва манфиатҳои асосии соҳибияти дороии молиявии интиқолшударо дар худ нигоҳ дорад, он гоҳ вай баҳисобгирии дороии интиқолшударо идома медиҳад ва маблағҳои пулии ҳангоми интиқол гирифташударо дар шакли қарзи таъминшуда инъикос мекунад.

Вақте ки эътирофи дороии молиявӣ пурра қатъ мегардад, фарқияти байни арзиши тавозунии дорой ва ҷубронпулии гирифташуда, инчунин қарзи дебиторӣ ва фоида/зарари маҷмӯӣ, ки қаблан дар таркиби фоида ё зарар эътироф ва дар таркиби сармоя ҷамъ шуда буд, дар таркиби фоида ё зарар эътироф карда мешавад. Истисно сармоягузорӣ ба сармояи худӣ мебошад, ки ба категорияи БАОТДДУ тасниф шуда буд ва барои онҳо фоида /зарари ҷамъшуда, ки қаблан ба дигар даромади умумӣ бурда шуда буд, баъдан дар таркиби фоида ё зарар бозтасниф карда намешавад.

Агар дороии молиявӣ пурра қатъ нагардад (масалан, вақте ки Гуруҳ имкони бозхаридаи як қисми дороии интиқолшударо нигоҳ медорад), он гоҳ Гуруҳ арзиши тавозунии пешинаи ин дороии молиявиро байни қисме, ки эътироф кардани онро дар доираи иштироки давомдор идома медиҳад ва қисме, ки дигар онро эътироф намекунад, бо назардошти қиматҳои нисбии арзиши одилонаи ин қисмҳо дар санаи интиқоли дорой тақсим менамояд. Фарқияти байни арзиши

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУЙ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҚОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

тавозунӣ, ки ба қисмати аз ҳисоб бароварда мансуб аст ва ҷубронпулӣ барои қисми аз ҳисоб бароварда гирифта шудааст ва ҳама гуна фоида ё зарари чамъшуда, ки дар таркиби дигар даромади умумӣ эътироф карда шудааст, ба фоида ё зарар бурда мешавад. Фоида ё зарари бадастомада, ки ба сармояи худӣ бурда шудааст, дар байни қисме, ки эътироф шуданаш идома дорад ва қисме, ки эътирофи он қатъ шудааст, дар асоси қиматҳои нисбии арзиши одилонаи ин қисмҳо тақсим карда мешавад. Ин муқаррарот ба сармоягузорӣ ба воситаҳои ҳиссавӣ, ки ба категорияи БАОТДДУ бурда шудааст, татбиқ намегардад. Дар ин ҳолат фоида ё зарари чамъшуда, ки қаблан дар дигар даромади умумӣ эътироф шуда буд, ба фоида ё зарар бозтасниф намешавад.

Аз ҳисоб баровардани дороиҳо. Қарзҳо ва коғазҳои қиматноки қарзӣ вақте аз ҳисоб бароварда мешаванд, ки агар Гурӯҳ ба таври асоснок ҷуброншавии пурра ё қисмани дороии молиявиро наметавонад интизор шавад. Дар чунин ҳолат Гурӯҳ ба хулосае меояд, ки қарзгир дорой ё намбаи даромад надорад, то ҳаҷми кофии маблағҳои воридшавандаро барои бозпардохти маблағҳои аз ҳисоб баровардашаванда таъмин намояд. Аз ҳисоб баровардан ҳодисаест, ки боиси қатъи эътироф мегардад. Гурӯҳ ҳуқуқ дорад ба маҷбуран ситонидани қарз аз рӯи дороиҳои молиявии аз ҳисоб баровардашуда иқдом намояд. Баргардонидани маҷбури аз ҷониби Гурӯҳ боиси афзоиши фоида аз беқурбшавӣ мегардад.

Пешниҳоди захираи баҳодихӣ барои зарари интизории қарзӣ дар ҳисоботи маҷмӯӣ оид ба вазъи молиявӣ. Захираи баҳодихӣ зарари интизории қарзӣ дар ҳисоботи маҷмӯӣ оид ба вазъи молиявӣ ба таври зерин пешниҳод карда мешавад:

- барои дороиҳои молиявӣ, ки бо арзиши истехлоқшуда баҳо дода мешаванд: ҳамчун тарҳ аз арзиши умумии тавозунии дороиҳо;
- барои воситаҳои қарзии категорияи БАОТДДУ: захираи баҳодихӣ дар ҳисоботи маҷмӯӣ оид ба вазъи молиявӣ эътироф карда намешавад, зеро арзиши тавозунӣ бо арзиши одилона баҳо дода мешавад. Ҳамзамон, захираи баҳодихӣ зарари интизории қарзӣ ба маблағи азнавбаҳодихӣ дар таркиби фонди азнавбаҳодихӣ сармоягузорӣ дохил карда мешавад;
- барои уҳдадориҳои оид ба пешниҳоди қарзу шартномаҳои кафолати молиявӣ: ҳамчун уҳдадориҳои баҳодихӣ; инчунин
- Агар уҳдадориҳои додани қарз ҳам ҷузъҳои истифодашуда ва ҳам истифоданашударо дар бар гирад ва Гурӯҳ зарари интизории қарзиро барои ҷузъи истифоданашуда алоҳида аз зарари ҷузъи истифодашуда муайян карда натавонад, он гоҳ Гурӯҳ дар ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ барои ҳарду ҷузъ захираи баҳодихӣ маҷмӯӣ пешниҳод менамояд. Маблағи умумӣ ҳамчун тарҳ аз арзиши умумии тавозунии ҷузъи истифодашуда пешниҳод карда мешавад. Ҳама гуна барзиёдии ҳаҷми захираи баҳодихӣ нисбат ба арзиши умумии тавозунии ҷузъи истифодашуда ҳамчун захираи баҳодихӣ пешниҳод карда мешавад.

Уҳдадориҳои молиявӣ. Уҳдадориҳои молиявӣ ё ҳамчун уҳдадориҳои молиявӣ бо арзиши одилона тавассути фоида ё зарар (АОТФЗ) ё ҳамчун дигар уҳдадориҳои молиявӣ тасниф карда мешаванд.

Уҳдадориҳои молиявии категорияи АОТФЗ. Уҳдадориҳои молиявӣ ҳамчун уҳдадориҳои молиявии категорияи АОТФЗ тасниф карда мешавад, агар он (1) барои тиҷорат пешбинӣ шуда бошад ё (2) ҳангоми эътирофи ибтидоӣ дар категорияи АОТФЗ таъин карда шавад.

Уҳдадориҳои молиявӣ ҳамчун уҳдадориҳои “барои тиҷорат пешбинӣ шудааст” тасниф мегардад, агар вай:

- асосан бо мақсади бозхарид дар ояндаи наздик қабул карда шавад; ё
- ҳангоми эътирофи ибтидоӣ он як қисми портфели воситаҳои молиявии якқоя идорашавандаи Гурӯҳ бошад, ки дар бораи он маълумоти тоза оид ба гирифтани фоидаи кӯтоҳмуддат вучуд дорад; ё
- воситаи ҳосилавӣ бошад, ки ҳамчун воситаи ҳечинг дар муомилоти самараноки ҳечинг муайян карда нашудааст.

Уҳдадориҳои молиявӣ, ки уҳдадориҳои молиявии барои тиҷорат таъиншуда ё ҷуброни шартӣ набуда, метавонад аз ҷониби харидор ҳангоми муттаҳидсозии фаъолият пардохта шавад, имкон дорад ҳангоми эътирофи ибтидоӣ ба категорияи АОТФЗ гузаронда шавад, ба шарте ки :

- истифодаи чунин таснифот номувофиқати баҳодихӣ ё баҳисобгириро, ки дар акси ҳол ба вучуд омаданаш мумкин буд, бартараф ё ба таври назаррас коҳиш диҳад; ё

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

- уҳдадории молиявӣ як қисми гурӯҳи дороиҳои молиявӣ ё уҳдадориҳои молиявӣ ё гурӯҳи дороиҳо ва уҳдадориҳои молиявӣ бошад, ки идорасозӣ ва баҳодиҳии он тибқи арзиши одилона мувофиқи стратегияи расмии идоракунии хавфҳо ё стратегияи сармоягузории Гурӯҳ сурат мегирад ва маълумот дар бораи чунин гурӯҳ дар дохили ташкилот бо ин асос пешниҳод мегардад;
- уҳдадории молиявӣ як қисми шартномаест, ки дорои як ё чанд ҳосилаи дохилӣ мебошад ва СБҲМ 9 иҷозат медиҳад, ки восита дар маҷмӯъ ҳамчун АОТФЗ тасниф карда шавад.

Уҳдадориҳои молиявии категорияи АОТФЗ бо арзиши одилона инъикос карда мешаванд ва ҳама гуна фоида ё зарари азнавбаҳодиҳӣ дар таркиби фоида ё зарар эътироф карда мешавад, ба шарте ки чунин фоида ё зарар дар муносибатҳои ҳечинг иштирок накунад. Даромад ё зарари софи дар ҳисобҳои фоида ё зарар эътирофшуда фоизҳоеро дар бар мегирад, ки аз рӯи уҳдадории молиявӣ пардохта шудаанд ва дар сатри "фоида/(зарар)" аз дороиҳои молиявӣ ва уҳдадориҳои молиявии категорияи АОТФЗ"-и ҳисоботи маҷмӯи оид ба фоида ё зарар нишон дода мешавад.

Ҳамзамон, дар мавриди уҳдадориҳои молиявии ғайриҳосилавӣ, ки ба категорияи АОТФЗ бурда шудаанд, маблағи тағйироти арзиши одилонаи уҳдадории молиявӣ, ки бо тағйирёбии хавфи қарзии ин уҳдадорӣ алоқаманд аст, ба дигар даромади умумӣ бурда мешавад, ба шарте ки эътирофи таъсири тағйироти хавфи қарзии уҳдадорӣ дар таркиби дигар даромади умумӣ боиси ба вучуд омадан ё афзудани номутобиқати баҳисобгирии фоида ё зарар нагардад. Андозаи боқимондаи тағйироти арзиши одилонаи уҳдадорӣ дар таркиби фоида ё зарар эътироф карда мешавад. Тағйирот дар арзиши одилона, ки ба хавфи қарзии уҳдадории молиявӣ алоқаманд буда, ба ҳисоби дигар даромади умумӣ бурда шудааст, баъдан дар таркиби фоида ё зарар бозтасниф намешавад ва баъди қатъ гардидани эътирофи уҳдадории молиявӣ ба фоидаи тақсимнашуда гузаронда мешавад.

Фоида ва зарар аз рӯи уҳдадориҳои қабулшудаи қарз ва шартномаҳои кафолати молиявӣ, ки ҳамчун АОТФЗ тасниф шудаанд, дар таркиби фоида ё зарар эътироф карда мешаванд.

Ҳангоми муайян кардани он, ки оё эътироф кардани тағйироти хавфи қарзии уҳдадорӣ дар таркиби дигар даромади умумӣ номувофиқати баҳисобгирии муҳосибӣ дар фоида ё зарарро ба вучуд меорад ё зиёд мекунад, Гурӯҳ интизори худро дар бораи ҷуброн кардани пайомадҳои таъсири тағйироти хавфи қарзии уҳдадорӣ дар таркиби фоида ё зарар дар натиҷаи дигар шудани арзиши одилонаи дигар воситаи молиявии категорияи АОТФЗ арзёбӣ мекунад. Ин бояд дар вақти эътирофи ибтидоӣ муайян карда шавад.

Дигар уҳдадориҳои молиявӣ. Дигар уҳдадориҳои молиявӣ, аз ҷумла амонатҳо ва қарзҳо, дар аввал аз рӯи арзиши одилона бо тарҳи хароҷоти муомилот баҳо дода мешаванд. Дигар уҳдадориҳои молиявӣ баъдан бо арзиши истехлокшуда бо истифода аз усули меъёри фоизии самаранок баҳо дода мешаванд.

Усули меъёри фоизии самаранок барои ҳисоб кардани арзиши истехлокшудаи уҳдадории молиявӣ ва тақсими хароҷоти фоизӣ дар давраи дахлдор истифода мешавад. Маълумоти нисбатан муфассал дар бахши "даромади фоизии соф" оварда шудааст.

Қатъи эътирофи уҳдадориҳои молиявӣ. Гурӯҳ эътирофи уҳдадориҳои молиявиро танҳо дар сурати бозпардохт, бекор ё ба охир расидани муҳлати талаботи онҳо қатъ менамояд. Фарқи байни арзиши тавозунии уҳдадории молиявии эътирофаш қатъшуда ва ҷуброни пардохтшуда ё барои пардохт ҳисобшаванда дар таркиби фоида ё зарар эътироф карда мешавад.

Мубодилаи воситаҳои қарзӣ байни Гурӯҳ ва қарздиҳанда бо шартҳои куллан фарқкунанда ҳамчун пардохт кардани уҳдадории ибтидоии молиявӣ ва эътирофи уҳдадории нави молиявӣ ба ҳисоб гирифта мешавад. Гурӯҳ тағйироти назарраси шартҳои уҳдадории молиявии мавҷуда ё як қисми онро ҳамчун пардохти уҳдадории молиявии ибтидоӣ ва эътирофи уҳдадории нави молиявӣ ҳисоб мекунад. Гурӯҳ тахмин мекунад, ки шартҳои уҳдадориҳо ба таври ҷиддӣ фарқ мекунанд, агар арзиши ҷории дисконтшудаи маблағҳои пулии воридшаванда тибқи шартҳои нав, аз ҷумла пардохти подошпулии комиссияи бо тарҳи подошпулии комиссияи гирифташуда, ки аз рӯи меъёри фоизии самаранок ибтидоӣ дисконт шудааст, камаш 10% аз арзиши ҷории дисконтшудаи маблағҳои воридшаванда аз уҳдадории ибтидоии молиявӣ фарқ менамояд. Агар тағйирот ҷиддӣ набошад, он гоҳ фарқияти байни: (1) арзиши тавозунии уҳдадорӣ пеш аз тағйирот ва (2) арзиши ҷории маблағҳои пулии воридшаванда пас аз тағйирот бояд дар фоида ё зарар ҳамчун даромад ё хароҷот аз тағйирот дар таркиби даромад ва хароҷоти дигар эътироф карда шавад.

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНЧОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Воситаҳои молиявии ҳосилавӣ. Гурӯҳ тарафе аз воситаҳои молиявии ҳосилавӣ мебошад, ки як қисми онҳо барои тиҷорат ва боқимонда барои идоракунии хавфи фоизӣ, қарзӣ ва асъорӣ нигоҳ дошта мешавад. Воситаҳои молиявии ҳосилавии нигоҳдоришаванда қарордодҳои форвардӣ бо асъори хориҷӣ, свопҳои фоизӣ, свопҳои асъорию фоизӣ ва свопҳои дефолти қарзиро дар бар мегиранд.

Воситаҳои молиявии ҳосилавӣ дар аввал бо арзиши одилона дар санаи ворид кардани ин восита эътироф карда шуда, сипас дар ҳар санаи ҳисоботӣ ба арзиши одилона аз нав баҳо дода мешаванд. Фоида/зарари бадастомада фавран ба таркиби фоида ё зарар бурда мешаванд.

Воситаҳои молиявии ҳосилавии дорои арзиши одилонаи мусбат ҳамчун дорои молиявӣ эътироф карда мешаванд, дар ҳоле ки воситаҳои молиявии ҳосилавии дорои арзиши одилонаи манфӣ ҳамчун уҳдадори молиявӣ эътироф карда мешаванд. Агар муҳлати боқимондаи воситаи ҳосилавӣ аз 12 моҳ зиёд бошад ва дар давоми 12 моҳи ояндаи наздик фуруш ё пардохти он пешбинӣ нашавад, он ба таркиби дороиҳои дарозмуддат ё уҳдадориҳои дарозмуддат пешниҳод карда мешавад. Дигар воситаҳои ҳосилавӣ ба таркиби дороиҳои кӯтоҳмуддат ё уҳдадориҳои кӯтоҳмуддат дохил карда мешаванд.

Шартномаҳои кафолати молиявӣ. Шартномаи кафолати молиявӣ шартномаест, ки аз эмитент талаб мекунад, то пардохтҳои мушаххасро барои ҷуброни зараре, ки ба дорандаи кафолат бинобар сари вақт пардохт нашудани маблағҳо аз ҷониби қарзгир тибқи шартҳои воситаи қарзӣ расидааст, анҷом диҳад.

Уҳдадориҳо аз рӯи шартномаҳои кафолати молиявӣ, ки аз ҷониби Гурӯҳ баста шудаанд, дар аввал бо арзиши одилона баҳогузорӣ шуда, баъдан (агар роҳбарият онҳоро ба категорияи АОТФЗ нагузаронад) аз рӯи яке аз ин қиматҳои зиёдтарин инъикос карда мешаванд:

- маблағи захираи баҳодихии зарар, ки мутобиқи СБҲМ 9 муайян шудааст; ва
- маблағи дар аввал эътирофшуда бо тарҳи (агар лозим бошад) даромади ҷамъшуда, ки мутобиқи сиёсати Гурӯҳ оид ба эътирофи даромад эътироф шудааст.

Шартномаҳои кафолати молиявӣ, ки ҳамчун АОТФЗ тасниф нашудаанд, дар ҳисоботи маҷмӯӣ оид ба вазъи молиявӣ ҳамчун уҳдадориҳои баҳодихӣ пешниҳод ва натиҷаҳои азнавбаҳодихӣ дар таркиби дигар даромадҳо нишон дода мешаванд.

Гурӯҳ ягон шартномаи кафолати молиявиро ҳамчун АОТФЗ тасниф накардааст.

Иҷора

Гурӯҳ ҳамчун иҷорагир

Гурӯҳ дороиро дар шакли ҳуқуқи истифодабарӣ ва уҳдадориҳои иҷораро дар санаи оғози иҷора эътироф мекунад. Дар ҳар шакли ҳуқуқи истифодабарӣ дар аввал аз рӯи арзиши ибтидоӣ ва баъдан бо арзиши ибтидоӣ бо тарҳи истехлоки ҷамъшуда ва зарар аз беқурбшавӣ баҳо дода мешавад ва барои инъикоси азнавбаҳодихии муайяни уҳдадориҳои иҷора тасҳеҳ карда мешавад.

Уҳдадорӣ аз рӯи иҷора дар аввал аз рӯи арзиши ҳозираи иҷорапулиҳо, ки ҳанӯз дар санаи оғози иҷора пардохт нашудаанду бо истифода аз меъёри фоизии дар шартномаи иҷора пешбинишуда тахфиф (дисконт) карда шудаанд ё агар ин меъёр ба осонӣ муайян карда нашавад, тибқи меъёри ҷалби маблағҳои қарзии иловагии Гурӯҳ ҳисоб карда мешавад. Маъмулан, Бонк меъёри ҷалби маблағҳои қарзии иловагиро ба сифати меъёри тахфиф истифода мебарад.

Арзиши тавозунии уҳдадорӣ аз рӯи иҷора баъдан ба маблағи фоизҳои ин уҳдадорӣ зиёд ва аз рӯи иҷорапулӣ кам карда мешавад.

Гурӯҳ ҳамчун иҷорадеҳ

Агар Бонк иҷорадеҳ бошад, вай дар санаи оғози муносибатҳои иҷора муайян мекунад, ки оё ҳар як шартнома иҷораи молиявӣ ё иҷораи амалиётӣ аст ё не.

Барои тасниф кардани шартномаи иҷора Гурӯҳ ба таври умум арзёбӣ мекунад, ки оё шартномаи иҷора асосан ҷамаи хавфҳо ва манфиатҳои марбут ба соҳибшавии дорои асосиро интиқол медиҳад. Агар ин ҷой дошта бошад, пас шартномаи иҷора иҷораи молиявӣ мебошад; дар акси ҳол, шартнома иҷораи амалиётӣ дониста мешавад. Дар доираи чунин арзёбӣ Гурӯҳ нишондиҳандаҳои муайяно баррасӣ мекунад, аз ҷумла дар бораи он ки оё муҳлати иҷора қисми бештари муҳлати истифодаи иқтисодии дороиро ташкил медиҳад.

**ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҚОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)**

Агар дар шартнома баҳши иҷора ва баҳши ғайрииҷора дарҷ шуда бошад, Гурӯҳ СБҲМ 15-ро барои тақсими кардани ҷуброн аз рӯи шартнома истифода мебарад.

Гурӯҳ талаботи СБҲМ 9-ро вобаста ба қатъи эътироф ва беқурбшавӣ нисбат ба сармоягузори соф ба иҷора татбиқ мекунад. Илова бар ин, Гурӯҳ қиматҳои тахминии арзиши бекафолати барҳамдиҳиро, ки ҳангоми ҳисоб кардани сармоягузори умумӣ ба иҷора истифода мешаванд, мунтазам таҳлил мекунад.

Асҳори функционалӣ. Моддаҳои, ки ба ҳисоботи молиявии маҷмуи Гурӯҳ дохил карда шудаанд, бо истифода аз асҳори муҳити аввалии иқтисодие, ки дар он Гурӯҳ фаъолият мекунад («асҳори функционалӣ») андоза карда мешаванд. Асҳори функционали Бонк сомони Тоҷикистон («сомонӣ») мебошад. Асҳори пешниҳоди ин ҳисоботи молиявии маҷмуи Гурӯҳ сомонӣ мебошад. Ҳамаи қиматҳо то ҳадди наздиктарини ҳазор сомонӣ яқлукт карда мешаванд, агар тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад.

Ҳисобу китоби мутақобил. Дороиҳои молиявӣ ва уҳдадориҳои молиявӣ ҷуброн карда мешаванд ва маблағи соф дар ҳисоботи маҷмӯӣ оид ба вазъи молиявӣ танҳо дар ҳолате инъикос карда мешавад, ки агар ҳуқуқи қонунӣ барои пардохти маблағи эътирофшуда ва нияти ҳисоббаробаркунӣ дар асоси ҳолис барои фуруши дороиҳо ва танзими масъулият ҳамзамон вучуд дошта бошад. Даромад ва хароҷот дар ҳисоботи маҷмӯӣ оид ба фоида ё зарар инъикос карда намешаванд, ба шарте ки инро ягон стандарти баҳисобгирии муҳосибӣ ё тафсир талаб накунад ё иҷозат надихад, инчунин дар сиёсати баҳисобгирии Гурӯҳ ба таври мушаххас ифшо карда шавад.

Маблағҳои пулӣ ва бақияҳо дар суратҳисобҳо дар Бонки миллии Тоҷикистон. Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо маблағҳои ҳазина, бақияи озод дар суратҳисобҳои муросилотӣ ва амонатӣ дар Бонки миллии Тоҷикистон ва маблағҳоеро дар бар мегиранд, ки ба бонкҳо бо муҳлати ибтидоии пардохташон аз се моҳ камтар дода шудаанд.

Ҳангоми тартиб додани ҳисоботи маҷмӯӣ оид ба гардиши маблағҳои пулӣ маблағи захираҳои ҳатмӣ, ки дар Бонки миллии Тоҷикистон гузошта шудаанд, бинобар маҳдудиятҳои истифодаи он ба муодили маблағҳои пулӣ дохил карда нашуданд.

Маблағҳо дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ. Дар чараёни фаъолияти муқаррарии худӣ Гурӯҳ маблағҳоро ҷойгир карда, дар дигар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ ба муҳлатҳои гуногун пасандоз мегузорад. Қарзҳои, ки ба бонкҳо бо муҳлати муқарраршуда дода шудаанд, баъдан бо арзиши истеҳлоқшуда бо истифода аз усули меъёри фоизии самаранок баҳо дода мешаванд ва бо тарҳи захира барои зарар аз беқурбшавӣ инъикос мегарданд. Қарзҳои, ки ба бонкҳои бе муҳлатҳои муқарраршуда дода шудаанд, бо арзиши истеҳлоқшуда дар асоси муҳлатҳои интизории пардохт ба ҳисоб гирифта мешаванд.

Коғазҳои қиматноки сармоягузорӣ. Ба коғазҳои қиматноки сармоягузори ААОТДДҶ сармоягузорӣ ба ташкилоти фаръии муттаҳиднашуда ва сармоягузорӣ ба воситаҳои ҳиссавии корхонаҳои дигар дохил мешаванд.

Ба коғазҳои қиматноки сармоягузори дорои арзиши истеҳлоқшуда сармоягузорӣ ба сертификатҳои амонатии Бонки миллии Тоҷикистон дохил мешавад. Маблағҳои пулии аз ин сармоягузориҳо воридшаванда дар ҳисоботи маҷмӯӣ оид ба гардиши маблағҳои пулӣ ба таври возеҳ нишон дода шудаанд.

Коғазҳои қиматноки сармоягузорӣ, ки аз рӯи арзиши одилони тавассути фоида ё зарар дар доираи бизнес-моделҳои "Идоракунии дороиҳо дар асоси арзиши одилони ва зиёд намудани вуруди маблағҳои пулӣ тавассути фуруши дороиҳо" баҳо дода шуда, ба критерияи SPPI мувофиқат намеkunанд.

Дороиҳои, ки дар натиҷаи ситонидан гирифта шудаанд. Дар ҳолатҳои муайян дороиҳо барои қарзҳои, ки дефолт эълон карда шудаанд, ситонида мешаванд. Дороиҳои, ки дар натиҷаи ситонидан гирифта шудаанд, аз рӯи яке аз ду қимати камтарин баҳо дода мешаванд: арзиши тавозунӣ ва арзиши одилони бо тарҳи хароҷот барои фуруш.

Воситаҳои асосӣ. Воситаҳои асосӣ бо назардошти арзиши харид тарҳи истеҳлоқи ҷамъшуда ва зарари эътирофшуда аз беқурбшавӣ инъикос карда мешаванд.

Истеҳлоқ барои аз ҳисоб баровардани арзиши арзиши воқеӣ ё тахминии воситаҳои асосӣ баробар дар давоми муҳлати интизории истифодаи муфиди онҳо ҳисоб карда мешавад.

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҚОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Истеҳлоқ тариқи усули хаттӣ аз рӯи меъёрҳои солони зерин ҳисоб карда мешавад:

Бино ва иншоот	2%
Ободониҳои моликияти ба иҷора гирифта	4%-66,67%
Мебел, лавозимоти офис ва таҷҳизоти компютерӣ	4%-12,50%
Воситаҳои нақлиёт	10%

Арзиши тавозунии воситаҳои асосӣ дар ҳар санаи ҳисоботӣ барои арзёбии арзиши ҷуброншаванда ва арзиши тавозунии воситаҳои асосӣ бознигарӣ мешавад. Маблағи ҷуброншаванда аз рӯи яке аз ду қимати зиёдтарин муайян карда мешавад: арзиши одилонаи дорой бо тарҳи хароҷот барои фурӯш ва арзиши истифода. Агар арзиши ҷуброншавандаи дорой аз арзиши тавозунии он камтар бошад, арзиши тавозунии ин дорой то арзиши ҷуброншаванда кам карда мешавад. Беқурбшавӣ дар давраи дахлдор эътироф ва ба хароҷоти амалиётӣ дохил карда мешавад. Пас аз эътирофи зарар аз беқурбшавӣ, маблағҷудокуниҳои истеҳлоқӣ барои воситаҳои асосӣ дар давраҳои оянда бо мақсади тақсим кардани арзиши тавозунии азнавбаҳодиҳии доройҳо бо тарҳи ҳар гуна арзиши боқимонда (агар мавҷуд бошад) ба таври мунтазам дар давоми муҳлати боқимондаи истифодаи муфид тасҳеҳ карда мешаванд.

Хароҷоти таъмир ва барқарорсозӣ бо баробари пайдо шудан ба ҳисоби хароҷот бурда мешавад ва ба таркиби хароҷоти амалиётӣ дохил карда мешавад, ба шарте ки он капитализатсия насавад.

Дороиҳои ғайримоддӣ

Дороиҳои ғайримоддӣ, ки алоҳида харида шудаанд. Дороиҳои ғайримоддӣ бо муҳлати ниҳии истифода, ки дар доираи муомилоти алоҳида ба даст омадаанд, бо арзиши харид тарҳи истеҳлоқи ҷамъшуда ва зарари ҷамъшуда аз беқурбшавӣ ба ҳисоб гирифта мешаванд. Истеҳлоқ ба андозаи баробар дар давоми муҳлати истифодаи муфиди дороиҳои ғайримоддӣ ҳисоб карда мешавад. Муҳлати интизори истифодаи муфид ва усули ҳисобкунии истеҳлоқ дар охири ҳар давраи ҳисоботӣ таҳлил карда мешавад, дар ин маврид ҳама гуна тағйирот дар баҳодиҳӣ дар ҳисобот бидуни бознигариҳои нишондиҳандаҳои муқоисавӣ инъикос карда мешавад. Дороиҳои ғайримоддӣ муҳлати истифодаашон номуайян, ки дар доираи амалиёти алоҳида ба даст оварда шудаанд, дар асоси хароҷоти воқеии харид тарҳи зарари ҷамъшуда аз беқурбшавӣ ба ҳисоб гирифта мешаванд.

Қаъ кардани эътирофи дороиҳои ғайримоддӣ. Эътирофи дороиҳои ғайримоддӣ ҳангоми фурӯш ё дар ҳолате ки аз истифода ё аз истифода баровардани он манфиати иқтисодӣ дар оянда интизор шудан мумкин нест, қаъ карда мешавад. Даромад ё зарар аз қаъ кардани эътирофи дороиҳои ғайримоддӣ, ки фарқи байни даромади соф аз воридшавии маблағ ва арзиши тавозунии дорой мебошад, дар лаҳзаи қаъ кардани эътироф ба фоида ё зарар дохил карда мешавад.

Беқурбшавии дороиҳои моддӣ ва ғайримоддӣ ба истиснои гудвил. Гурӯҳ дар ҳар санаи ҳисоботӣ мавҷуд будани нишондиҳандаҳои беқурбшавии арзиши тавозунии дороиҳои моддӣ ва ғайримоддиро месанҷад. Агар ягон чунин нишондиҳанда пайдо карда шавад, арзиши ҷуброншавандаи дорои дахлдор бо мақсади муайян кардани маблағи зарар аз беқурбшавӣ (агар мавҷуд бошад) ҳисоб карда мешавад. Агар ҳисоб кардани арзиши ҷуброншавандаи дорои алоҳида ғайриимкон бошад, Гурӯҳ арзиши ҷуброншавандаи воҳиди бозафзоро, ки дорой ба он тааллуқ дорад, баҳо медиҳад. Арзиши дороиҳои корпоративии Гурӯҳ низ ба воҳидҳои алоҳидаи бозафзо ё гурӯҳҳои хурдтарини воҳидҳои бозафзо тақсим карда мешавад, ки барои онҳо усули оқилона ва муттасили тақсимот пайдо кардан мумкин аст.

Дороиҳои ғайримоддӣ дорой муҳлати номуайяни истифодаи муфид ва дороиҳои ғайримоддӣ, ки барои истифода омода нестанд, на камтар аз як маротиба дар як сол ва дар сурати мавҷуд будани нишонаҳои эҳтимолии беқурбшавӣ зуд-зуд арзёбӣ карда мешаванд.

Арзиши ҷуброншаванда аз рӯи яке аз ду қимати зиёдтарини муайян карда мешавад: арзиши одилонаи дорой бо тарҳи хароҷот барои фурӯш ва арзиши истифода. Ҳангоми баҳодиҳии арзиши истифода маблағҳои ҳисобии дар оянда воридшаванда бо истифода аз коэффитсиенти тахфиф (дисконт) пеш аз андозбандӣ, ки арзиши ҷорӣи бозори замони пул ва хавфҳои ба дорой хосбударо инъикос карда, нисбат ба онҳо баҳодиҳии маблағҳои дар оянда воридшаванда тасҳеҳ нашудааст, дисконт карда мешаванд.

Агар арзиши ҷуброншавандаи дорой (ё воҳиди бозафзо) аз арзиши тавозунии он камтар бошад, арзиши тавозунии ин дорой (воҳиди бозафзо) то маблағи ҷуброншаванда кам карда мешавад. Зарар аз беқурбшавӣ фавран дар фоида ё зарар инъикос карда мешавад, ба истиснои ҳолатҳое, ки дорой бояд мунтазам азнавбаҳогзорӣ шавад. Дар ин ҳолат, зарар аз беқурбшавӣ ҳамчун камшавии фонди азнавбаҳодиҳӣ ба ҳисоб гирифта мешавад.

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҚОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Дар ҳолатҳое, ки зарар аз беқурбшавӣ баъдан барқарор карда мешавад, арзиши тавозунии дорой (воҳиди бозафзо) то он маблағе, ки дар натиҷаи баҳодихии нави арзиши ҷуброншавандаи он гирифта шудааст, тарзе зиёд мегардад, ки арзиши тавозунии нави арзиши тавозунии муайяншуда зиёд набошад, агар аз рӯи ин дорой (воҳиди бозафзо) солҳои қаблӣ зарар аз беқурбшавӣ инъикос нашуда бошад. Барқарорсозии зарар аз беқурбшавӣ фавран дар ғоида ё зарар эътироф карда мешавад, ба истиснои ҳолатҳое ки дорой бояд мунтазам аз нави баҳогузори карда шавад. Дар ин ҳолат, барқароршавии зарар аз беқурбшавӣ ҳамчун афзоиши фонди азнавбаҳодихӣ ба ҳисоб гирифта мешавад.

Андозбандӣ. Хароҷоти андоз аз ғоида маблағи андози ҷорӣ ва батаъхиргузоштаро ифода мекунад.

Андози ҷорӣ аз ғоида. Маблағи андози ҷорӣ бо назардошти андозаи ғоидаи андозбандишавандаи солони муайян карда мешавад. Ғоида то андозбандӣ аз ғоидае, ки дар ҳисоботи маҷмӯи оид ба ғоида ё зарар ва дигар даромади умумӣ инъикос шудааст, вобаста ба моддаҳои даромад ё хароҷоти андозбандишаванда ё тарҳшаванда барои мақсадҳои андозбандӣ дар дигар давраҳои ҳисоботӣ фарқ мекунад, инчунин моддаҳои андозбандинашаванда ё тарҳнашавандаро барои мақсадҳои андозбандӣ дар бар намегирад. Уҳдадориҳои оид ба андози ҷорӣ аз ғоида бо истифода аз меъёрҳои андозбандии амалкунанда ё аслан то охири давраи ҳисоботӣ қабулшуда ҳисоб карда мешаванд.

Андози батаъхирфтода аз ғоида. Андози батаъхирфтода аз ғоида барои фарқиати замони байни арзиши тавозунии дороиҳо ва уҳдадориҳои дар ҳисоботи молиявии маҷмӯи инъикосшуда ва маълумоти дахлдори баҳисобирии андоз, ки ҳангоми ҳисоб кардани ғоидаи андозбандишаванда истифода мегардад, эътироф карда мешавад. Уҳдадориҳои андозии батаъхирфтода одатан бо назардошти ҳамаи фарқиатҳои замони андозбандишаванда инъикос карда мешаванд. Дороиҳои андозии батаъхирфтода бо назардошти ҳамаи фарқиатҳои замони тарҳшаванда инъикос карда мешаванд, ба шарте ки эҳтимолияти зиёд будани ғоидаи тавозунии андозбандишаванда дар оянда барои истифодаи ин фарқиатҳои замони вучуд дошта бошад. Чунин дороиҳо ва уҳдадориҳои андозӣ дар ҳисоботи молиявии маҷмӯи инъикос карда намешаванд, агар фарқиатҳои замони дар натиҷаи эътирофи ибтидоии дороиҳо ва уҳдадориҳои дар доираи муомилот (ба истиснои ҳолатҳои якҷояшавии ширкатҳо), ки ба андозаи ғоидаи андозбандишаванда ё ғоидаи муҳосибӣ таъсир намерасонанд, ба вучуд оянд.

Арзиши тавозунии дороиҳои андозии батаъхирфтода дар охири ҳар давраи ҳисоботӣ санҷида мешавад ва то дараҷае кам карда мешавад, ки дигар эҳтимолияти гирифтани ғоидаи кофии андозбандишаванда дар оянда барои пурра ё қисман ҷуброн кардани дороиҳо вучуд надошта бошад.

Дороиҳо ва уҳдадориҳои андозии батаъхирфтода оид ба андоз аз ғоида бо истифода аз меъёрҳои андозбандӣ (инчунин муқаррароти қонунгузори андоз), ки бо қонун дар санаи ҳисоботӣ тасдиқ ё амалан тасдиқ карда шудаанд, ҳисоб карда мешаванд ва тавре дар назар аст, дар давраи фуруши дороиҳои андозӣ ё пардохти уҳдадорӣ амал хоҳанд кард.

Арзёбии уҳдадориҳо ва дороиҳои андозии батаъхирфтода пайомадҳои андозии тасмими Гурӯҳро (то охири давраи ҳисоботӣ) нисбат ба тарзҳои ҷуброн ё пардохти арзиши тавозунии дороиҳо ва уҳдадориҳои инъикос мекунад.

Андози ҷорӣ ва батаъхирфтода аз ғоидаи солони. Андози ҷорӣ ва андози батаъхирфтода аз ғоида дар таркиби ғоида ё зарар эътироф карда мешавад, ба истиснои ҳолатҳое, ки онҳо ба моддаҳои бевосита ба таркиби дигар даромади умумӣ ё сармояи худӣ инъикосшаванда бурда мешаванд. Дар ин ҳолат, андозҳои ҷорӣ ва батаъхирфтода низ мутаносибан дар дигар даромади умумӣ ё бевосита дар сармояи худӣ эътироф карда мешаванд. Агар андози ҷорӣ ё батаъхирфтода дар натиҷаи баҳисобирии ибтидоии якҷояшавии ширкатҳо ба вучуд ояд, таъсири (эффёкти) андоз ба ҳисобгирии муттаҳидии ширкатҳо дохил карда мешавад.

Андозҳои амалиётӣ. Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои ҳисоб ва пардохт кардани андозҳои гуногун, ки нисбат ба фаъолияти Гурӯҳ татбиқ мегарданд, ба ғайр аз андоз аз ғоида, талабот муқаррар шудааст. Ин андозҳо дар ҳисоботи маҷмӯи оид ба ғоида ё зарар ва дигар даромади умумӣ дар таркиби хароҷоти амалиётӣ инъикос карда мешаванд.

Захираҳои хароҷоти оянда. Захираҳои хароҷоти оянда дар ҳолате инъикос карда мешаванд, ки агар Гурӯҳ дорои уҳдадориҳо (уҳдадориҳои қонунӣ ё бо меъёрҳои муомилоти расмӣ вобаста) бошад, ки бар асари рӯйдодҳои гузашта ба миён оянд ва эҳтимоли зиёд вучуд дошта бошад, ки Гурӯҳ бояд ин уҳдадориҳоро пардохт намояд ва андозаи чунин уҳдадориҳо метавонад бо дараҷаи ниҳоят дақиқ баҳо дода шавад.

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Маблағи ҳамчун захира эътирофшуда беҳтарин баҳодиҳии чуброни зарурӣ барои пардохти уҳдадориҳои ҷорӣ дар охири давраи ҳисоботӣ бо назардошти хавфҳо ва номуайянии марбут ба уҳдадорӣ мебошад. Агар захира бо истифода аз маблағҳои пулии эҳтимолии барои пардохти уҳдадориҳои мавҷуда зарур баҳо дода шавад, арзиши тавозунии он ҳамчун арзиши тахфиф (дисконт)-шудаи ҷунин маблағҳои пулӣ муайян карда мешавад (агар таъсири арзиши замони пул муҳим бошад).

Вақте интизор меравад, ки шахси сеюм баъзе ё ҳамаи манфиатҳои иқтисодии барои пардохти захира заруриро чуброн мекунад, қарзи дебиторӣ ҳамчун дорой эътироф карда мешавад, агар воқеияти он бошад, ки чубронпулӣ гирифта мешавад ва маблағи гирифташаванда метавонад ба таври муътамад баҳогузори шавад.

Дороиҳо ва уҳдадориҳои шартӣ. Уҳдадориҳои шартӣ дар ҳисоботи маҷмӯӣ оид ба вазъи молиявӣ инъикос карда намешаванд, аммо ошкор карда мешаванд, ба истиснои ҳолатҳое, ки эҳтимолияти ягон пардохт камтар бошад. Дороиҳои шартӣ дар ҳисоботи маҷмӯӣ оид ба вазъи молиявӣ инъикос намегарданд, вале ҳангоми эҳтимоли ворид шудани манфиатҳои иқтисодӣ ифшо карда мешаванд.

Уҳдадориҳои нафақа. Пардохтҳо аз рӯи нақшаҳои таъминоти нафақа бо ҳақгузориҳои муқарраршуда бо баробари пешниҳоди хизматрасонӣ аз ҷониби кормандон, ки ба онҳо ҳуқуқи пардохт кардани нафақаро медиҳад, ба ҳисоби хароҷот бурда мешаванд.

Таъмини гарав. Гурӯҳ дар ҳолатҳои зарурӣ барои уҳдадориҳои муштариён таъминоти гарав мегирад. Таъминоти гарав одатан шакли гарави дороиҳои муштариро дошта, ба Гурӯҳ оид ба ҷунин дороиҳо ҳам барои уҳдадориҳои мавҷуда ва ҳам ояндаи муштарӣ ҳуқуқи талабро медиҳад.

Сармояи саҳомӣ. Сармояи саҳомӣ бо арзиши ибтидоӣ бо тарҳ кардани сармояи саҳомии пардохтнашуда ва саҳмияҳои худии бозхаридшуда эътироф карда мешавад.

Захираҳое, ки дар сармояи худӣ (дигар даромади умумӣ) дар ҳисоботи вазъи молиявии Бонк эътироф шудаанд, инҳоро дар бар мегиранд:

- Захираи азнавбаҳодиҳии дороиҳои молиявии бо арзиши одилона тавассути дигар даромади умумӣ баҳододашаванда, ки тағйироти арзиши одилонаи дороиҳои молиявии ба категорияи ААОТДДУ тааллуқдоштаро дар бар мегирад.

4. СТАНДАРТҲОИ НАВУ БОЗБИНИШУДАИ БАЙНАЛМИЛАЛИИ ҲИСОБОТИ МОЛИЯВӢ (СБҲМ)

Гурӯҳ стандартҳо ва тафсириҳои нав ё аз нав дида баромадашударо, ки аз ҷониби Кумитаи стандартҳои Байналмилалии ҳисоботи молиявӣ ва Кумитаи тафсири стандартҳои Байналмилалии ҳисоботи молиявӣ (минбаъд "КТСБҲМ") бароварда шудаанд, истифода мебарад, ки нисбат ба ҳисоботи солони муттаҳидшудаи молиявии Гурӯҳ барои соли 31 декабри соли 2024 ба иҷро даромад.:

- Тағйирот ба СБҲМ (IAS) 7 "Ҳисоботи гардиши пули нақд" ва СБҲМ (IFRS) 7 "воситаҳои Молиявӣ: ифшо", ки тибқи он талабот ба ифшои мақсаднок барои баланд бардоштани шаффофияти механизмҳои маблағгузори таъминкунадагон ва таъсири онҳо ба уҳдадориҳо ва гардиши пулии Гурӯҳ ҷорӣ карда шудааст;
- Тағйирот ба СБҲМ (IAS) 1 "Пешниҳоди ҳисоботи молиявӣ" талаб мекунад, ки уҳдадориҳо дар асоси ҳуқуқҳои Гурӯҳ ҳамчун кӯтоҳмуддат ё дарозмуддат тасниф карда шаванд пардохти ҳадди аққал 12 моҳро ба таъхир андозад, ки бояд дар санаи ҳисоботӣ вуҷуд дошта бошанд ва аҳамияти назаррас дошта бошанд. Танҳо аҳдномаҳое, ки ширкат бояд дар санаи ҳисоботӣ ё пеш аз он риоя кунад, метавонанд ба ин ҳуқуқ таъсир расонанд;
- Тағйирот ба СБҲМ (IFRS) 16 "Иҷора", ки тибқи он модели нави баҳисобгирии пардохтҳои тағйирёбанда ҷорӣ карда шудааст, ки аз фурушандагони иҷорагир талаб мекунад, ки аз нав арзебӣ кунанд ва эҳтимолан амалиети фурушро бо иҷораи баръакс ҳисоб кунанд.

Ин стандартҳо ва ислоҳоти нав ба вазъи молиявии муттаҳидшуда ва натиҷаҳои кори Гурӯҳ таъсири моддӣ надоранд.

Стандартҳое, ки бароварда шудаанд, вале то ҳол эътибор пайдо накардаанд

Як қатор стандартҳои нав, иловаҳо ба стандартҳо ва тафсириҳо то 31 декабри соли 2024 ба амал

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

наомадаанд ва дар таҳияи ин ҳисоботи молиявии муттаҳидшуда истифода нашудаанд. Аз ин навгониҳо, стандартҳо ва ислоҳоти зерин метавонанд ба фаъолияти молиявӣ хоҷагии Гурӯҳ таъсир расонанд. Гурӯҳ нақша дорад, ки татбиқи стандартҳо ва ислоҳоти зикршударо аз лаҳзаи эътибор пайдо кардани онҳо оғоз кунад. Таҳлили таъсири эҳтимолии стандартҳои нав ба маълумоти ҳисоботи молиявии муттаҳидшуда ҳанӯз аз ҷониби Гурӯҳ гузаронида нашудааст.

Дар санаи тасдиқи ин ҳисоботи молиявии муттаҳидшуда стандартҳо ва тафсириҳои нави зерин, ки Гурӯҳ пеш аз мӯҳлат истифода накардааст, бароварда шуданд, аммо ҳанӯз эътибор пайдо накардаанд:

- Тағйирот ба СБҲМ (IAS) 21 "Таъсири тағиребии қурби асъор", ки аз ширкатҳо талаб мекунад, ки ба арзёбии он, ки оё як асъор метавонад ба асъори дигар иваз карда шавад ва дар ҳолатҳое, ки мубодилаи асъор имконнопазир аст, муайян кардани қурби асъорро танзим мекунад ва талаботро дар бораи ифшои зарурӣ дар ҳисоботи молиявӣ дар бар мегирад;
- Қорӣ намудани СБҲМ (IFRS) 18 "Пешниҳод ва ифшо дар ҳисоботи молиявӣ", ки талаботро барои пешниҳод ва ифшо дар ҳисоботи молиявии таъиноти умумӣ муқаррар мекунад ва СБҲМ (IAS) 1 "Пешниҳоди ҳисоботи молиявӣ" - ро иваз мекунад;
- Қорӣ намудани СБҲМ (IFRS) 19 "ташкilotҳои Фаръӣ бидуни ҳисоботи оммавӣ оид ба ифшои иттилоот". Тибқи ин стандарт, ташкilotҳои фаръӣ, ки ба меъерҳои муайян дохил мешаванд, метавонанд дар ҳисоботи молиявии худ талаботи соддакардашудаи ифшоро татбиқ кунанд;
- Тағйирот ба СБҲМ (IFRS) 9 "воситаҳои Молиявӣ" ва СБҲМ (IFRS) 7 "воситаҳои Молиявӣ: ифшо", ки талаботро оид ба тасниф ва арзёбии воситаҳои молиявӣ муайян мекунад. Тағйироти асосӣ инҳоянд:
 - Муайян кардани таснифи дороиҳои молиявӣ бо вобастагии экологӣ, иҷтимоӣ (ESG) ва нишондиҳандаҳои шабеҳ: хусусиятҳои қарзҳои марбут ба ESG метавонанд таъсир расонанд, ки оё қарзҳо бо арзиши амортизатсияшуда ё бо арзиши одилона арзёбӣ карда мешаванд. Тағйиротҳо мефаҳмонанд, ки чӣ гуна бояд қараёни нақдӣ дар шартнома пешбинишударо аз рӯи чунин қарзҳо арзёбӣ кард.
 - Ҳалли ӯҳдадориҳо тавассути системаҳои пардохти электронӣ. Тағйирот санаи қатъ шудани эътирофи дороиҳои молиявӣ ё ӯҳдадориҳои молиявиро муайян мекунад;
- Татбиқи СБҲМ S1 "талаботи умумӣ барои ифшои иттилооти молиявии марбут ба рушди устувор" ва СБҲМ S2 "Ифшои марбут ба тағиребии иқлим", ки барои ҳисоботдиҳӣ дар ҳама мавзӯҳои марбут ба рушди устувор дар соҳаҳои идоракунии корпоративӣ, стратегия ва идоракунии хавфҳо замина фароҳам меорад. Ин стандартҳо инчунин барои ифшо кардани маълумоте пешбинӣ шудаанд, ки ба арзёбии сармоягузoron дар бораи гардиши пули нақдӣ ояндаи Гурӯҳ таъсир мерасонанд.

Гурӯҳ ният дорад, ки ин стандартҳо ва ислоҳоти навро аз рӯзи эътибор пайдо кардани онҳо татбиқ кунад.

5. МУЛОҲИЗАҲОИ ТАНҚИДИИ ҲИСОБДОРӢ ВА МАНБАӢҲОИ АСОСИИ НОМУАЙЯНИИ АРЗӢБИҲО

Дар қараёни татбиқи сиёсати баҳисобгирии Гурӯҳ роҳбарият бояд дар бораи арзиши тавозунии дороиҳо ва ӯҳдадориҳо тахмину арзёбиҳо ва фарзияҳо пешниҳод намояд, ки дар дигар манбаъҳо чандон маълум нестанд. Арзёбиҳо ва фарзияҳои ба онҳо асосёфта дар заминаи таҷрибаи гузашта ва дигар омилҳое, ки дар шароити мушаххас қобили қабуланд, таҳия карда мешаванд. Натиҷаҳои воқеӣ метавонанд аз ин арзёбиҳо фарқ кунанд.

Арзёбиҳо ва фарзияҳои ба онҳо асосёфта мунтазам бозбинӣ карда мешаванд. Арзёбиҳо ва фарзияҳои ба онҳо алоқаманд мунтазам бознигарӣ мешаванд. Тағйирот дар арзёбиҳо дар даврае, ки баҳодиҳӣ бознигарӣ мешавад, инъикос мешавад, агар тағйирот танҳо ба ин давра таъсир расонад ё дар даврае, ки баҳогузори бознигарӣ шуда буд ва дар давраҳои оянда, агар тағйирот ҳам ба давраҳои қорӣ ва ҳам ба давраи оянда таъсир расонад.

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҚОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Мулоҳизаҳои танқидии баҳисобгирӣ

Иҷора. Ду самти асосии мулоҳиза, ки дар робита ба баҳодиҳии миқдории Дороиҳо дар шакли ҳуқуқи истифодабарӣ ва уҳдадории иҷора сурат мегирад, муайян кардани муҳлати иҷора ва меъёри тахфиф мебошад.

Муайян кардани муҳлати иҷора

Интизории Бонк барои тасмимгирӣ дар бобати тамдиди муҳлати иҷора тавассути арзёбии муайян карда мешавад, ки то кадом андоза Бонк ба қарори худ дар бораи тамдиди муҳлат “ба қадри кофӣ бовар дорад”. Бонк ба қарори худ дар бораи тамдиди муҳлати иҷора он вақт комилан бовар дорад, ки омилҳо барои ин қор ҳавасмандии назарраси иқтисодӣ ба вучуд меоранд. Ин арзёбӣ сатҳи назарраси қазоватро талаб мекунад, зеро он ба интизориҳои ҳозираи қарорҳои оянда асос ёфтааст. Муҳлати иҷора ба ҳисобкунии Дороиҳо дар шакли ҳуқуқи истифодабарӣ ва уҳдадориҳои иҷора таъсир мерасонад; муҳлати иҷора ҳар қадар дароз бошад, ҳамон қадар Дороиҳо дар шакли ҳуқуқи истифодабарӣ ва уҳдадорӣ иҷоравии ба он алоқаманд зиёдтар мешавад. Дигаршавии муҳити иқтисодӣ метавонад ба арзёбии шартҳои иҷора аз ҷониби Бонк таъсир расонад ва ҳар гуна тағйирот дар баҳодиҳии шартҳои иҷора метавонад ба дороиҳо ва уҳдадориҳои он аз рӯи Дороиҳои дар шакли ҳуқуқи истифодабарӣ ва уҳдадориҳои иҷора таъсири ҷиддӣ расонад.

Меъёри тахфиф

Дар санаи оғози иҷора Бонк уҳдадорӣ иҷораро аз рӯи арзиши ҷорӣ иҷорапулиҳои оянда, ки бо истифода аз меъёри фоизи маблағҳои қарзии илова ҷалбшавандаи Бонк дисконт шудаанд, баҳо медиҳад. Бонк барои муайян кардани меъёри тахфифи мувофиқ маҷмуи зиёди омилҳоро ба назар мегирад. Ба инҳо хавфи қарзии Бонк, муҳлати амали шартномаи иҷора, муҳити иқтисодӣ ва маҳалли ҷуғрофие, ки дар он шартнома баста шудааст, дохил мешаванд.

Арзёбии бизнес-модел. Тасниф ва баҳодиҳии дороиҳои молиявӣ ба натиҷаҳои пардохти қарзии асосӣ ва фоизҳо ва натиҷаҳои санҷиши бизнес-модел вобаста аст. Бизнес-моделе, ки Гурӯҳ истифода мебарад, дар сатҳе муайян карда мешавад, ки механизми идоракунии дороиҳои молиявии гурӯҳбандишударо барои ноил шудан ба ин ё он ҳадафи фаъолият инъикос менамояд. Ин баҳодиҳӣ мулоҳизаеро дар бар мегирад, ки ҳамаи далелҳои ҷоириро, аз ҷумла дар бораи раванди арзёбӣ ва андозагирӣ самаранокӣ дороиҳо, хавфҳои, ки ба самаранокӣ дороиҳо ва раванди идоракунии ин хавфҳо таъсир мерасонанд, инчунин механизми пардохти подошпулии менеҷерони дороиҳо инъикос мекунад. Гурӯҳ дороиҳои молиявии бо арзиши истехлоқшуда ё бо арзиши одилона тавассути дигар даромади умумӣ инъикосшударо, ки эътирофи онҳо пеш аз муҳлати пардохт қатъ мегардад, назорат менамояд, то сабаби аз истифода баровардани онҳо ва мувофиқ будани онро ба ҳадафҳои фаъолият, ки мутобиқи онҳо ин дорой нигоҳ дошта мешуд, муайян намояд. Мониторинг як қисми арзёбии доимӣ аз ҷониби Гурӯҳ оид ба мувофиқ будани бизнес – модел мебошад, ки дар доираи он дороиҳои боқимондаи молиявӣ нигоҳ дошта мешаванд. Агар модел мувофиқ набошад, тағйироти бизнес-модел ва тағйироти эҳтимолии таснифоти дороиҳои дахлдор таҳлил карда мешавад.

Афзоиши назарраси хавфи қарзӣ. Тавре ки дар Эзоҳи 3 шарҳ дода шудааст, андозаи зарари интизории қарзӣ ба маблағи захираи баҳодиҳӣ, ки ба зарари интизории қарзӣ дар давоми 12 моҳ (барои дороиҳои марҳилаи 1) ё дар давоми муҳлати амали воситаи молиявӣ (барои дороиҳои марҳилаи 2 ва 3) баробар аст, баҳо дода мешавад. Дорой он вақт ба марҳилаи дуум мегузарад, ки агар хавфи қарзӣ аз рӯи он аз лаҳзаи эътирофи ибтидоӣ зиёд гардад. Дар СБҲМ 9 мафҳуми афзоиши назарраси хавфи қарзӣ дарҷ нагардидааст. Ҳангоми баҳодиҳии назаррас будани афзоиши хавфи қарзӣ аз рӯи доройи алоҳида Гурӯҳ дар қатори дигар омилҳо маълумоти сифатӣ ва миқдории пешгӯикунандаеро ба назар мегирад, ки он асоснок буда, метавонад тасдиқ гардад.

Таъсиси гурӯҳи дороиҳо бо хусусиятҳои ҳаммонанди хавфи қарзӣ. Агар зарари интизории қарзӣ барои гурӯҳи дороиҳо андоза карда шавад, воситаҳои молиявӣ дар асоси хусусиятҳои умумии хавф гурӯҳбандӣ карда мешаванд. Маълумоти нисбатан муфасссал дар бораи хусусиятҳои, ки дар доираи мулоҳизаи дахлдор баррасӣ мешаванд, дар Эзоҳи 3 оварда шудааст. Хусусиятҳои хавфи қарзӣ бо мақсади тасдиқи шабоҳати онҳо мунтазам назорат карда мешаванд. Ин барои таъмини гурӯҳбандии дурусти дороиҳо ҳангоми тағйирёбии хусусиятҳои хавфи қарзӣ зарур мебошад. Дар натиҷа пайдо шудани портфелҳои нав ё интиқоли дороиҳо ба портфели мавҷуда, ки хусусиятҳои шабеҳи хавфи қарзиро барои гурӯҳи дахлдори дороиҳо ҳубтар инъикос мекунад, имконпазир аст. Сегментатсияи тақрири портфелҳо ва ҷойивазкунии дороиҳо дар байни портфелҳо бештар ба амал меояд, агар афзоиши назарраси хавфи қарзӣ ба мушоҳида расад (ё агар чунин афзоиши назаррас ислоҳ шавад). Дар натиҷа дороиҳо аз портфеле, ки дар

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

асоси зарари интизории қарзии қариб 12-моҳа баҳо дода мешавад, ба портфеле, ки дар асоси зарари интизории қарзии тамоми муҳлати амали ва баръакс баҳо дода мешавад, мегузаранд. Интиқолҳо низ дар дохили портфелҳо имконпазиранд, ки дар ин ҳолат бо ҳамон асос андоза карда мешаванд (зарари интизории қарзӣ дар давоми қариб 12 моҳ ё дар давоми ҳамаи муҳлати қарздиҳӣ), аммо дар ин маврид маблағи зарари интизории қарзӣ тағйир меёбад, зеро хавфи қарзии портфел тағйир меёбад.

Моделҳо ва фарзияҳои истифодашаванда. Гурӯҳ ҳангоми арзёбии арзиши одилонаи дороиҳои молиявӣ, инчунин ҳангоми баҳодихии зарари интизории қарзӣ аз моделҳо ва фарзияҳои гуногун истифода мебарад. Ҳангоми муайян кардани модели нисбатан мувофиқи ҳар як намуди дорой, инчунин муайян кардани фарзияҳое, ки дар ин моделҳо истифода мешаванд, аз ҷумла фарзияҳое, ки бо омилҳои асосии хавфи қарзӣ алоқаманданд, мулоҳиза истифода мешавад. Маълумоти нисбатан муфассал дар бораи ЗИҚ ва баҳодихии арзиши одилона дар Эзоҳи 3 оварда шудааст.

Манбаъҳои асосии номуайяни дар арзёбиҳо. Дар зер мулоҳизаҳои танқидие оварда мешаванд, ки роҳбарият дар қараёни татбиқи сиёсати баҳисобгирии Гурӯҳ истифода кардааст ва онҳо ба маблағи дар ҳисоботи молиявии маҷмӯи эътирофшуда таъсири ҷидди расонидаанд.

Муайян кардани миқдор ва вазни нисбии сенарияҳои пешгӯикунанда барои ҳар як намуди маҳсулот/бозор ва муайян кардани маълумоти пешгӯикунандаи марбут ба ҳар як сенария. Ҳангоми андозагирии сатҳи ЗИҚ Гурӯҳ маълумоти асосноки пешгӯикунандаро истифода мебарад, ки ба фарзияҳо дар бораи гардиши ояндаи омилҳои гуногун иқтисодӣ ва таъсири байниҳамдигарии ин омилҳо асос ёфтааст. Барои маълумоти нисбатан муфассал ба Эзоҳи 3 нигаред.

Эҳтимолияти дефолт. Эҳтимолияти дефолт сигнали асосӣ дар андоза кардани дараҷаи талафоти қарзӣ мебошад. Эҳтимолияти дефолт ин баҳодихӣ дар фосилаи вақти муайян мебошад, ки ҳисобкунии он маълумоти таърихӣ, фарзияҳо ва интизориҳои шароити ояндаро дар бар мегирад. Барои маълумоти нисбатан муфассал ба Эзоҳи 3 нигаред.

Дараҷаи зарар дар ҳолати дефолт (LGD). Дараҷаи зарар дар ҳолати дефолт баҳо додани зарарест, ки дар натиҷаи дефолт ба вучуд меояд. Он ба фарқи байни вуруди маблағҳои пулии тибқи шартнома ҳисобшаванда ва маблағҳое, ки қарздиҳанда гирифтани онҳоро дар назар дошт, бо назардошти маблағҳои воридшаванда аз гарав ва маблағҳои таркибии болоравии сифати қарзҳо асос ёфтааст. Барои тафсилоти бештар ба Эзоҳи 3 нигаред.

Дороиҳое, ки дар натиҷаи ситонидан гирифта шудаанд. Арзиши одилонаи дороиҳои дарозмуддат, ки барои фурӯш пешбинӣ шудаанд, бо истифода аз равиши бозорӣ ва тасҳеҳи нархҳо барои ҳамин гуна дороиҳо бо роҳи пешниҳоди тахфиф зимни гуфтушунид, маҳалли ҷойгиршавӣ ва шартҳо муайян карда мешавад.

6. МАБЛАҲҲОИ ПУЛӢ ВА МУОДИЛИ ОНҲО

Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо ба ҳолати 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 иборатанд аз:

	31 декабри соли 2024	31 декабри 2023
Маблағҳои пулӣ дар ҳазина	797,278	403,914
Маблағҳо дар бонкҳо бо муҳлати пардохти то 90 рӯз	642,813	358,654
Бақия дар суратҳисобҳо дар Бонки миллии Тоҷикистон	823,638	388,738
Тарҳи: Захира барои зарари интизории қарзӣ	(127)	(53)
	<u>2,263,602</u>	<u>1,151,253</u>

Дар санаи 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 ҳамаи маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо ба марҳилаи 1 гузаронда шуданд.

Ба ҳолати 31 декабри соли 2024 Гурӯҳ дар суратҳисобҳо дар ду бонк ва ташкилотҳои молиявӣ ба маблағи 252, 275 ҳазор сомонӣ (11,14% -и ҳаҷми умумии маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо), ки аз 10% сармояи худӣ зиёд мебошанд, бақия дошт.

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУЙ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Ба ҳолати 31 декабри соли 2023 Гурӯҳ дар суратҳисобҳо дар ду банк ва ташкилотҳои молиявӣ ба маблағи 106,952 ҳазор сомонӣ (9,29% -и ҳаҷми умумии маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо), ки аз 10% сармояи худӣ зиёд мебошанд, бақия дошт.

7. ДОРОИҲО ВА УҲДАДОРҲОИ МОЛИЯВИИ ҲОСИЛАВӢ

Воситаҳои молиявии ҳосилавӣ ба санаҳои 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 иборатанд аз:

	Меъёри миёнаи шартномаҳо	31 декабри соли 2024			
		арзиши номиналӣ		арзиши одилона	
		Қарзи дебиторӣ	Қарзи кредиторӣ	Дорой	Уҳдадорӣ
Воситаҳои молиявии ҳосилавӣ, ки барои тиҷорат пешбинӣ шудаанд: асъори хориҷӣ					
СВОП	8.00%	16,716	(17,500)	-	(784)
		16,716	(17,500)	-	(784)
	Меъёри миёнаи шартномаҳо	31 декабри соли 2023			
		арзиши номиналӣ		арзиши одилона	
		Қарзи дебиторӣ	Қарзи кредиторӣ	Дороиҳо	Уҳдадорӣ
Воситаҳои молиявии ҳосилавӣ, ки барои тиҷорат пешбинӣ шудаанд: асъори хориҷӣ					
СВОП	15.00%	24,189	(18,945)	5,244	-
СВОП	7.00%	94,400	(97,595)	-	(3,195)
		118,589	(116,540)	5,244	(3,195)

Дар вақти ба расмият даровардани воситаҳои молиявии ҳосилавӣ онҳо аксаран танҳо ваъдаҳои байниҳамдигариро бо интиқоли подошпулии кам ё умуман бидуни интиқол ифода мекунанд. Ҳамзамон, ин воситаҳо аксар вақт дараҷаи баланди истифодаи маблағҳои қарзиро дар назар доранд ва ба ноустувории зиёд дучор мешаванд. Тағйироти нисбатан камтари арзиши дорой, меъёри фоизӣ ё намоя, ки асоси шартномаи ҳосилавӣ мебошанд, метавонанд ба фоида ё зарари Гурӯҳ таъсири назаррас расонанд.

Қисми зиёди воситаҳои молиявии ҳосилавии дар боло номбаршуда шартномаҳои пасандози муҳлатноки дигар бонкҳо ва дар дигар бонкҳоро дар бар мегиранд. Маблағҳои ин шартномаҳо бояд аз ҳамон контрагентҳо бо муҳлатҳои яхела, вале бо асъори гуногун пардохт ва гирифта шаванд. Ин шартномаҳо миёни контрагентҳо барои идоракунии хавфи асъории Гурӯҳ баста мешаванд ва ин шартномаи форварди асъории синтетикиро ба вуҷуд меорад, ки ба андешаи роҳбарият мувофиқи СБҲМ 9 воситаи молиявии ҳосилавӣ мебошад. Аз ин рӯ, ин воситаҳо бо арзиши одилона баҳо дода мешаванд.

Тағйирёбии арзиши одилонаи воситаҳои молиявии ҳосилавӣ, ки дар натиҷаи тағйирёбии қурби мубодила, даромадҳо ва хароҷоти фоизӣ ба вуҷуд омадааст, ба зарари 3,529 ҳазор сомонӣ дар соли 2024 ва 3,698 ҳазор сомонӣ дар соли 2023 баробар аст. Ин маблағ дар таркиби фоидаи/(зарари) соф аз амалиёт бо дороиҳои молиявӣ ва уҳдадориҳои молиявии бо арзиши одилона баҳододашаванда, ки тағйироти он дар таркиби фоида ё зарари инъикос мегардад, эътироф карда шудааст.

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

8. МАБЛАҒҶО ДАР БОНКҶО ВА ДИГАР ТАШКИЛОТҶОИ МОЛИЯВӢ

Маблағҷо дар бонкҷо ва дигар ташкилотҷои молиявӣ ба санаи 31 декабри солҷои 2024 ва 2023 иборатанд аз:

	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
Захираи ҳатмӣ барои амонатҷо дар Бонки миллии Тоҷикистон	177,285	147,120
Амонатҷои муҳлатнок дар дигар бонкҷо	116,938	522,729
Бо тарҳи захира барои зарари интизории қарзӣ	(5,149)	(8,178)
	<u>289,074</u>	<u>661,671</u>

Тақсимои арзиши умумии тавозунӣ ва захираҷо барои зарари интизории қарзӣ аз рӯи маблағҷои бонкҷо ва дигар ташкилотҷои молиявӣ вобаста ба марҳилаҷо дар Эзоҳи 36 оварда шудааст.

9. ҚАРЗҶОИ БА МУШТАРИЁН ДОДАШУДА

Қарзҷои ба муштариён додашуда ба санаи 31 декабри солҷои 2024 ва 2023 инҳоро дар бар мегиранд:

	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
Қарзҷои ба шахсони воқеӣ додашуда	1,863,198	1,394,390
Қарзҷои ба соҳибкорони инфиродӣ додашуда	1,312,588	1,155,757
Қарзҷои ба шахсони ҳуқуқӣ додашуда	668,862	604,563
Қисми истехлоқнашудаи тахфиф	(2,189)	-
Ҷоизҷои ҳисобшуда аз рӯи қарзҷо	49,895	45,978
Бо тарҳи захира барои зарари интизории қарзӣ	(133,350)	(103,650)
	<u>3,759,004</u>	<u>3,097,038</u>

Дар зер ҷадвале оварда шудааст, ки ҳаракати тахфифро, ки аз рӯи қарзҷои бо ҷоизҷои пастанг аз бозор додашуда эътирофшудаанд, нишон медиҳад:

	31/12/2024	31/12/2023
ба 1 январ	-	-
Ташаккул	2,800	-
Истехлоқи тахфиф	(611)	-
ба 31 декабр	<u>2,189</u>	<u>-</u>

Қарзҷои сабз

Дар доираи стратегияи маблағгузории устувор, Бонк лоиҳаҷо аз ҷиҳати экологӣ муҳимро аз ҳисоби маблағҷо аз ҷойгиркунии вомбаргҷои сабз ҷалбшудаанд, қарз медиҳад.

Дар давраи ҳисоботӣ вомбаргҷои сабз ба маблағи 109,325 ҳазор сомонӣ (10,000 ҳазор доллари ИМА) бароварда шуданд. Маблағҷо, ки аз ҷойгиркунии онҳо ба даст оварда шудаанд, ба маблағгузории лоиҳаҷо равона карда шудаанд, ки ба принципҷои рушди устувор мувофиқат мекунанд.

Ба ҳолати 31 декабри соли 2024:

- ҳаҷми қарзҷои сабзи додашуда 126,317 ҳазор сомонино ташкил дод;
- бақияи қарз аз рӯи қарзҷои сабзи додашуда 111,882 ҳазор сомонино ташкил медиҳад.
- Шумораи қарзҷо 877.

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҚОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Маблағгузорӣ ба категорияҳои зерин тақсим карда шудааст:

- Нақлиети тоза - 107,228 ҳазор сомонӣ;
- Амалияи устувори иқтисодии кишоварзӣ - 1,041 ҳазор сомонӣ;
- Идоракунии устувори захираҳои об ва оби партов— 3,613 ҳазор сомонӣ.
-

Гуруҳ таснифоти зерини қарзхоро аз рӯи дараҷа истифода мебарад:

Қарзҳои ба шахсони ҳуқуқӣ додашуда:

- Қарзҳои корпоративӣ — қарзхое, ки ба муштариён ба маблағи зиёда аз 4000 ҳазор сомонӣ дода шудаанд;
- Қарзҳои хурд — қарзхое, ки ба муштариён ба маблағи зиёда аз 500 ҳазор сомонӣ дода шудаанд;
- Қарзҳои хурдтар — қарзхое, ки ба муштариён ба маблағи камтар аз 500 ҳазор сомонӣ дода шудаанд;
- Қарзҳои кишоварзӣ — қарзхое, ки ба муштариён барои мақсадҳои кишоварзӣ дода шудаанд;
- Овердрафтҳо - қарзхое, ки ба муштариён барои нигоҳ доштани пардохтпазирии кӯтоҳмуддат дода шудаанд.

Қарзҳои ба соҳибкорони инфиродӣ додашуда:

- Қарзҳои хурд — қарзхое, ки ба муштариён ба маблағи зиёда аз 500 ҳазор сомонӣ дода шудаанд;
- Қарзҳои хурдтар — қарзхое, ки ба муштариён ба маблағи камтар аз 500 ҳазор сомонӣ дода шудаанд;
- Қарзҳои кишоварзӣ — қарзхое, ки ба муштариён барои мақсадҳои кишоварзӣ дода шудаанд;
- Қарзҳои ипотекаӣ — қарзхое, ки ба муштариён барои харид ва сохтмони манзил дода шудаанд;
- Қарзҳои истеъмолий - қарзхое, ки ба муштариён барои эҳтиёҷоти истеъмолий дода шудаанд.

Қарзҳои ба шахсони воқеӣ додашуда:

- Қарзҳои хурд — қарзхое, ки ба муштариён ба маблағи камтар аз 500 ҳазор сомонӣ дода шудаанд;
- Қарзҳои кишоварзӣ — қарзхое, ки ба муштариён барои мақсадҳои кишоварзӣ дода шудаанд;
- Қарзҳои ипотекаӣ — қарзхое, ки ба муштариён барои харид ва сохтмони манзил дода шудаанд;
- Қарзҳои истеъмолий — қарзхое, ки ба муштариён барои эҳтиёҷоти истеъмолий дода шудаанд;
- Овердрафтҳо - қарзхое, ки ба муштариён барои нигоҳ доштани пардохтпазирии кӯтоҳмуддат дода шудаанд.

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Қарзҳои ба муштариён додашуда инҳоро дар бар мегиранд:

	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
Қарзҳои ба шахсони ҳуқуқӣ додашуда		
Муштариёни корпоративӣ	504,243	322,761
Қарзҳои хурд	145,133	165,829
Қарзҳои хурдтар	39,115	44,382
Қарзҳои кишоварзӣ	4,334	76,925
Овердрафтҳо	-	-
Ҷамъи қарзҳои ба шахсони ҳуқуқӣ додашуда	692,825	609,897
Қарзҳои ба соҳибкорони инфиродӣ додашуда		
Қарзҳои хурд	130,034	96,842
Қарзҳои хурдтар	995,189	911,426
Қарзҳои кишоварзӣ	194,247	164,547
Қарзҳои истеъмолий	315	-
Ҳамагӣ қарзҳои ба соҳибкорони инфиродӣ додашуда	1,319,785	1,172,815
Қарзҳои ба шахсони воқеӣ додашуда		
- бо гарав таъминшуда:		
Қарзҳои истеъмолий	256,501	482,764
Қарзҳои ипотекаӣ	55,184	26,025
Қарзҳои хурд	369	-
	312,054	508,789
- бо гарав таъминнашуда:		
Қарзҳои истеъмолий	1,567,422	905,062
Қарзҳои хурд	44	-
Қарзҳои кишоварзӣ	85	-
Қарзҳои ипотекаӣ	-	4,033
Овердрафтҳо	139	92
	1,567,690	909,187
Ҷамъан қарзҳои ба шахсони воқеӣ додашуда	1,879,744	1,417,976
Қарзҳои ба муштариён додашуда пеш аз тарҳи захира барои беқурбшавӣ	3,892,354	3,200,688
Захира барои зарари интизории қарзӣ	(133,350)	(103,650)
Ҷамъан қарзҳои ба муштариён додашуда	3,759,004	3,097,038

Ба ҳолати 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 ҳамаи қарзҳои ба муштариён додашуда қарзҳои ба шахсони ҳуқуқӣ, соҳибкорони инфиродӣ ва шахсони воқеӣ додашударо, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият мекунанд, ифода менамоянд.

Тағйирот дар захираи қарзҳои ба муштариён додашуда дар Эзоҳи 27 оварда шудааст.

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҚОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Дар ҷадвали зер таҳлили қарзҳои ба муштариён додашуда аз рӯи намуди бекурбшавӣ оварда шудааст.

	31 декабри соли 2024			31 декабри соли 2023		
	Арзиши тавозунӣ пеш аз ташкили захираи ЗИҚ	Захираи ЗИҚ	Арзиши тавозунӣ	Арзиши тавозунӣ пеш аз ташкили захираи ЗИҚ	Захираи ЗИҚ	Арзиши тавозунӣ
Қарзҳои ба муштариён додашуда, ки ба таври дастаҷамъӣ аз рӯи бекурбшавӣ арзёбӣ мешаванд	3,390,166	(128,939)	3,261,227	2,720,244	(98,255)	2,621,989
Қарзҳои ба муштариён додашуда, ки ба таври инфиродӣ аз рӯи бекурбшавӣ арзёбӣ мешаванд	502,188	(4,411)	497,777	480,444	(5,395)	475,049
Ҷамъан қарзҳои ба муштариён додашуда	3,892,354	(133,350)	3,759,004	3,200,688	(103,650)	3,097,038

Дар санаҳои 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 ҳавфи тамаркузи сандуқи қарзии Гурӯҳ мутаносибан 118,927 ҳазор сомонӣ (3,05% -и сандуқи қарзии умумӣ) ва 267,709 ҳазор сомонӣ (8,4% -и сандуқи қарзии умумӣ) аз даҳ қарзгирандаи калонтарин ташкил дод. Дар санаҳои 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 барои ин қарзҳо захираи зарари интизории қарзӣ ба андозаи 552 ҳазор сомонӣ ва 2,381 ҳазор сомонӣ эътироф карда шуд.

Ба ҳолати 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 Гурӯҳ ба муштариёне, ки қарзашон аз 10% сармояи худии Гурӯҳ зиёд аст, қарз надодааст.

10. ҚАРЗҲОИ ДЕБИТОРӢ АЗ ИҶОРАИ МОЛИЯВӢ

Ҷузъҳои сармоягузории соф ба иҷораи молиявӣ ба ҳолати 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 инҳоянд:

	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
Қарзҳои дебиторӣ тибқи шартномаҳои иҷораи молиявӣ		
Камтар аз як сол	118,825	71,660
Аз 1 то 3 сол	83,045	36,539
Иҷорапулиҳои тахфифнашуда	201,870	108,199
Даромади молиявии бадастоварданашуда		
Камтар аз як сол	(34,394)	(18,234)
Аз 1 то 3 сол	(15,795)	(6,194)
	(50,189)	(24,428)
Арзиши ҷорӣ иҷорапулиҳо барои гирифтани	151,681	83,771
Захира барои зарари интизории қарзӣ	(3,920)	(1,947)
Сармоягузории соф ба иҷораи молиявӣ	147,761	81,824

Дар санаи 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 қарзҳои дебиторӣ аз иҷораи молиявӣ фоизҳои ҳисобшударо мутаносибан ба андозаи 2,523 ҳазор сомонӣ ва 1,754 ҳазор сомонӣ дар бар мегирад.

Муҳлати иҷораи молиявӣ аз 1 то 3 сол аст. Одатан, ин шартномаҳои иҷора вариантҳои тамдид ё пеш аз муҳлат бекор кардани онҳоро дар бар намегиранд.

Гурӯҳ аз рӯи шартномаҳои иҷора ба ҳавфи асъорӣ дучор нашуд, зеро ҳамаи шартномаҳои иҷора бо сомонӣ ифода карда шудаанд. Ҳавфи арзиши боқимондаи таҷхизоти ба иҷора гирифташуда аз сабаби мавҷудияти бозори дуюмдараҷаи таҷхизот чандон назаррас нест.

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҚОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Дар чадвали зер маблағҳое, ки ба таркиби фоида ё зарар дохиланд, оварда шудаанд.

	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
Даромад аз сармоягузори соф ба иҷораи молиявӣ	36,700	20,707
Зарари интизори қарзӣ	(1,068)	(2,295)

Шартномаҳои иҷораи молиявии Гурӯҳ пардохтҳои тағйирёбандаро дар бар намегиранд.

Тақсимои арзиши умумии тавозунӣ ва захираҳои баҳодиҳии зарари интизори қарзӣ аз рӯи қарзи дебитории иҷораи молиявӣ бо назардошти марҳилаҳо дар Эзоҳи 36 оварда шудааст.

Сохтори сандуқи қарзи дебиторӣ аз иҷораи молиявӣ аз рӯи бахшҳои соҳа дар зер оварда шудааст:

	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
Хизматрасонии нақлиёт	114,708	52,927
Хизматрасониҳо	31,698	26,587
Кишоварзӣ	2,336	-
Сохтмон	2,249	2,468
Истеҳсолот	690	1,789
Бо тарҳи захира барои зарари интизори қарзӣ	(3,920)	(1,947)
	<u>147,761</u>	<u>81,824</u>

11. ҚОҒАЗҲОИ ҚИМАТНОКИ САРМОЯГУЗОРӢ

Қоғазҳои қиматноки сармоягузорӣ ба санаи 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 инҳоянд:

	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
Қоғазҳои қиматноки сармоягузорӣ, ки бо арзиши истеҳлоқшуда баҳо дода мешаванд	219,378	145,303
Қоғазҳои қиматноки сармоягузори ААОТДДУ – воситаҳои қарзӣ	896	187
	<u>220,274</u>	<u>145,490</u>

Қоғазҳои қиматноки сармоягузори ААОТДДУ ва АОТДДУ инҳоро дар бар мегиранд:

Контрагент	Асъор	31 декабри соли 2024		31 декабри соли 2023	
		Ҳисса	Маблағ	Ҳисса	Маблағ
Сертификатҳои Бонки миллии Тоҷикистон	сомонӣ		219,378	-	145,303
Ҷамъияти телекоммуникатсияҳои молиявии байнибонкии ҷаҳонӣ (SWIFT)	сомонӣ		709	-	-
Бюрои иттилоотии қарзии Тоҷикистон	сомонӣ	5.50%	187	5.50%	187
			<u>220,274</u>		<u>145,490</u>

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

12. ВОСИТАҲОИ АСОСӢ

Воситаҳои асосӣ ба ҳолати 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 чунинанд:

	Соҳтмони нотаом	Биноҳо ва иншоот	Мебел, офис ва таҷҳизоти компютерӣ	Воситаҳои нақлиёт	Ҳуқуқҳои иҷора ва тақмилдиҳӣ	Ҳамагӣ
Бо арзиши ибтидоӣ						
31 декабри соли 2022	4,650	41,753	127,118	10,637	1,859	186,017
Воридшавӣ	3,229	71	32,781	2,854	693	39,628
Аз истифода баровардан	-	-	(5,972)	(1,490)	(986)	(8,448)
Интиқолҳои дохилӣ	-	11	(16)	-	5	-
31 декабри соли 2023	7,879	41,835	153,911	12,001	1,571	217,197
Воридшавӣ	1,689	13,163	68,823	2,658	3,989	90,322
Интиқолҳои дохилӣ	110	-	(93)	(17)	-	-
Воридот аз ЗМ	2,395	65	1,891	-	-	4,351
Аз истифода баровардан	-	(668)	(6,417)	(961)	(1,134)	(9,180)
31 декабри соли 2024	12,073	54,395	218,115	13,681	4,426	302,690
Истехлоки ҷамъшуда						
31 декабри соли 2022	-	25,001	74,658	4,439	419	104,517
Барои давра ҳисоб карда шудааст	-	827	8,784	852	1,231	11,694
Аз истифода баровардан	-	-	(4,098)	(1,022)	(975)	(6,095)
Интиқолҳои дохилӣ	-	3	(3)	-	-	-
31 декабри соли 2023	-	25,831	79,341	4,269	675	110,116
Барои давра ҳисоб карда шудааст	-	932	11,225	1,278	1,187	14,622
Аз истифода баровардан	-	(1,497)	(3,909)	(962)	(807)	(7,175)
Интиқолҳои дохилӣ	-	-	-	-	-	-
31 декабри соли 2024	-	25,266	86,657	4,585	1,055	117,563
Арзиши ҳолиси тавозунӣ						
31 декабри соли 2023	7,879	16,004	74,570	7,732	896	107,081
31 декабри соли 2024	12,073	29,129	131,458	9,096	3,371	185,127

Дар санаҳои 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 ба таркиби воситаҳои асосии Гурӯҳ воситаҳои асосии пурра истеҳлоқшуда бо арзиши ибтидоии мутаносибан 37,812 ҳазор сомонӣ ва 40,169 ҳазор сомонӣ дохил карда шудаанд.

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҚОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

13. ДОРОИҲО ДАР ШАКЛИ ҲУҚУҚИ ИСТИФОДАБАРӢ

Дороиҳо дар шакли ҳуқуқи истифодабарӣ то 31 декабри 2024 ва 2023 инҳоянд:

	Биноҳо ва иншоот
Дороиҳо дар шакли ҳуқуқи истифодабарӣ	
31 декабри соли 2022	18,559
Воридот	16,039
Истеҳлоқ дар давра	(10,381)
Тағйирот	(2,174)
31 декабри соли 2023	22,043
Воридот	12,324
Истеҳлоқ дар давра	(12,360)
Тағйирот	(414)
31 декабри соли 2024	21,593

Гурӯҳ якчанд дорой, аз ҷумла биноҳо ва иншоотҳоро ба иҷора мегирад. Муҳлати миёнаи иҷора 1-5 сол аст.

Муҳлати амали як қисми шартномаҳои иҷораи биноҳо ва иншоот дар соли ҷорӣ молиявӣ ба охир расид. Шартномаҳои муҳлаташон гузашта бо шартномаҳои нави иҷораи ҳамин гуна дороиҳои асосӣ иваз карда шуданд. Ин боиси афзоиши дороиҳо дар шакли ҳуқуқи истифодабарӣ дар соли 2024 ба маблағи мутаносибан 12,324 ҳазор сомонӣ ва дар соли 2023 16,039 ҳазор сомонӣ гардид.

Ба ҳолати 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 Гурӯҳ уҳдадориҳои иҷораи кӯтоҳмуддатро эътироф накардааст.

14. ДОРОИҲОИ ҒАЙРИМОДДӢ

Дороиҳои ғайримоддӣ ба ҳолати 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 чунинанд:

	Дороиҳои ғайримоддӣ
Бо арзиши ибтидоӣ	
31 декабри соли 2022	44,456
Воридоти маблғ	6,589
31 декабри соли 2023	51,045
Воридоти маблғ	16,677
Аз истифода баровардан	(2,948)
31 декабри соли 2024	64,774
Истеҳлоқи ҷамъшуда	
31 декабри соли 2022	22,273
Барои давра ҳисоб карда шудааст	4,869
31 декабри соли 2023	27,142
Барои давра ҳисоб карда шудааст	7,999
Аз истифода баровардан	(2,948)
31 декабри соли 2024	32,193
Арзиши ҳолиси тавозунӣ	
31 декабри соли 2023	23,903
31 декабри соли 2024	32,581

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

15. ДИГАР ДОРОИҲО

Дигар дороиҳо ба ҳолати 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 инҳоянд:

	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:		
Қарзи дебиторӣ	14,038	4,639
Бо тарҳи захира барои зарари интизории қарзӣ аз рӯи дигар дороиҳои молиявӣ	(584)	(634)
Ҷамъан дороиҳои молиявӣ:	13,454	4,005
Дороиҳои ғайримолиявӣ:		
Дороиҳои андоз аз ғоида	8,823	40,259
Пешпардохти додашуда ва дигар дебиторон	22,786	21,305
Ашёи камарзиш	12,237	7,957
Пешпардохт барои дороиҳое, ки барои иҷораи молиявӣ пешбинӣ шудаанд	71	1,889
Захираҳо	6,124	8,121
Дигар дороиҳо	8,040	5,252
Бо тарҳи захира барои беқурбшавӣ аз рӯи дигар дороиҳои ғайримолиявӣ	(1,418)	(624)
Ҷамъан дороиҳои ғайримолиявӣ	56,663	84,159
	70,117	88,164

Тағйироти захираҳо барои зарари интизории қарзӣ аз рӯи дигар дороиҳо дар Эзоҳи 27 оварда шудааст.

16. ДОРОИҲОЕ, КИ ДАР НАТИҶАИ СИТОНИДАН ГИРИФТА ШУДААНД

Дороиҳое, ки дар натиҷаи ситонидан гирифта шудаанд, ба ҳолати 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 чунинанд:

	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
Биноҳои ғайриистиқоматӣ	4,826	9,952
Ҳучраҳо	2,673	-
Биноҳои истиқоматӣ	-	1,115
	7,499	11,067

Дар давоми 12 моҳи оянда Бонк ният дорад амволи ба ҳайси моликият дарихтиёрдоштаашро, ки барои пардохти қарзҳо қабул кардааст, ба фурӯш гузорад. Бонк дар пайи ҷустуҷӯи харидорон аст.

Дар давоми соле, ки 31 декабри соли 2024 ба охир расид, Гурӯҳ ба маблағи умумии 2,664 ҳазор сомонӣ (31 декабри соли 2023: 1,312 ҳазор сомонӣ) дороиҳоро гирифтааст ва дороиҳои гирифтаре ба маблағи умумии 10,722 ҳазор сомонӣ (31 декабри соли 2023: 5,669 ҳазор сомонӣ) фурӯхтааст.

Ҳангоми баҳодихии арзиши одилона бо тарҳ кардани хароҷоти фурӯш то 31 декабри соли 2024 роҳбарият равиши бозорино дар асоси таҳлили нархи фурӯши охирини муқоисашавандаи объектҳои шабеҳ истифода бурд. Гурӯҳ арзиши одилоноро бо тарҳи хароҷоти фурӯши амволи гирифташуда дар асоси нархҳои бозории объекти шабеҳ бо истифода аз таҳфифҳо барои анҷом додани гуфтушунид, маҳалли ҷойгиршавӣ ва шартҳо баҳо медиҳад. Баҳодихии асосии мушоҳиданашавандае, ки дар модели арзёбӣ дода шудааст, ба тасҳеҳот нисбати фурӯши муқоисашаванда барои таҳфифҳо зимни анҷом додани гуфтушунид ва тағйир шартҳо дахл дорад.

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Таҳлили ҳассосият

Тағйирот дар арзёбиҳо метавонад ба арзиши дороиҳое, ки дар натиҷаи ситонидан гирифта шудаанд, таъсир расонад. Масалан, ҳангоми 5% кам /зиёд шудани тахфифи нархҳо барои пешбурди гуфтушунид, маҳалли ҷойгиршавӣ ва ҳолат, арзиши тавозунии дороиҳое, ки дар натиҷаи ситонидан гирифта шудаанд, ба маблағи 375 ҳазор сомонӣ зиёд/камтар мебуд (31 декабри соли 2023: 553 ҳазор сомонӣ зиёдтар/камтар).

Маълумоте, ки Гурӯҳ барои баҳо додани арзиши дороиҳои гирифташудаи дараҷаи 3 арзиши одилона истифода мебарад.

17. МАБЛАҒҲОИ БОНКҲО ВА ДИГАР ТАШКИЛОТҲОИ МОЛИЯВӢ

Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ ба ҳолати 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 ба тарзи зайл ифода шудаанд:

	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
Ҳисобҳои муросилотии дигар ташкилотҳои молиявӣ	442,288	567,898
Ҳисобҳо дар низомҳои интиқолҳои пулӣ	7,507	5,157
Амонатҳои муҳлатнок ва қарзҳо	163,988	14
	<u>613,783</u>	<u>573,069</u>

Дар санаи 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ фоидаҳои ҳисобшударо мутаносибан ба андозаи 0 ҳазор сомонӣ ва 14 ҳазор сомонӣ дар бар мегиранд.

Дар санаи 31 декабри соли 2024 бақия дар як бонк ба маблағи 164,364 ҳазор сомонӣ буд ки аз 10% -и сармояи Гурӯҳ зиёд мебошад.

Ба ҳолати 31 декабри соли 2023 бақия дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ, ки аз 10% -и сармояи Гурӯҳ зиёд бошад, вучуд надорад.

18. МАБЛАҒҲОИ МУШТАРИЁН

Маблағҳои муштариён дар санаи 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 инҳоянд:

	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
Шахсони ҳуқуқӣ:		
Ҳисобҳои ҷорӣ	1,654,446	955,533
Амонатҳои муҳлатнок	9,511	3,177
Ҷамъан шахсони ҳуқуқӣ:	<u>1,663,957</u>	<u>958,710</u>
Шахсони воқеӣ:		
Ҳисобҳои ҷорӣ	750,412	470,031
Амонатҳои муҳлатнок	1,802,082	1,265,201
Ҷамъан шахсони воқеӣ:	<u>2,552,494</u>	<u>1,735,232</u>
	<u>4,216,451</u>	<u>2,693,942</u>

Ба ҳолати 31 декабри соли 2024 ва соли 2023 маблағҳои муштариён фоидаҳои ҳисобшударо мутаносибан ба маблағи 40,794 ҳазор сомонӣ ва 29,786 ҳазор сомонӣ дар бар мегиранд.

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Дар санаи 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 маблағҳои муштариён ба андозаи 477,118 ҳазор сомонӣ (11.32%) ва 326,174 ҳазор сомонӣ (12.11%) мутаносибан ба як ва панҷ муштарӣ рост омадаанд, ки тамаркузи назаррасро нишон медиҳад.

	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
Таҳлил аз рӯи бахшҳои иқтисодиёт:		
Шахсони воқеӣ	2,552,494	1,735,233
Савдо	1,271,679	734,065
Давлат	137,113	21,533
Истеҳсолот	134,854	24,354
Соҳтмон	23,718	40,900
Кишоварзӣ	4,733	217
Ташкилотҳои молиявӣ	3,611	3,718
Хидамоти алоқа	1,016	907
Нақлиёт	64	247
Дигар	87,169	132,768
	<u>4,216,451</u>	<u>2,693,942</u>

19. ҚОҶАЗҲОИ ҚИМАТНОКИ ҚАРЗИИ БАРОВАРДАШУДА

Қоғазҳои қиматноки қарзии баровардашуда ба ҳолати 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 ба тарзи зайл пешниҳод шудаанд:

Санаи барориш	Асър	Маблағи номиналӣ	Миқдор	Меъёри фоизи номиналӣ	Санаи анҷом	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
14 марти 2024 с.	Сомонӣ			17%	15 января 2027 г.	117,564	-
2 сентябри 2024 с.	Сомонӣ	1,000	5,000	17%	29 августа 2026 г.	5,000	-
29 августи 2024 с.	Сомонӣ	1,000	5,000	17%	29 августа 2026 г.	5,000	-
1 апрели 2024 с.	Сомонӣ	1,000	5,000	15%	29 марта 2026 г.	5,000	-
29 марти 2024 с.	Сомонӣ	1,000	5,000	15%	29 марта 2026 г.	5,000	-
08 июли 2022 с.	Сомонӣ	1,000	5,000	18%	22 июня 2024 г.	-	5,000
08 июли 2022 с.	Сомонӣ	1,000	26	18%	22 июня 2024 г.	-	26
13 июли 2022 с.	Сомонӣ	1,000	150	18%	22 июня 2024 г.	-	150
10 августи 2022 с.	Сомонӣ	1,000	3,000	18%	22 июня 2024 г.	-	3,000
29 августи 2022 с.	Сомонӣ	1,000	1,800	18%	22 июня 2024 г.	-	1,800
19 сентябри 2022 с.	Сомонӣ	1,000	24	18%	22 июня 2024 г.	-	24
						<u>137,564</u>	<u>10,000</u>

Ба ҳолати 31 декабри соли 2024 қоғазҳои қиматноки қарзии баровардашуда бо облигатсияҳои корпоративии "сабз" (Green Bonds) ба маблағи 117,564 ҳазор сомонӣ (аз ҷумла фоизҳои аз рӯи онҳо ҳисобшуда ва комиссия ба маблағи 9,577 ҳазор сомонӣ, инчунин облигатсияҳои оддии номӣ ба маблағи 20,000 ҳазор сомонӣ, аз ҷумла фоизҳои аз рӯи онҳо ҳисобшуда ба маблағи 0 ҳазор сомонӣ) пешниҳод карда мешаванд (2023: 10,000 ҳазор сомонӣ, аз ҷумла фоизҳои аз рӯи онҳо ҳисобшуда ба маблағи 0 ҳазор сомонӣ иборатанд). Соли 2024 ташкилоти фаръии ЧДММ «Эсхата Лизинг» қоғазҳои қиматноки қарзиро дар шакли вомбаргҳо бо арзиши номиналии 1,000 сомонӣ ба муомилот баровардааст.

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

20. УҲДАДОРИҲО АЗ РӮИ ИҶОРА

Дар зер арзиши тавозунии уҳдадориҳо аз рӯи иҷора ва тағйирот дар давра дода шудааст:

	2024	2023
Ба ҳолати 1 январ	21,709	20,266
Воридот	12,324	16,039
Тағйирот	(414)	(2,174)
Ҳисоб кардани фоиз	3,377	2,011
Пардохтҳо	(13,710)	(14,433)
Ба ҳолати 31 декабр	23,286	21,709

Гурӯҳ хароҷоти иҷораро аз рӯи иҷораи кӯтоҳмуддат ба маблағи 2,124 ҳазор сомонӣ дар соли 2024 эътироф намуд (соли 2023 – 999 ҳазор сомонӣ).

Гурӯҳ нисбат ба уҳдадориҳои худ аз рӯи иҷора ба хавфи назарраси пардохтпазирӣ дучор намеояд. Уҳдадориҳо аз рӯи иҷора дар доираи функсияи хазинадории Гурӯҳ пайгирӣ карда мешаванд.

21. ҚАРЗҲО

Қарзҳо ба санаи 31 декабри 2024 ва 2023 чунианд:

Контрагент	Асъор	Меъёри фоизӣ	Санаи оғоз	Санаи пардохт	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
BlueOrchard Microfinance Fund	СОМОНӢ	21.02	28 июни 2023 с.	28 июни 2026 с.	109,136	109,136
Global Microfinance Fund - Symbiotics Sicav (Lux)	ДОЛ. ИМА	20.45	27 декабри 2024 с.	27 декабри 2026 с.	76,527	-
BlueOrchard Microfinance Fund	СОМОНӢ	21.02	24 майи 2023 с.	24 майи 2025 с.	54,699	54,700
BlueOrchard Microfinance Fund	СОМОНӢ	21.02	25 майи 2023 с.	25 майи 2025 с.	54,700	54,700
Global Microfinance Fund - Symbiotics Sicav (Lux)	СОМОНӢ	20.45	25 октябри 2023 с.	15 майи 2026 с.	27,409	27,409
Global Microfinance Fund - Symbiotics Sicav (Lux)	СОМОНӢ	20.45	22 майи 2023 с.	20 апрели 2025 с.	21,828	21,828
BlueOrchard Microfinance Fund	ДОЛ. ИМА	20	29 июли 2024 с.	29 июли 2027 с.	21,317	-
Global Microfinance Fund - Symbiotics Sicav (Lux)	СОМОНӢ	20.45	22 майи 2023 с.	22 майи 2026 с.	35,470	35,470
IFC (International Finance Corporation)	СОМОНӢ	19	19 июли 2022 с.	15 майи 2025 с.	13,111	39,333
IFC (International Finance Corporation)	СОМОНӢ	19	28 декабри 2022 с.	15 майи 2025 с.	12,762	38,285
Душанбе Сити Банк	СОМОНӢ	15	07 октябри 2024 с.	07 октябри 2025 с.	11,500	-
Global Microfinance Fund - Symbiotics Sicav (Lux)	СОМОНӢ	20.45	20 июли 2023 с.	20 июли 2026 с.	10,922	10,922
Global Microfinance Fund - Symbiotics Sicav (Lux)	СОМОНӢ	20.45	02 майи 2023 с.	02 майи 2025 с.	10,915	10,915
Global Microfinance Fund - Symbiotics Sicav (Lux)	СОМОНӢ	20.45	02 майи 2023 с.	02 майи 2026 с.	10,915	10,915
Global Microfinance Fund - Symbiotics Sicav (Lux)	СОМОНӢ	20.45	28 июни 2023 с.	28 июни 2026 с.	10,914	10,914
Small loan fund "Refinancing Fund"	СОМОНӢ	8	19 апрели 2023 с.	17 апрели 2026 с.	9,545	-
Global Microfinance Fund - Symbiotics Sicav (Lux)	СОМОНӢ	20.45	16 ноябри 2023 с.	16 ноябри 2026 с.	27,389	27,389
SYMBIOTICS INVESTMENTS SA	ДОЛ. ИМА	19	21 декабри 2023 с.	21 декабри 2025 с.	8,214	8,214
Бонки Аврупоии Таҷдид ва Рушд	ДОЛ. ИМА	6.65	04 декабри 2024 с.	04 марти 2025 с.	7,653	-
Бонки Аврупоии Таҷдид ва Рушд	ДОЛ. ИМА	6.65	04 декабри 2024 с.	04 июни 2025 с.	17,813	-
Impact Local Currencies Debt Fund - Symbiotics Sicav II	СОМОНӢ	20.45	01 майи 2023 с.	01 майи 2026 с.	5,457	5,457
Global Microfinance Fund - Symbiotics Sicav (Lux)	СОМОНӢ	20.45	28 апрели 2023 с.	28 апрели 2026 с.	5,457	5,457
Impact Local Currencies Debt Fund - Symbiotics Sicav II	СОМОНӢ	20.45	22 майи 2023 с.	22 майи 2026 с.	5,457	5,457
SYMBIOTICS INVESTMENTS SA	ДОЛ. ИМА	19	03 июни 2024 с.	03 декабри 2026 с.	5,386	-

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Контрагент	Асзор	Меъёри фоизӣ	Санаи оғоз	Санаи пардохт	31 декабри соли 2024 (идома)	31 декабри соли 2023 (идома)
SYMBIOTICS INVESTMENTS SA	ДОЛ. ИМА	19	10 июли 2024 с.	10 январи 2027 с.	5,338	-
Бонки Аврупоии Таҷдид ва Рушд	ДОЛ. ИМА	6.65	02 декабри 2024 с.	03 марти 2025 с.	4,694	-
OJSC "Alif Bank"	ДОЛ. ИМА	12	13 июни 2024 с.	13 июни 2025 с.	4,286	-
SYMBIOTICS INVESTMENTS SA	ДОЛ. ИМА	19	20 апрели 2023 с.	02 майи 2025 с.	4,093	-
Asian Development Bank	ДОЛ. ИМА	1.94	17 декабри 2024 с.	12 июни 2025 с.	3,280	-
SYMBIOTICS INVESTMENTS SA	ДОЛ. ИМА	19	20 июни 2023 с.	20 июни 2025 с.	2,728	5,457
Бонки Аврупоии Таҷдид ва Рушд	СОМОНӢ	6.65	26 июли 2022 с.	27 январи 2025 с.	2,311	6,933
Бонки Аврупоии Таҷдид ва Рушд	СОМОНӢ	6.65	20 декабри 2022 с.	20 июни 2025 с.	1,531	4,592
Бонки Аврупоии Таҷдид ва Рушд	ДОЛ. ИМА	6.08	26 июли 2022 с.	27 январи 2025 с.	820	2,465
ҶСК "Алиф Бонк"	ДОЛ. ИМА	12	13 июни 2024 с.	13 июни 2025 с.	809	-
Бонки Аврупоии Таҷдид ва Рушд	ДОЛ. ИМА	6.59	20 декабри 2022 с.	20 июни 2025 с.	547	1,644
BlueOrchard Invest	ЕВРО	6.2	21 октябри 2022 с.	21 октябри 2024 с.	-	18,142
Dushanbe City Bank	СОМОНӢ	17	28 ноябри 2023 с.	28 ноябри 2024 с.	-	3,000
DWM INCOME FUNDS S.C.A.SICAV SIF	СОМОНӢ	16.48	20 январи 2022 с.	19 январи 2024 с.	-	42,375
Бонки Аврупоии Таҷдид ва Рушд	СОМОНӢ	19.3	19 декабри 2022 с.	19 декабри 2024 с.	-	10,205
Бонки Аврупоии Таҷдид ва Рушд	СОМОНӢ	14.59	15 марти 2021 с.	15 марти 2024 с.	-	2,544
Бонки Аврупоии Таҷдид ва Рушд	ДОЛ. ИМА	8.13	19 октябри 2023 с.	11 марти 2024 с.	-	3,877
Бонки Аврупоии Таҷдид ва Рушд	ДОЛ. ИМА	8.19	24 октябри 2023 с.	24 апрели 2024 с.	-	3,835
Бонки Аврупоии Таҷдид ва Рушд	ДОЛ. ИМА	8.29	03 октябри 2023 с.	03 апрели 2024 с.	-	2,824
Бонки Аврупоии Таҷдид ва Рушд	ДОЛ. ИМА	8.38	09 январи 2023 с.	09 январи 2024 с.	-	2,191
Бонки Аврупоии Таҷдид ва Рушд	ДОЛ. ИМА	8.27	25 октябри 2023 с.	25 апрели 2024 с.	-	2,191
Бонки Аврупоии Таҷдид ва Рушд	ДОЛ. ИМА	6.15	15 марти 2021 с.	15 марти 2024 с.	-	822
Бонки Аврупоии Таҷдид ва Рушд	ЕВРО	6.42	25 январи 2023 с.	25 январи 2024 с.	-	860
Бонки Аврупоии Таҷдид ва Рушд	ДОЛ. ИМА	8.09	21 декабри 2023 с.	21 июни 2024 с.	-	16,436
SEB VII Microfinance fund (Simbiotics)	СОМОНӢ	17.61	25 августи 2021 с.	24 июни 2024 с.	-	33,990
Small loan fund "Refinancing Fund"	СОМОНӢ	8	19 апрели 2023 с.	19 апрели 2026 с.	-	15,909
Global Microfinance Fund - Symbiotics Sicav (Lux)	СОМОНӢ	20.45	02 майи 2023 с.	02 майи 2025 с.	-	8,186
SYMBIOTICS INVESTMENTS SA	ЕВРО	6.5	30 декабри 2022 с.	30 декабри 2024 с.	-	3,024
КВД БА ҚТ "Амонатбонк	СОМОНӢ	15	18 сентябри 2023 с.	24 августи 2026 с.	-	50,000
Banca Popolare De Sandrio/Italy	ДОЛ. ИМА	7.18	22 сентябри 2023 с.	20 марти 2024 с.	-	13,806
Banca Popolare De Sandrio/Italy	ДОЛ. ИМА	7.64	06 ноябри 2023 с.	06 майи 2024 с.	-	4,442
Banca Popolare De Sandrio/Italy	ДОЛ. ИМА	7.19	26 сентябри 2023 с.	22 марти 2024 с.	-	4,383
Banca Popolare De Sandrio/Italy	ДОЛ. ИМА	7.2	23 октябри 2023 с.	22 апрели 2024 с.	-	3,744
Banca Popolare De Sandrio/Italy	ДОЛ. ИМА	7.63	16 октябри 2023 с.	15 апрели 2024 с.	-	1,367
Фоизҳо барои пардохт					14,332	11,022
Комиссияҳои пардохташудаи амортизатсиянашуда					(4,761)	(2,597)
					612,950	755,316

Ба ҳолати 31 декабри соли 2024 ба қарзҳо аз ташкилотҳои молиявӣ қарзҳо дар алоҳидагӣ аз 10% сармоя зиёд набуд.

Ба ҳолати 31 декабри соли 2023 ба қарзҳо аз ташкилотҳои молиявӣ қарзҳо аз Symbiotics ва BlueOrchard дар бар гирифт, ки андозаи онҳо дар алоҳидагӣ аз 10% сармоя зиёд мебошад.

Муқоисаи уҳдадориҳо аз ҷаъолияти молиявӣ

Дар ҷадвали зер тағйирот дар уҳдадориҳое, ки дар натиҷаи ҷаъолияти молиявӣ ба миён меоянд, аз ҷумла тағйироти марбут ба маблағҳои воридшаванда ва тағйироти ба маблағҳои воридшаванда марбутнабуда нишон дода шудааст. Уҳдадориҳое, ки дар натиҷаи ҷаъолияти молиявӣ ба миён меоянд, уҳдадориҳое мебошанд, ки вуруди маблағҳои пулии онҳо дар

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУЙ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

ҳисоботи маҷмӯй оид ба гардиши маблағҳои пулӣ ҳамчун вуруди маблағҳои пулӣ аз фаъолияти молиявӣ тасниф шуда буданд ё тасниф мешаванд.

ҳазор сомонӣ	Қарзҳо	Қарзи субординарӣ	Уҳдадориҳо дар назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон	Коғазҳои қиматноки қарзии баровардашуда	Уҳдадориҳо аз рӯи иҷора	Ҷамағӣ
Бақияи ба 1 январи соли 2024	755,316	115,488	9,979	10,000	21,709	912,492
Тағйирот вобаста ба вуруди маблағҳои пулӣ аз фаъолияти молиявӣ	-	-	-	-	-	-
Пардохти қарзҳо	(321,589)	-	-	-	-	(321,589)
Воридоти маблағ аз рӯи қарзҳо	181,948	-	-	-	-	181,948
Пардохти уҳдадориҳо дар назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон	-	-	(9,658)	-	-	(9,658)
Пардохти қарзи субординарӣ	-	(23,364)	-	-	-	(23,364)
Пардохти уҳдадориҳо аз рӯи иҷора	-	-	-	-	(10,333)	(10,333)
Даромад аз барориши коғазҳои қиматноки қарзӣ	-	-	-	119,552	-	119,552
Ҷамъан тағйирот вобаста ба вуруди маблағҳои пулӣ аз фаъолияти молиявӣ	(139,641)	(23,364)	(9,658)	119,552	(10,333)	(63,444)
Таъсири тағйирёбии қурби асъори хориҷӣ	(1,169)	(2,317)	-	-	-	(3,485)
Дигар тағйирот						
Хароҷотҳои фоизӣ	132,271	8,602	548	15,158	3,377	159,956
Фоизҳои пардохтшуда	(135,585)	(8,723)	(869)	(6,363)	(3,377)	(154,917)
Тағйироти ҳолис дар комиссияҳо	1,757	214	-	(783)	-	1,188
Воридоти маблағ аз шартномаҳои нави иҷора ё шартномаҳои тағйирёфта	-	-	-	-	11,910	11,910
Бақия ба 31 декабри соли 2024	612,949	89,901	-	137,564	23,286	863,700

ҳазор сомонӣ	Қарзҳо	Қарзи субординарӣ	Уҳдадориҳо дар назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон	Коғазҳои қиматноки қарзии баровардашуда	Уҳдадориҳо аз рӯи иҷора	Ҷамағӣ
Бақияи ба 1 январи соли 2023	653,049	157,886	13,061	10,000	20,266	854,262
Тағйирот вобаста ба вуруди маблағҳои пулӣ аз фаъолияти молиявӣ						
Пардохти қарзҳо	(502,907)	-	-	-	-	(502,907)
Воридоти маблағ аз рӯи қарзҳо	607,360	-	-	-	-	607,360
Пардохти уҳдадориҳо дар назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон	-	-	(2,976)	-	-	(2,976)
Пардохти қарзи субординарӣ	-	(54,852)	-	-	-	(54,852)
Пардохти уҳдадориҳо аз рӯи иҷора	-	-	-	-	(12,422)	(12,422)
Ҷамъан тағйирот вобаста ба вуруди маблағҳои пулӣ аз фаъолияти молиявӣ	104,453	(54,852)	(2,976)	-	(12,422)	34,203
Таъсири тағйирёбии қурби асъори хориҷӣ	(4,492)	13,659	-	-	-	9,167
Дигар тағйирот						
Хароҷотҳои фоизӣ	113,555	14,069	870	1,895	2,011	132,400
Фоизҳои пардохтшуда	(111,249)	(15,274)	(976)	(1,895)	(2,011)	(131,405)
Воридоти маблағ аз шартномаҳои нави иҷора ё шартномаҳои тағйирёфта	-	-	-	-	13,865	13,865
Бақия ба 31 декабри соли 2023	755,316	115,488	9,979	10,000	21,709	912,492

**ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҚОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомони)**

22. УҲДАДОРИҲО ДАР НАЗДИ ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Уҳдадориҳо дар назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳолати 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 чунинанд:

Контрагент	Асър	Меъёри фоизӣ	Санаи гирифта	Санаи пардохт	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон	Сомони	8%	29 май 2018 с. 3 октябри 2024 с.		-	6,402
Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон	Сомони	8%	29 май 2015 с. 3 октябри 2024 с.		-	3,577
					-	9,979

3 октябри соли 2024 уҳдадориҳо дар назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пеш аз муҳлат пурра пардохт карда шуданд.

11 марти соли 2015 Гурӯҳ бо Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи марҳилаи якуми барномаи "Маблағгузори манзил" ба маблағи умумии 1,750 ҳазор евро созишнома ба имзо расонд. Муҳлати пардохти қарз 29 майи соли 2025 буда, бақияи қарз ба ҳолати 31 декабри соли 2023 3,577 ҳазор сомони ро ташкил меод.

28 апрели соли 2017 Гурӯҳ бо Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи марҳилаи дууми барномаи "Маблағгузори манзил" ба маблағи умумии 2,250 ҳазор евро созишнома ба имзо расонд. Муҳлати пардохти қарз 29 майи соли 2028 буда, бақияи қарз ба ҳолати 31 декабри соли 2023 6,402 ҳазор сомони ро ташкил меод.

Роҳбарияти Гурӯҳ чунин мешуморад, ки дигар маълумоти молиявии монанд ба дигар маблағҳои қарзӣ, ки аз Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо меъёри 8% гирифта шудаанд, вучуд надорад ва бо назардошти хусусиятҳои муштариёни бахши кишоварзӣ ин маҳсулот бозори алоҳидаро ифода мекунад. Дар натиҷа маблағи уҳдадориҳо дар назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо меъёри фоизи 8 фоиз дар доираи муомилоти муқаррарӣ гирифта шуданд ва ба ҳамин шакл аз рӯи арзиши одилона, ки ба арзиши номиналӣ дар санаи этироф баробар аст, инъикос гардидаанд.

23. ДИГАР УҲДАДОРИҲО

Дигар уҳдадориҳо ба санаи 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 чунинанд:

	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
Уҳдадориҳои молиявӣ:		
Фурӯши асари хориҷӣ бо шартҳои SPOT	111	120,567
Хароҷоти ҳисобшуда	71,895	41,734
Захира барои рухсатиҳои истифоданашуда	9,538	8,278
Ҳисобҳо барои пардохт	27,617	4,221
Қарзи иҷораи молиявӣ, ҳолис	96	76
Захираи баҳодихӣ барои зарар аз рӯи кафолатҳо ва аккредитивҳои баровардашуда	941	96
Чамъан уҳдадориҳои молиявӣ:	110,198	174,972
Уҳдадориҳои ғайримолиявӣ:		
Андозҳо, ғайр аз андоз аз ғоида	3,517	789
Дигар	3,504	4,223
Чамъан уҳдадориҳои ғайримолиявӣ:	7,021	5,012
	117,219	179,984

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУЙ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҚОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

24. ҚАРЗИ СУБОРДИНАРӢ

Қарзи субординарӣ ба санаи 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 чунин аст:

Контрагент	Асър	Меъёри фоиз	Санаи дода шудан	Санаи пардохт	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
BlueOrchard Microfinance Fund	Дол. ИМА	8.98	13 октябри 2021 с.	13 октябри 2027 с.	44,479	44,598
BlueOrchard Microfinance Fund	Дол. ИМА	8.98	13 октябри 2021 с.	13 октябри 2027 с.	22,239	22,299
Global Impact Investments Sarl (Symbiotics SA)	Евро	7.50	21 декабри 2018 с.	21 декабри 2024 с.	-	24,236
Global Impact Investments Sarl (Symbiotics SA)	Евро	7.50	8 июли 2019 с.	8 июли 2025 с.	11,785	12,478
Symbiotics Sicav (Lux) Global Microfinance Fund	Евро	7.50	8 июли 2019 с.	8 июли 2025 с.	11,784	12,477
Неамортизированные уплаченные комиссионные					(386)	(600)
					<u>89,901</u>	<u>115,488</u>

Ба ҳолати 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 қарзи субординарӣ фоизҳои ҳисобшударо ба маблағи мутаносибан 1,847 ҳазор сомонӣ ва 1,968 ҳазор сомонӣ дар бар гирифт.

25. САРМОЯИ САҲОМӢ

Дар санаи 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 сармоияи оинномавии тасдиқшуда, баровардашуда ва пардохтшуда аз саҳмияҳои 544,803 саҳмияҳои одии ҳар қадам дорои арзиши номиналии 230 сомонӣ иборат буда, 125,305 ҳазор сомони ро ташкил дод.

Мувофиқи қарори маҷлиси умумии саҳмдорон аз 31 майи соли 2024 қарор қабул карда шуд, ки Ҷамъияти Софи Гурӯҳ тавассути пардохти дивидендҳо ба саҳмдорон аз ҳисоби Ҷамъияти Софи Гурӯҳ тақсимнашуда дар ҳаҷми 109,058 ҳазор сомонӣ (108,960 ҳазор сомонӣ ё 200 сомонӣ барои як саҳмияи оддӣ ва 98 ҳазор сомонӣ андоз аз дивидендҳои аз корхонаи фаръи гирифташуда) тақсим карда шуда, дивидендҳо пардохт карда шуд.

Тибқи қарори маҷлиси саҳмиядорони Гурӯҳ аз 20 июни соли 2016 захира барои ҳолатҳои ғайричаҳмдошт таъсис дода шуд. Дар санаи 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 захираи ҳолатҳои ғайричаҳмдошт мутаносибан 66,747 ҳазор сомонӣ ва 39,526 ҳазор сомони ро ташкил медод.

Дар санаи 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 захира барои амалиётҳои оянда Гурӯҳ мутаносибан 607,487 ҳазор сомонӣ ва 512,508 ҳазор сомони ро ташкил медод.

Дар давоми давраҳои то соли 2016 мутобиқи Дастурамали Бонки миллии Тоҷикистон № 177 (минбаъд ин дастурамал бо Дастурамали Бонки миллии Тоҷикистон № 215 аз 13 апрели соли 2016 иваз карда шуд) Гурӯҳ захираи ҳатмӣ вобаста ба ҳавфи зарари ояндаи сандуқи қарзӣ ҳисоб кард. Захираи ҳатмӣ, ки тибқи талаботи Бонки миллии Тоҷикистон ҳисоб карда шудааст, ба ҳолати 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 маблағи 36,425 ҳазор сомони ро ташкил дод. Дар солҳои 2024 ва 2023 ба захира ягон маблағ ҷудо карда нашудааст.

Ба ҳолати 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 захираи рушди саноат ва иҷтимоӣ мутаносибан 17,898 ҳазор сомонӣ ва 10,548 ҳазор сомони ро ташкил дод. Маблағҷудокунӣ ба захираи рушди саноат ва иҷтимоӣ дар солҳои 2024 ва 2023 мутаносибан 7,350 ҳазор сомонӣ ва 4,840 ҳазор сомони ро ташкил намуд.

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомони)

26. ДАРОМАДИ СОФИ ФОИЗӢ

Даромад ва хароҷоти фоизӣ барои солҳое, ки 31 декабри соли 2024 ва 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтаанд, иборатанд аз:

	Барои соле, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст
Даромади фоизӣ, ки бо усули меъёри фоизии самаранок ҳисоб карда шудааст		
Қарзҳои ба муштариён додашуда	860,464	753,917
Маблағҳо дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	14,360	6,306
Қоғазҳои қиматноки сармоягузорӣ	7,410	5,950
Маблағҳои пулӣ ва бақияҳо дар суратҳисобҳо дар Бонки миллии Тоҷикистон	10,276	4,617
Чамъан даромадҳои фоизӣ	892,510	770,790
Дигар даромадҳои фоизӣ	36,700	20,707
Хароҷотҳои фоизӣ		
Маблағҳои муштариён	(242,807)	(156,766)
Қарзҳо	(134,993)	(115,450)
Қарзи субординарӣ	(8,602)	(14,069)
Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	(4,216)	(8,324)
Уҳдадориҳо аз рӯи иҷора	(3,377)	(2,011)
Қоғазҳои қиматноки қарзии баровардашуда	-	(1,895)
Уҳдадориҳо дар назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон	(548)	(870)
Дигар	(1,301)	-
Чамъан хароҷотҳои фоизӣ	(395,844)	(297,490)
Даромади софи фоизӣ	533,366	494,007

27. ЗАХИРА БАРОИ ЗАРАРИ ИНТИЗОРИИ ҚАРЗӢ

Тағйирот дар захираҳои баҳодихии зарари интизории қарзӣ аз рӯи дороиҳои фоизӣ дар ҷадвали зер оварда шудааст:

	Қарзҳои ба муштариён додашуда	Барқарор кардани қарзҳои қаблан аз ҳисоб бароварда	Қарзи дебиторӣ аз иҷораи молиявӣ	Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо ва маблағҳо дар бонкҳо ва дигар ташкilotҳои молиявӣ	Ҷамағӣ
31 декабри соли 2022	62,920	-	736	7,005	70,661
(Барқарор кардан) /ҳисоб кардан	52,110	(9,131)	2,295	1,226	46,500
Аз ҳисоб баровардани дороиҳо аз ҳисоби захираи баҳодихӣ	(11,380)	-	(1,084)	-	(12,464)
Барқарорсозии қарзҳои қаблан аз ҳисоб бароварда	-	9,131	-	-	9,131
31 декабри соли 2023	103,650	-	1,947	8,231	113,828
(Барқарор кардан) /ҳисоб кардан	73,062	(12,760)	1,973	(2,955)	59,320
Аз ҳисоб баровардани дороиҳо аз ҳисоби захираи баҳодихӣ	(43,362)	-	-	-	(43,362)
Барқарорсозии қарзҳои қаблан аз ҳисоб бароварда	-	12,760	-	-	12,760
31 декабри соли 2024	133,350	-	3,920	5,276	142,546

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомони)

Тағйирот дар захираҳои зарари интизории қарзӣ аз беқурбшавӣ аз рӯи амалиётҳои дигар метавонад ба таври зайл ифода карда шавад:

	Дигар дороиҳо	Уҳдадориҳои шартномавӣ ва шартӣ	Ҳамагӣ
31 декабри соли 2022	1,260	572	1,832
Ташкили/(барқарори) захираи баҳидиҳӣ	428	(476)	(48)
Аз ҳисоб баровардани дороиҳо аз ҳисоби захираи баҳидиҳӣ	(431)	-	(431)
31 декабри соли 2023	1,257	96	1,353
Ташкили/(барқарори) захираи баҳидиҳӣ	1,059	845	1,904
Аз ҳисоб баровардани дороиҳо аз ҳисоби захираи баҳидиҳӣ	(314)	-	(314)
31 декабри соли 2024	2,002	941	2,943

28. ДАРОМАДИ СОФ АЗ АМАЛИЁТ БО АСЪОРИ ХОРИҶӢ

Даромади соф аз амалиёт бо асъори хориҷӣ барои солҳое, ки 31 декабри соли 2024 ва 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтаанд, инҳоро дар бар мегирад:

	Барои соле, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст
Савдо бо асъори хориҷӣ, ҳолис	283,576	168,441
Фарқиятҳои қурб, ҳолис	(840)	(2,123)
	282,736	166,318

29. ДАРОМАДУ ХАРОҶОТИ КОМИССИОНӢ

Даромадҳо ва хароҷотҳои комиссияӣ барои солҳое, ки 31 декабри 2024 ва 31 декабри 2023 анҷом ёфтаанд, иборатанд аз:

	Барои соле, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст
Даромадҳои комиссияӣ:		
Хизматрасонии ҳисобҳои муштариён	46,993	39,391
Даромади комиссияии Эсхата онлайн	26,896	10,218
Интиқолҳои пулӣ	25,045	24,254
Амалиётҳои ҳазинавӣ	14,927	20,507
Даромад аз комиссияи терминалҳои пардохт	4,240	6,375
Кафолатҳо ва аккредитивҳо	966	852
Дигар	39,632	4,561
Ҷамъан даромадҳои комиссияӣ	127,563	107,434
Хароҷотҳои комиссияӣ:		
Хизматрасонии ҳисобҳои муштариён ва интиқолҳои пулӣ	(65,739)	(50,883)
Пардохти коркард	(37,193)	(22,292)
Кафолатҳо ва аккредитивҳо	(188)	(296)
Ҷамъан хароҷотҳои комиссияӣ	(103,120)	(73,471)

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

30. ДАРОМАДИ ДИГАР

Даромади дигар барои солҳое, ки 31 декабри 2024 ва 31 декабри 2023 анҷом ёфтаанд, инҳоро дар бар мегирад:

	Барои соле, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст
Даромад аз фурӯши воситаҳои асосӣ	1,605	412
Даромад аз иҷора	478	2,165
Фарсудашавии дороиҳои молӣ ва моддӣ	(1,582)	-
Даромад аз фурӯши дороиҳое, ки дар натиҷаи ситонидан гирифта шудаанд	(1,717)	2,054
Дигар	6,350	6,204
	<u>5,134</u>	<u>10,835</u>

31. ХАРОҶОТҲОИ АМАЛИЁТӢ

Хароҷотҳои амалиётӣ барои солҳое, ки 31 декабри 2024 ва 31 декабри 2023 анҷом ёфтаанд, чунин аст:

	Барои соле, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст
Музди кор ва подошпулии кормандон	219,556	198,467
Андози ягонаи иҷтимоӣ	38,631	33,005
Истехлоки воситаҳои асосӣ ва дороиҳои ғайримоддӣ	34,981	27,245
Хароҷоти хизматрасонии касбӣ	18,987	9,190
Хароҷоти реклама	18,950	14,040
Ҳаққи узвият	13,671	10,098
Хароҷоти технологияҳои иттилоотӣ	12,667	12,025
Хароҷоти намояндагӣ	8,919	4,075
Хароҷоти алоқа	8,220	5,933
Хароҷоти сафар	5,948	6,148
Хароҷоти посбонӣ	5,774	4,373
Хароҷоти сӯзишворӣ ва маводи сӯхту рағанкорӣ	3,992	3,127
Хароҷоти хизмати коммуналӣ	3,737	3,149
Хароҷоти суғурта	3,518	3,161
Андозҳо, ғайр аз андоз аз ғоида	2,570	1,631
Ҷарима ва ҷаримапулӣ	2,538	2,395
Иҷораи амалиётӣ	2,496	999
Лавозимоти дафтардорӣ (конселярӣ)	2,420	2,853
Хизматрасонии техникаӣ	1,257	1,147
Хароҷоти дигар	7,177	28,274
	<u>416,009</u>	<u>371,335</u>

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомони)

32. АНДОЗ АЗ ФОИДА

Гуруҳ ҳисобҳои андоз аз фоида дар асоси маълумоти баҳисобгирии андоз, ки мутобиқи талаботи қонунгузори андози Ҷумҳурии Тоҷикистон сурат мегирад, тартиб медиҳад, ки метавонанд аз СБҲМ фарқ кунанд.

	Барои соле, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст
Дороиҳои андозии батаъхиратода аз фоида	3,227	3,229
Ҷамъан дороиҳои андозии батаъхиратода аз фоида	3,227	3,229
Дороиҳои/(Уҳдадориҳо) оид ба андози ҷорӣ аз фоида	7,900	40,259
Ҷамъан уҳдадориҳо оид ба андоз аз фоида	7,900	40,259

Мутобиқи Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон маблағи андоз аз фоидаи ташкилотҳои хизматрасон ба андозаи 20 фоизи даромади софи андозбандишаванда баробар аст.

Дороиҳо ва уҳдадориҳои андозии батаъхиратода

Азбаски навъҳои алоҳидаи хароҷот барои мақсадҳои андозбандӣ тарҳ карда намешаванд, инчунин аз сабаби мавҷудияти даромади андозбандишаванда, дар Гуруҳ фарқиятҳои муайяни доимии андоз ба миён меоянд.

Андози батаъхиратода таъсири (эффекти) ҳолиси андозиро аз фарқияти замони байни арзиши ҳисобгирии дороиҳо ва уҳдадориҳо барои мақсадҳои ҳисоботи молиявии маҷмӯи ва маблағи барои мақсадҳои андозбандӣ муайяншаванда нишон медиҳад.

Тағйироти қимати фарқиятҳои замонӣ барои солҳои, ки 31 декабри 2024 ва 31 декабри 2023 анҷом ёфтаанд, метавонад ба таври зайл пешниҳод гардад:

	Бақия то 1 январии соли 2024	Дар таркиби фоида ё зарар эътироф карда шудааст	Дар сармояи худӣ эътироф карда шудааст	Бақия ба санаи 31 декабри соли 2024
Қарзҳои ба муштариён додашуда	(5,918)	(673)	-	(6,591)
Дороиҳо дар шакли ҳуқуқи истифодабарӣ	(4,409)	90	-	(4,319)
Дигар уҳдадориҳо - бонусҳо	-	1,589	-	1,589
Уҳдадориҳо аз рӯи иҷора	4,342	316	-	4,658
Воситаҳои асосӣ, таҷҳизот ва дороиҳои ғайримоддӣ	2,898	1,890	-	4,788
Дороиҳое, ки дар натиҷаи ситонидан гирифта шудаанд	1,675	(898)	-	777
Захираи ҳисобшуда аз рӯи рухсатиҳои истифоданашуда	1,652	(1,594)	-	58
Пули нақд ва муодили он	11	15	-	25
Маблағҳо дар бонкҳо ва дигар муассисаҳои молиявӣ	1,636	(606)	-	1,030
Дигар дороиҳо	783	(466)	-	317
Маблағи талафоти қарзии пешбинишаванда аз лизингҳои молиявӣ	133	335	-	468
Қоғазҳои қиматноки сармоягузорӣ, ки бо арзиши одилона тавассути дигар даромади умумӣ баҳо дода мешаванд	427	-	-	427
	3,229	(2)	-	3,227

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

	Бақия то 1 январӣ соли 2023	Дар таркиби фоида ё зарар эътироф карда шудааст	Дар сармояи худӣ эътироф карда шудааст	Бақия ба санаи 31 декабри соли 2023
Қарзҳои ба муштариён додашуда	(3,613)	(2,305)	-	(5,918)
Дороиҳо дар шакли ҳуқуқи истифодабарӣ	(3,712)	(697)	-	(4,409)
Ҷойҳои аз рӯи уҳдадориҳо пардохташаванда	4,382	(4,382)	-	-
Уҳдадориҳо аз рӯи иҷора	4,053	289	-	4,342
Воситаҳои асосӣ	5,312	(2,414)	-	2,898
Дороиҳо, ки дар натиҷаи ситонидан ғирифта шудаанд	2,054	(379)	-	1,675
Захираи ҳисобшуда аз рӯи рухсатҳои истифоданашуда	1,406	246	-	1,652
Бақияҳо дар БМТ ва дигар бонкҳо	1,401	245	-	1,646
Дигар дороиҳо	282	501	-	783
Маблағи талафоти қарзии пешбинишаванда аз лизингҳои молиявӣ	-	133	-	133
Қоғазҳои қиматноки сармоягузорӣ, ки бо арзиши одилона тавассути дигар даромади умумӣ баҳо дода мешаванд	427	-	-	427
	<u>11,992</u>	<u>(8,763)</u>	<u>-</u>	<u>3,229</u>

Дар солҳое, ки 31 декабри 2024 ва 2023 анҷом ёфтаанд, муносибати байни хароҷоти андоз ва
фоидаи баҳисобгирӣ чунин шарҳ дода мешавад:

	Барои соле, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст
Фоидаи пеш аз андозбандӣ	366,606	285,533
Андоз аз рӯи меъёри муқарраршуда (20%)	73,321	57,107
Таъсири андоз аз фарқиятҳои доимӣ	4,091	(2,686)
Хароҷоти андоз аз даромад	77,412	54,421
Хароҷоти андоз аз даромад барои соли гузашта	<u>28,020</u>	<u>-</u>
Меъёри самараноки андоз	21.12%	18.99%
Хароҷоти андози қорӣ аз фоида	77,412	45,658
Хароҷот аз рӯи андози батаъхирарфта аз фоида	2	8,763
Хароҷоти андоз аз даромад барои соли гузашта	<u>28,020</u>	<u>-</u>
Хароҷоти андоз аз фоида	<u>105,434</u>	<u>54,421</u>

33. УҲДАДОРИҲОИ ШАРТӢ

Дар раванди фаъолияти худ Ғуруҳ воситаҳои молиявиро бо хавфҳои ғайритавозунӣ барои қонеъ
гардондани талаботи муштариён истифода мебарад. Ин воситаҳо, ки дорои дараҷаҳои гуногуни
хавфи қарзӣ мебошанд, дар ҳисоботи маҷмӯи оид ба вазъи молиявӣ инъикос карда намешаванд.

Андозаи зиёдтарини хавфи Ғуруҳ аз рӯи уҳдадориҳои молиявии шартӣ ва уҳдадориҳои қарзидҳӣ
дар сурати аз ҷониби тарафи дуюми муомилот иҷро накардани уҳдадориҳои худ ва дар ҳолати
беқурбшавии ҳамаи талаботҳои муқобил, таъминот ё ғарав дар шакли қоғазҳои қиматнок ба
арзиши шартномавии ин воситаҳо баробар аст.

Ғуруҳ ҳамон сиёсати қарзиеро, ки нисбат ба воситаҳои молиявии дар тавозунбуда татбиқ
мегардад, нисбат ба уҳдадориҳои шартӣ низ татбиқ менамояд.

Ба ҳолати 31 декабри соли 2024 ва 2023 уҳдадориҳои шартӣ ба марҳилаи 1 гузаронда шудаанд.

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУӢ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Ба ҳолати 31 декабри соли 2024 ва 2023 уҳдадориҳои шартӣ аз инҳо иборат буданд:

	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
Уҳдадориҳои шартӣ		
Кафолатҳои додашуда	25,326	22,194
Уҳдадориҳо аз рӯи хатҳои қарзии истифоданашуда	40,162	23,111
Уҳдадориҳо оид ба лимити қарзҳои истифоданашуда	426	354
Захираи баҳодихӣ барои зарари интизории қарзӣ	(941)	(96)
	64,973	45,563

Кафолатҳои додашуда аз ҳисоби пасандозҳо ва гарав дар шакли амволи ғайриманқули муштариёни дахлдор пурра таъмин шудаанд. Ин кафолатҳо ба қадвали таҳлили пардохтпазирӣ дохил карда нашудаанд, зеро таъминоти пурра доранд.

Қарор дар бораи додани қарз ба муштариён дар доираи маблағи хатҳои қарзии кушода аз ҷониби Гурӯҳ ҳар дафъае, ки муштарӣ барои гирифтани захираҳои қарзӣ муроҷиат мекунад, қабул карда мешавад ва аз вазъи молиявии қарзгир, таърихи қарз ва дигар омилҳо вобаста аст.

Уҳдадориҳо оид ба хароҷоти асосӣ. Ба ҳолати 31 декабри соли 2024 ва 2023 Гурӯҳ оид ба хароҷоти асосӣ уҳдадориҳои назаррас нашошт.

Муроғияҳои судӣ. Дар давоми солҳое, ки 31 декабри 2024 ва 2023 анҷом ёфтаанд, Гурӯҳ ба ғайр аз даъвоҳо оид ба ситонидани қарзҳои муҳлатгузашта, нисбати шахсони сеюм ягон даъвои ҷиддӣ пешниҳод накардааст. Инчунин дар ин давра нисбати Гурӯҳ аз шахсони сеюм ягон талаботи ҷиддӣ пешниҳод нашудааст.

Андозбандӣ. Қонунгузориҳои андози Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳар тарз тафсир кардан мумкин аст. Илова бар ин, ҳавфи ҳулосабарориҳои худсаронаи мақомоти андоз дар бораи фаъолияти Гурӯҳ вучуд дорад. Агар ягон амали мушаххас дар асоси тафсири қонунгузорӣ аз ҷониби роҳбариятро нисбат ба фаъолияти Гурӯҳ мақомоти андоз мавриди шикоят қарор диҳад, ин метавонад боиси ҳисоб кардани андозҳо, ҷаримаҳо ва ҷаримапулиҳои иловагӣ гардад. Роҳбарияти Гурӯҳ дар асоси тафсири қонунгузориҳои андоз чунин мешуморад, ки ҳамаи андозҳои татбиқшаванда ҳисоб карда шудаанд. Маъмулан, панҷ соли пеш аз соли ҳисоботӣ барои гузарондани санҷиш аз ҷониби мақомоти андоз кушода мебошад.

Санҷишҳои танзимгар. Аз рӯи натиҷаҳои санҷиши гузарондаи Бонки миллии Тоҷикистон дар санаи 31 декабри соли 2018 ба Гурӯҳ муваққатан анҷом додани намудҳои зерини амалиётро иҷозат надода буданд:

Амалиётҳои маҳдуд	Ҳолат ба ҳолати 31 декабри соли 2024	Ҳолат ба ҳолати 31 декабри соли 2023
Зиёд кардани музди меҳнат ва дигар пардохтҳо ба роҳбарият ва шурои нозирон ва пардохти мукофот (бонус) ба онҳо .	Соли 2020 бардошта шудааст*	Соли 2020 бардошта шудааст*
Пардохт кардани дивиденд ба саҳмиядорони Гурӯҳ	Соли 2020 бардошта шудааст*	Соли 2020 бардошта шудааст*
Равона кардани интиқолҳои пулии шахсони воқеӣ берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон бе кушодани суратҳисоб	Соли 2024 бардошта шудааст*	Фаъол
Додани қарз ва кафолатҳои бонкӣ ба шахсони вобаста	Соли 2024 бардошта шудааст*	Фаъол
Додани қарз ба маблағи зиёда аз 5 миллион сомонӣ	Соли 2019 бардошта шудааст*	Соли 2019 бардошта шудааст*
Ҷалби амонатҳо аз шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ бо меъёрҳои фоизие, ки аз меъёрҳои миёнаи фоизи бозори амонатҳо зиёдтаранд	Соли 2019 бардошта шудааст*	Соли 2019 бардошта шудааст*

Ҳамаи маҳдудиятҳо соли 2024 аз ҷониби бонки Миллии Тоҷикистон дар натиҷаи амалҳои иловагии роҳбарияти Гурӯҳ бардошта шуданд.

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Пардохти нафақа. Мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамаи кормандони Гурӯҳ ба нафақаи давлатӣ ҳуқуқ доранд. Ба ҳолати 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 Гурӯҳ дар назди кормандони ҳозира ё собиқи худ оид ба пардохтпулиҳои иловагии нафақа, хизматрасонии тиббӣ пас аз ба нафақа баромадан, пардохтҳои суғурта ё дигар имтиёзҳо ҳангоми ба нафақа баромадан уҳдадорӣ нашошт.

34. АРЗИШИ ОДИЛОНАИ ВОСИТАҲОИ МОЛИЯВӢ

Арзиши одилона бо назардошти нархе муайян карда мешавад, ки ҳангоми фурӯши дороиҳо чой дорад ё барои интиқоли уҳдадорӣ дар доираи муомилоти муқаррарӣ байни иштирокдорони бозор дар санаи нархгузорӣ пардохта мешавад, ба истиснои фурӯши маҷбурӣ ё фурӯш дар ҳолати барҳамдиҳӣ.

Дараҷабандии сесатҳаи маълумот барои муайян кардани арзиши одилона, ки дар он афзалиятнокии ворид кардани маълумоти дар усулҳои муайянсозии арзиши одилонаи дороиҳо ва уҳдадориҳо истифодашаванда муайян карда мешавад, ба тарзи зайл аст:

Дараҷаи 1: Агар нархи бозорӣ барои ин восита мавҷуд бошад, он гоҳ арзиши одилона дар асоси нархи дар бозор мушоҳидашаванда ҳисоб карда мешавад;

Дараҷаи 2: Вақте ки параметрҳои нархгузорӣ дар бозор мавҷуд набошанд ё дар асоси нархҳои бозорӣ муайян карда намешаванд, арзиши одилона тавассути таҳлили дигар маълумоти бозори ҳар як маҳсулот ва таҳлили моделҳои нархгузорӣ, ки дар онҳо усулҳои математикӣ дар асоси назарияҳои молиявии аз ҷониби умум эътирофшуда истифода мешаванд, муайян карда мешавад. Моделҳои нархгузорӣ шартҳои шартномавии коғазҳои қиматнок, инчунин параметрҳои арзёбии бозор, ба монанди меъёрҳои фоизӣ, ноустуворӣ, қурби мубодила ва рейтинги қарзии контрагентро ба назар мегиранд;

Дараҷаи 3: Агар параметрҳои арзёбии бозор мустақиман баҳогузорӣ нашаванд, роҳбарият баҳодиҳии беҳтарини ин параметрҳоро барои муайян кардани инъикоси оқилонаи он, ки бозор ба ин восита чӣ гуна нарх мегузорад, анҷом медиҳад. Беҳтарин далели арзиши одилонаи воситаи молиявӣ ҳангоми эътирофи ибтидоӣ нархи муомилот мебошад, агар арзиши одилонаи ин восита бо роҳи муқоисаи маълумот оид ба муомилоти бозори мавҷудаи ин восита ба даст оварда шуда бошад ё ба усули арзёбӣ асос ёфта бошад, ки параметрҳои он танҳо маълумотро аз бозорҳои амалкунанда дар бар мегиранд. Ҳама гуна фарқияти байни нархи муомилот ва арзиш дар асоси усули арзёбӣ дар ҳисобот оид ба фоида ё зарар ва дигар даромади умумӣ ҳангоми эътирофи ибтидоӣ эътироф карда намешавад. Фоида ё зарари минбаъда танҳо ба андозае эътироф карда мешавад, ки агар он дар натиҷаи тағйирёбии омиле, ки иштирокдорони бозор ҳангоми муқаррар кардани нарх ба назар мегиранд, ба миён ояд.

Қарзҳои ба муштариён додашуда

Арзёбӣ бо роҳи тахфиф кардани гардиши эҳтимолии маблағҳои пулии оянда аз рӯи қарзҳои алоҳида тибқи муҳлатҳои ҳисобшавандаи пардохт бо истифода аз меъёрҳои афзалиятдоштаи бозори 18.57%-28.31% ва 12.36%-18.00% ҳангоми дисконт кардани вуруди маблағҳои пулии минбаъдаи қарзҳои ба муштариёни корпоративӣ мутаносибан бо сомонӣ ва доллари ИМА додашуда анҷом дода мешавад (31 декабри соли 2023: мутаносибан 23.89%-29.99% ва 12.49%-17.86%).

Маблағҳои муштариён

Арзиши одилона бо роҳи тахфиф кардани гардиши ояндаи маблағҳои пулӣ аз рӯи маблағҳои муштариён тибқи муҳлатҳои ҳисобшавандаи пардохт бо истифода аз меъёрҳои афзалиятдоштаи бозори 15.81%-17.00% ва 1.03%-4.00% ҳангоми дисконт кардани маблағҳои пулии воридшавандаи оянда аз рӯи маблағҳои муштариён бо сомонӣ ва доллари ИМА (31 декабри соли 2023: 9.42%-10.07% ва 3.27%-5.02% мутаносибан) анҷом дода мешавад.

Қарзҳо

Арзёбӣ бо роҳи тахфиф (дисконт) кардани гардиши эҳтимолии ояндаи маблағҳои пулӣ аз рӯи траншҳои алоҳидаи қарз аз дигар ташкилотҳои молиявӣ тибқи муҳлатҳои ҳисобшавандаи пардохт бо истифода аз меъёрҳои афзалиятдоштаи бозори 15%-17% ва 6.60%-7.00% ҳангоми дисконт кардани маблағҳои воридшавандаи минбаъда аз рӯи дигар маблағҳои қарзӣ мутаносибан бо сомонӣ ва доллари ИМА (31 декабри соли 2023: 13%-21% ва 8%-8.50%) анҷом дода мешавад.

Ба истиснои қарзҳои ба муштариён додашуда ва маблағҳои муштариён ва дигар маблағҳои ҷалбшуда роҳбарияти Гурӯҳ чунин мешуморад, ки арзиши тавозуни дороиҳои молиявӣ ва

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

ухдадориҳои молиявие, ки дар ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ эътироф шудаанд, бинобар хусусияти кӯтоҳмуддат доштани ин дороиҳо ва ухдадориҳои молиявӣ ба арзиши одилонаи онҳо қариб мутобиқат менамояд.

	31 декабри соли 2024		31 декабри соли 2023	
	Арзиши тавозунӣ	арзиши одилона	Арзиши тавозунӣ	арзиши одилона
Қарзҳои ба муштариён додашуда	3,759,004	3,781,119	3,097,038	3,117,870
Маблағҳои муштариён	4,216,451	4,214,780	2,693,942	2,687,353
Қарзҳо	612,950	619,479	755,316	743,332

	31 декабри соли 2024			
	Дараҷаи 1	Дараҷаи 2	Дараҷаи 3	Ҳамагӣ
Қарзҳои ба муштариён додашуда	-	-	3,781,119	3,781,119
Маблағҳои муштариён	-	-	4,214,780	4,214,780
Қарзҳо	-	-	619,479	619,479

	31 декабри соли 2023			
	Дараҷаи 1	Дараҷаи 2	Дараҷаи 3	Ҳамагӣ
Қарзҳои ба муштариён додашуда	-	-	3,117,870	3,117,870
Маблағҳои муштариён	-	-	2,687,353	2,687,353
Дигар маблағҳои қарзӣ	-	-	743,332	743,332

Дар ҷадвали зер таҳлили воситаҳои молиявие, ки бо арзиши одилона аз рӯи дараҷабандии арзиши одилона инъикос мешаванд, оварда шудааст. Маблағҳо ба маблағи дар ҳисоботи вазъи молиявӣ нишондодашуда асос ёфтаанд.

	2024	2023
	Дараҷаи 2	Дараҷаи 2
Воситаҳои молиявие, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зарар баҳо дода мешаванд		
- дороиҳои ҳосилавӣ	-	5,244
- ухдадориҳои ҳосилавӣ	(784)	(3,195)

Барои дороиҳои ҳосилавӣ ва ухдадориҳои ҳосилавӣ Гуруҳ меъёри миёнавазнии фоизи қарзхоро ба андозаи 7% ва фоизи миёнавазнии қарзхоро барои маблағҳо дар бонкҳо ба андозаи 0% ба ҳолати 31 декабри соли 2024 барои дороиҳои ҳосилавӣ бо сомонӣ доллари ИМА ва евро мутаносибан истифода мебарад (31 декабри соли 2023: 15% ва 7% барои сомонӣ ва доллари ИМА).

35. ИДОРАКУНИИ САРМОЯ

Гуруҳ сармояро идора мекунад, то идомаи фаъолияти худро таъмин карда, фоидаи саҳмиядоронро тавассути оптимизатсияи таносуби маблағҳои қарзӣ ва сармояи худӣ ҳарчи бештар намояд.

Кифоятии сармояи Гуруҳ, аз ҷумла бо истифода аз коэффитсиентҳое, ки дар Созишномаи Базел оид ба кифоятии сармоя дар соли 1988 ва коэффитсиентҳое, ки Бонки миллии Тоҷикистон муқаррар кардааст, назорат карда мешавад. Дар давоми соли гузашта Гуруҳ тамоми талаботи берунии сармояро қамилан риоя кардааст.

Солҳои 2024 ва 2023 сохтори сармояи Гуруҳ аз сармояи саҳмиядорон, ки сармояи баровардашуда, захираҳо ва фоидаи тақсимнашударо дар бар гирифта, дар ҳисоботи маҷмӯӣ оид ба тағйирот дар сармояи худӣ инъикос мегардад, иборат аст.

Сохтори сармоя ҳар сол аз ҷониби Шурои нозирони Гуруҳ баррасӣ карда мешавад. Дар рафти баррасии мазкур Шурои нозирони Гуруҳ, аз ҷумла, арзиши сармоя ва хавфҳои марбут ба ҳар як гуруҳи сармояро таҳлил мекунад. Дар асоси тавсияҳои Шурои нозирон, Гуруҳ мувозинати сохтори сармояро дар маҷмӯӣ таъмин менамояд.

Сиёсати умумии Гуруҳ оид ба хавфҳои марбут ба идоракунии сармоя нисбат ба соли 2023 тағйир наёфтааст.

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Дар ҷадвали зер таҳлили манбаъҳои сармояи танзимшавандаи Бонк бо мақсади муайян намудани кифоятии сармоя тибқи қоидаҳои муқаррарнамудаи Бонки миллии Тоҷикистон оварда шудааст:

	Барои соле, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст
Гардиши сармояи дараҷаи 1		
Дар аввали сол	667,470	395,260
Тақсирот ба захираҳо	122,200	270,494
Тағйироти дороиҳои ғайримоддӣ	(8,640)	(457)
Саҳмҳои (ҳиссаҳои) сармоягузори дар дигар ташкилотҳои молиявӣ	-	(2,173)
Дар охири сол	781,030	667,470
	Барои соле, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст
Таркиби сармояи танзимшаванда		
Сармояи дараҷаи 1:	781,030	667,470
Фонди умумӣ барои дороиҳои хизматрасонишаванда	53,055	38,055
50% фоидаи соф	128,494	110,338
Қарзи субординарӣ	26,238	44,283
Чамъан сармояи танзимшаванда	988,817	860,146

¹ Фоидаи софи соли ҷорӣ то гирифтани хулосаи аудиторӣ оид ба ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ дар ин сол ба андозаи 50% ба сармояи дараҷаи 2 дохил карда мешавад. Баъди гирифтани хулосаи аудиторӣ он метавонад пурра ба сармояи дараҷаи якум дохил карда шавад.

² Қарзи субординарӣ ба сармояи дараҷаи 2 бо андозаи 100% дохил карда мешавад, агар муҳлати пардохт аз панҷ сол зиёд бошад ва маблағи он аз 50% сармояи дараҷаи 1 зиёд набошад. Агар муҳлати пардохт аз панҷ сол камтар бошад, он дар давоми ҳар як соли минбаъда 20 фоиз кам карда мешавад.

Меъёрҳои кифоятии сармоя тибқи талаботи Бонки миллии Тоҷикистон дар ҷадвали зер оварда шудаанд:

Маблағи сармоя ва меъёрҳо	Меъёри кифоятии сармоя	Меъёри ҳадди ақал
Ба ҳолати 31 декабри соли 2024		
Коэффитсиенти кифоятии сармоя K1.1	18.94%	12.00%
Коэффитсиенти кифоятии сармоя K1.2	14.28%	10.00%
Ба ҳолати 31 декабри соли 2023		
Коэффитсиенти кифоятии сармоя K1.1	17.69%	12.00%
Коэффитсиенти кифоятии сармоя K1.1	15.15%	10.00%

Коэффитсиенти кифоятии сармояи K1.1 таносуби сармояи умумии танзимшавандаро ба дороиҳои бо назардошти хавф баркашидашуда, ки мутобиқи талаботи Бонки миллии Тоҷикистон муайян шудааст, инъикос мекунад.

Коэффитсиенти кифоятии сармояи K1.2 таносуби сармояи умумии танзимшавандаро нисбат ба дороиҳои умумӣ инъикос мекунад, ки мутобиқи талаботи Бонки миллии Тоҷикистон муайян карда шудааст.

36. СИЁСАТИ ИДОРАКУНИИ ХАВФҲО

Идоракунии хавфҳо унсури муҳимми фаъолияти Гурӯҳ ба ҳисоб меравад. Самтҳои асосии идоракунии хавфҳо инҳоянд:

- Муайян кардани хавфҳои, ки Гурӯҳ ба онҳо дар фаъолияти ҳаррӯзаи худ дучор мешавад;
- Андозагирии хавфҳо бо истифода аз методологияҳои гуногуни миқдорӣ ва сифатӣ, аз ҷумла ҳисоб кардани талафоти имконпазир;
- Сиёсату расмиёти Гурӯҳ барои муайян кардани равандҳои кам кардан ва коҳиш додани хавфҳо ва муқаррар кардани маҳдудиятҳо барои намудҳои гуногуни амалиёт. Чунин маҳдудиятҳо давра ба давра мутобиқи санадҳои меъёрии дохилии Гурӯҳ бозбинӣ мешаванд;
- Ҳисобот дар бораи хавфҳо: Ҳисобот дар бораи хавфҳо барои ҳар як департамент ва дар шакли маҷмӯи таҳия карда мешавад. Ин маълумот давра ба давра ба роҳбарият пешниҳод карда мешавад.

Хавфҳои асосии ба фаъолияти Гурӯҳ хос инҳоянд:

- хавфи қарзӣ,
- хавфи амалиётӣ,
- хавфи пардохтпазирӣ,
- хавфи асбӯрӣ.

Сохтори идоракунии хавфҳо. Шӯрои нозирон барои муайян кардани хавфҳо, муқаррар кардани сатҳи ҷоиҳои онҳо ва назорат масъулияти умумӣ ба дӯш дорад, аммо мақомоти алоҳидаи мустақил низ ҳастанд, ки барои идоракунии хавфҳо ва назорат масъуланд.

Шӯрои нозирон

Шӯрои Нозирони Бонк назорати умумиро аз болои системаи идоракунии хавфҳо амалӣ менамояд, принсипҳо ва равишҳои ташкили функсияи идоракунии хавфҳои Бонкро муайян мекунад, стратегияи идоракунии хавфҳо, иштиҳои хавф, сиёсат ва меъёрҳои асосии дохилии Бонкро оид ба идоракунии намудҳои асосии хавфҳо тасдиқ мекунад, ҳисоботҳо ва пешниҳодҳоро оид ба масъалаҳои идоракунии хавфҳо баррасӣ менамояд, оид ба муомилоти бузург, маҳдудияти вайронкуниҳо ва дигар масъалаҳои идоракунии хавфҳо дар доираи салоҳияти худ қарор қабул мекунад, тибқи санадҳои меъёрии дохилии Бонк ба роҳбарият барои ноил шудан ба ҳадафҳои ташкилот, таъмини риояи меъёрҳои ҳуқуқӣ, меъёрӣ ва талаботи ахлоқӣ пешкаш мекунад.

Раёсат

Раёсати Бонк ва Раиси он қорҳоро оид ба татбиқи стратегияи идоракунии хавфҳо, аз ҷумла тавассути додани ваколатҳо ба мақомоти идоракунии коллегиялии поёнӣ ташкил мекунад ва иҷрои вазифаи идоракунии хавфҳоро аз ҷониби воҳидҳои сохтории масъули Бонк назорат мекунад.

Кумитаи хавфҳо

Кумитаҳои дар поён зикршуда, дар назди Раёсати Бонк вазифаҳои зеринро оид ба идоракунии хавфҳо дар доираи ваколатҳои муқаррарнамудаи ҳуҷҷатҳои меъёрии дохилӣ иҷро мекунанд:

- Кумитаи идоракунии дороиҳо ва ўҳдадориҳо – масъалаҳои қарори қабул мекунад, дастурҳо ва тавсияҳо оид ба идоракунии хавфҳои молиявӣ, аз ҷумла масъалаҳои идоракунии сармоя, сохтори дороиҳо ва ўҳдадориҳои Бонк, аз нав дида баромадани меъёрҳои ғоизӣ ва шартҳои маҳсулоти бонкӣ, банақшагирӣ ва назорати амалиёт дар бозори молиявӣ, идоракунии пардохтпазирӣ дар тамоми уфуқҳои Фаъолияти Бонк баррасӣ мекунад;
- Кумитаҳои қарзӣ – масъалаҳои идоракунии хавфҳои қарзӣ дар сатҳи амалиёти қарзии инфиродӣ ва дар сатҳи портфел дар доираи салоҳиятҳои ҷудошуда, тағйир додани шартҳои қарзҳои додашуда, ҳисоббаробаркунӣ ва навиштан масъалаҳоро баррасӣ мекунанд, нисбати қарзҳои ба таъхир афтода қарор қабул мекунанд, дастуру тавсияҳо медиҳанд;

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУӢ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

- Кумитаи идоракунии хавфҳои қарзӣ сифати портфели қарзиро назорат ва пешгӯӣ мекунад, Раёсати Бонкро дар бораи афзоиши назарраси хавфҳои қарзӣ саривақт огоҳ мекунад ва ба Раёсати Бонк оид ба кам кардани хавфи қарзӣ дар портфели қарзии Бонк тавсияҳо медиҳад.
- Кумитаи идоракунии хавфҳои амалиётӣ ва амнияти иттилоотӣ – масъалаҳоро баррасӣ мекунад, қарор қабул мекунад, оид ба идоракунии хавфҳои амалиётӣ, аз ҷумла масъалаҳои фаъолияти системаи идоракунии хавфҳо, таҳлили таъсири хавфҳо, банақшагирӣ ва назорати татбиқи чорабиниҳо оид ба пешгирӣ/кам кардани оқибатҳои ҳодисаҳои хавф дастурҳо ва тавсияҳо медиҳад.
- Дигар воҳидҳои сохтори Бонк ва шахсони масъули қабули намудҳои асосии хавфҳо идоракунии бевоситаи хавфҳо дар самтҳои фаъолияти худ тибқи ҳуҷҷатҳои меъёрии дохилӣ амалӣ намуда, иҷрои қарорҳои мақомоти коллегиялии идоракуниро оид ба масъалаҳои идоракунии хавфҳо таъмин намуда, ба иштирокчиёни системаи идоракунии хавфҳо оид ба масъалаҳои марбут ба салоҳияти онҳо маълумоти зарурӣ пешниҳод менамоянд.

Назорати хатар

Воҳиди назорати хавфҳо воҳидҳои Сохтори масъули идоракунии хавфҳо (Департаменти хавфи бонкӣ, департаменти мутобикати хавф, Шӯъбаи ҳуқуқӣ, Шӯъбаи амнияти иттилоотӣ), ки барои назорати риояи принципҳои, сиёсати идоракунии хавфҳо ва маҳдудиятҳои хавфи Гурӯҳ, назорати мустақили хавфҳо, аз ҷумла назорати андозаи мавқеҳои зери хатар дар муқоиса бо маҳдудиятҳои муқарраршуда, инчунин арзёбии хатари маҳсулоти нав ва муомилоти сохторӣ масъуланд. Ин воҳид инчунин чамъовари маълумоти пурраро дар системаи баҳодиҳии хавф ва ҳисоботи хавф таъмин мекунад, сифати портфели қарзӣ, фарогирии хавфи қарзиро бо таъминоти пардохтпазир назорат мекунад. Шӯъба барои иҷрои талаботи ҳуҷҷатҳои дохилӣ ва мақомоти танзимкунандаи давлатӣ масъул аст. Он дар қабули қарорҳо оид ба қабули хатарҳои гуногун иштирок мекунад. Шӯъба усулҳои микдории хавфҳои ба Гурӯҳ хосро таҳия мекунад ва ба воҳидҳои гуногуни Гурӯҳ оид ба кам ва самаранок назорат кардани хавфҳо тавсияҳо медиҳад. Он усулҳо ва воситаҳои таҳлилиро таҳия ва татбиқ мекунад, ки ба арзёбии хатарҳо, назорати сатҳи хавф ва ташкили расмиёти коҳиш додани хавф имкон медиҳад.

Ҳазинадорӣ Гурӯҳ. Ҳазинадорӣ Гурӯҳ барои идоракунии дороиҳо ва уҳдадорӣҳои Гурӯҳ ва сохтори умумии молиявӣ масъул мебошад. Ҳазинадорӣ инчунин барои пардохтпазирӣ ва хавфи маблағгузори Гурӯҳ масъулияти асосӣ ба зимма дорад.

Аудити дохилӣ. Равандҳои идоракунии хавфҳои Гурӯҳ ҳамасола аз ҷониби Идораи аудити дохилӣ тафтиш карда мешаванд, ки он ҳам кофӣ будани расмиёт ва ҳам аз ҷониби Гурӯҳ иҷро шудани ин расмиётро месанҷад. Ҳадамоти аудити дохилӣ натиҷаи санҷишҳои гузарондари роҳбарият муҳокима карда, хулоса ва тавсияҳои худро ба Кумитаи аудит пешниҳод менамояд.

Низоми арзёбии хавфҳо ва пешниҳоди иттилоот дар бораи хавфҳо. Хавфҳои Гурӯҳ бо ёрии усуле баҳо дода мешаванд, ки ҳам зарари интизорӣ, ки эҳтимол дар ҷараёни муқаррари фаъолият ба амал ояд ва ҳам зарари ғайричашмдошт, ки арзёбии зарари воқеии нисбатан зиёдтар дар асоси моделҳои омӯри мебошад, инъикос менамоянд. Гурӯҳ инчунин "сценарияҳои бадтарин" –ро, ки дар сурати рӯй додани ҳодисаҳои дорои эҳтимолияти ками рӯйдихӣ ҷой доранд, тарҳрезӣ менамояд.

Мониторинг ва назорати хавфҳо пеш аз ҳама ба маҳдудиятҳои муқарраркардаи Гурӯҳ асос меёбад. Чунин маҳдудиятҳои стратегияи пешбурди фаъолият ва шароити бозорро, ки дар он Гурӯҳ фаъолият мекунад, инчунин дараҷаи хавфҳо, ки Гурӯҳ омода аст қабул кунад, инъикос менамоянд. Илова бар ин, Гурӯҳ қобилияти умумии тобоварӣ ба хавфҳо дар робита ба мавқеи умумии ҳамаи навъҳои хавфҳо ва амалиётҳои назорат ва арзёбӣ мекунад.

Маълумоте, ки аз тамоми намудҳои фаъолият гирифта шудааст, бо мақсади таҳлил, назорат ва барвақт ошкор намудани хавфҳо омӯхта ва коркард карда мешавад. Ин маълумот ба Шурои нозирон, Раёсати Гурӯҳ, кумитаҳои Гурӯҳ ва роҳбарони воҳидҳои сохторӣ пешниҳод карда мешавад. Дар ин маълумот нишондиҳандаи андозаи маҷмуии хавфи қарзӣ, истисноҳо аз маҳдудиятҳои муқарраршудаи хавф, нишондиҳандаҳои пардохтпазирӣ ва тағйироти дараҷаи хавф оварда мешавад. Ҳар моҳ дар бораи хавфҳо аз рӯи соҳаҳо, муштариён ва минтақаҳои ҷуғрофӣ маълумот пешниҳод карда мешавад. Зарурати таъсис додани захира барои талафоти қарзӣ ҳар моҳ баррасӣ карда мешавад. Ҳар моҳ Шурои нозирон оид ба хавфҳо ҳисоботи муфассал мегирад, ки дар он тамоми маълумоти зарурӣ барои арзёбии хавфҳои Гурӯҳ дарҷ мегардад.

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Коҳиш додани хавф. Дар доираи идоракунии хавфҳо Гурӯҳ воситаҳои молиявиро барои идоракунии мавқеъҳои, ки аз тағйирёбии меъёрҳои фоизӣ, қурби мубодила, инчунин мавқеъҳои пешбинишавандаи муомилот бармеоянд, истифода мебарад. Гурӯҳ барои кам кардани хавфи қарзии худ фаъолона аз гарав истифода мебарад.

Тамаркузи аз андоза зиёди хавф. Тамаркузи хавф вақте ба вуҷуд меояд, ки як қатор контрагентҳо фаъолиятҳои шабеҳро анҷом медиҳанд ё фаъолияти онҳо дар як минтақаи ҷуғрофӣ сурат мегирад ё контрагентҳо хусусиятҳои ҳаммонанди иқтисодӣ доранд ва дар натиҷаи тағйирёбии шароити иқтисодӣ, сиёсӣ ва дигар шароит ба қобилияти ин контрагентҳо дар иҷро намудани уҳдадориҳои шартномавӣ таъсири якхела мерасонанд. Тамаркузи хавф ҳассосияти нисбии натиҷаҳои фаъолияти Гурӯҳро ба тағйирот дар шароите, ки ба соҳаи муайян ё минтақаи ҷуғрофӣ таъсир мерасонад, инъикос менамояд.

Бо мақсади пешгирӣ намудани тамаркузи аз андоза зиёди хавф сиёсату расмиёти Гурӯҳ принципҳои махсусро дар бар мегиранд, ки ба нигоҳ доштани портфели диверсификатсионӣ нигаронида шудаанд. Тамаркузи муқарраршудаи хавфи қарзӣ назорат ва идора карда мешавад.

Бо мақсади таъмини сиёсати муассиру самарабахши идоракунии хавфҳо, Гурӯҳ принципҳои асосии идоракунии хавфҳоро муайян кардааст, ки ҳадафи асосии онҳо ҳифзи Гурӯҳ аз хавфҳои мавҷуда ва имкон додан барои ноилшавии нишондиҳандаҳои банақшагирифта мебошад. Ин принципҳоро Гурӯҳ ҳангоми идоракунии хавфҳои зерин истифода мебарад:

Хавфи қарзӣ. Хавфи қарзӣ хавфест, ки Гурӯҳ дар натиҷаи уҳдадориҳои шартномавии худро иҷро накардани муштариён ё контрагентҳои он зарар мебинад. Гурӯҳ хавфи қарзиро тавассути муқаррар кардани андозаи ниҳии хавф, ки Гурӯҳ омода аст барои контрагентҳои алоҳида, тамаркузи ҷуғрофӣ ё соҳавии хавф, инчунин мониторинги риояи маҳдудиятҳои муқарраршудаи хавф қабул кунад, идора менамояд.

Бо мақсади кам кардани хавфҳои қарзӣ расмиёти идоракунии хавфи қарзӣ гузаронда мешавад, ки аз марҳилаҳои зерин иборат аст:

- муайян кардани хавфҳои қарзӣ
- баҳодихӣ
- мониторинг
- назорат/танзим.

Ин расмиёт вобаста ба таъсири хавфҳо ба соҳаи муайяни фаъолияти Гурӯҳ давра ба давра амалӣ карда мешавад. Илова бар ин, барои коҳиш додани пайомадҳои хавфи қарзӣ як қатор тадбирҳо, аз қабилӣ диверсификатсияи портфел аз рӯи минтақаҳо ва соҳаҳои иқтисодӣ ва асёр, маҳдуд кардани маҳсулот ва салоҳияти қабули қарорҳо ва захирасозӣ андешида мешаванд.

Гурӯҳ расмиёти санҷиши сифати қарзро бо мақсади саривақт ошкор намудани тағйироти эҳтимолии қобилияти қарзпардозии контрагентҳо, аз қабилӣ мониторинги сандуқи қарзӣ дар маҳалҳо, аз ҷумла бознигариҳои давра ба давраи андозаи таъминоти гарав таҳия кардааст. Маҳдудиятҳо барои контрагентҳо дар асоси истифодаи низоми таснифи хавфҳои қарзӣ муқаррар карда мешаванд, ки ин низом барои ҳар контрагент рейтингҳои хавф таъин мекунад. Рейтингҳои хавф бояд мунтазам бозбинӣ карда шаванд. Расмиёти санҷиши сифати қарз ба Гурӯҳ имкон медиҳад, ки андозаи зарари эҳтимолиро аз рӯи хавфҳо, ки ба онҳо дучор мешавад, арзёбӣ кунад ва чораҳои зарурӣ андешад.

Арзиши тавозунии моддаҳои ҳисоботи маҷмӯӣ оид ба вазъи молиявӣ бе назардошти таъсири ҳисобу китоби мутақобил ва созишномаҳои пешниҳоди таъминоти гарав андозаи ниҳии хавфи қарзиро барои ин моддаҳо нисбатан дақиқ инъикос мекунад.

Маълумоти нисбатан муфасссал оид ба андозаи ниҳии хавфи қарзӣ барои ҳар як гурӯҳи воситаҳои молиявӣ дар тавзеҳоти алоҳида оварда шудааст.

Маълумот дар бораи сифати қарзҳо ба муштариён бо арзиши истеҳлоқшуда:

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

	Зарари интизории қарзӣ дар давоми 12 моҳ	Зарари интизории қарзӣ дар давоми тамоми муҳлати қарзидиҳӣ	Зарари интизории қарзӣ дар давоми тамоми муҳлати қарзидиҳӣ	Ҷамағӣ
Ба ҳолати 31 декабри соли 2022	<u>2,443,669</u>	<u>55,124</u>	<u>86,531</u>	<u>2,585,324</u>
Барқарорсозии қарзҳои қаблан аз ҳисоб бароварда	-	-	9,132	9,132
Дороиҳои молиявии нафтаъсис ё бадастоварда	<u>2,461,470</u>	<u>28,823</u>	<u>20,946</u>	<u>2,511,239</u>
Интиқол ба марҳилаи 1	11,574	(10,088)	(1,486)	-
Интиқол ба марҳилаи 2	(41,732)	41,968	(236)	-
Интиқол ба марҳилаи 3	<u>(72,146)</u>	<u>(17,448)</u>	<u>89,594</u>	<u>-</u>
Дороиҳои молиявие, ки эътирофи онҳо қатъ шудааст (ба истиснои дороиҳои аз ҳисоб баровардашуда)	<u>(1,771,202)</u>	<u>(40,291)</u>	<u>(82,134)</u>	<u>(1,893,627)</u>
Аз ҳисоб баровардан	-	-	(11,380)	(11,380)
Ба ҳолати 31 декабри соли 2023	<u>3,031,633</u>	<u>58,088</u>	<u>110,967</u>	<u>3,200,688</u>
Барқарорсозии қарзҳои қаблан аз ҳисоб бароварда	-	-	12,760	12,760
Дороиҳои молиявии нафтаъсис ё бадастоварда	<u>3,953,609</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>3,953,609</u>
Интиқол ба марҳилаи 1	9,600	(7,467)	(2,133)	-
Интиқол ба марҳилаи 2	(91,189)	91,641	(452)	-
Интиқол ба марҳилаи 3	<u>(99,352)</u>	<u>(12,120)</u>	<u>111,472</u>	<u>-</u>
Дороиҳои молиявие, ки эътирофи онҳо қатъ шудааст (ба истиснои дороиҳои аз ҳисоб баровардашуда)	<u>(3,122,730)</u>	<u>(29,123)</u>	<u>(79,488)</u>	<u>(3,231,341)</u>
Аз ҳисоб баровардан	-	-	(43,362)	(43,362)
Ба ҳолати 31 декабри соли 2024	<u>3,681,571</u>	<u>101,019</u>	<u>109,764</u>	<u>3,892,354</u>

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУЙ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҚОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Таҳлили тағйироти захираи қарзҳо ба муштариён аз рӯи зарари интизории қарзӣ:

	Зарари интизории қарзӣ дар давоми 12 моҳ	Зарари интизории қарзӣ дар давоми тамоми муҳлати қарздиҳӣ	Зарари интизории қарзӣ дар давоми тамоми муҳлати қарздиҳӣ	Ҳамагӣ
Ба ҳолати 31 декабри соли 2022	20,394	4,512	38,014	62,920
Интиқол ба марҳилаи 1	1,132	(531)	(601)	-
Интиқол ба марҳилаи 2	(327)	437	(110)	-
Интиқол ба марҳилаи 3	(969)	(2,173)	3,142	-
Барқарорсозии қарзҳои қаблан аз ҳисоб бароварда	-	-	9,132	9,132
Ҳисобкунӣ/(барқароркунӣ)	10,478	4,919	27,581	42,978
Аз ҳисоб баровардан	-	-	(11,380)	(11,380)
Ба ҳолати 31 декабри соли 2023	30,708	7,164	65,778	103,650
Интиқол ба марҳилаи 1	2,051	(797)	(1,254)	-
Интиқол ба марҳилаи 2	(6,960)	7,188	(228)	-
Интиқол ба марҳилаи 3	(23,223)	(3,002)	26,225	-
Барқарорсозии қарзҳои қаблан аз ҳисоб бароварда	-	-	12,760	12,760
Ҳисобкунӣ/(барқароркунӣ)	59,658	(161)	805	60,302
Аз ҳисоб баровардан	-	-	(43,362)	(43,362)
Ба ҳолати 31 декабри соли 2024	62,234	10,392	60,724	133,350

Қор бо таъминоти гарав. Бо мақсади кам кардани хавфҳои қарзӣ аз рӯи қарзҳои додашуда ва кафолатҳои додашуда Гурӯҳ кӯшиш мекунад, ки ба қадри имкон аз гарав дар шакли таъминоти истифода барад. Гарав дар шаклҳои гуногун, аз қабилӣ пули нақд, коғазҳои қиматнок, аккредитив/кафолатҳо, амволи ғайриманқул, қарзи дебиторӣ, захира ва дигар дороиҳои ғайримолиявӣ пешниҳод карда мешавад. Гарав, агар ба ҳисоби моликияти Гурӯҳ ситонида нашуда бошад, дар ҳисоботи маҷмӯӣ оид ба вазъи молиявии Гурӯҳ инъикос карда намешавад. Бо вучуди ин, арзиши одилонаи гарав ба ҳисобкунии ЗИҚ таъсир мерасонад. Ин одатан ҳадди ақал дар марҳилаи ибтидоии додани қарз баҳогузорӣ шуда, ҳар сол бознигарӣ мешавад. Гурӯҳ ба қадри имкон маълумоти дастраси бозорро барои арзёбии дороиҳои молиявие, ки ба сифати гарав нигоҳ дошта мешаванд, истифода мебарад. Дигар дороиҳои молиявӣ, ки арзиши бозории ба осонӣ муайяншаванда надоранд, бо истифода аз моделҳо арзёбӣ карда мешаванд.

Тавре ки дар бахш оид ба афзоиши назарраси хавфи қарзӣ зикр гардид, расмиёти мониторинги Гурӯҳ ошкор кардани афзоиши назарраси хавфи қарзро пеш аз ба амал омадани дефолт, на дертар аз 30 рӯзи пас аз гузаштани муҳлати пардохт пешбинӣ мекунад. Ин талабот асосан ба қарз ва пешпардохтҳои ба муштариён додашуда, аз ҷумла ба шахсони воқеӣ дахл дорад, зеро барои қарз ва пешпардохтҳои ба шахсони ҳуқуқӣ додашуда ва дигар дороиҳо маълумоти муфасссал дар бораи қарзгиранда мавҷуд аст, ки барои таҳлили зиёдшавии назарраси хавфи қарзӣ истифода мешавад. Дар ҳамаи зер таҳлили арзиши умумии қарзҳо ва пешпардохтҳои ба муштариён додашуда, ки аз рӯи давомнокии таъхири муҳлат гурӯҳбандӣ шудаанд, оварда шудааст.

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҚОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Таҳлили сифати қарзҳои нопардохта ба ҳолати 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 ба тарзи зайл пешниҳод шудааст:

	31 декабри соли 2024			
	Қарзҳо пеш аз тарҳи захираи баҳодихии зарари интизории қарзӣ	Захираи баҳодихии зарари интизории қарзӣ	Қарзҳо бо тарҳи захираи баҳодихии зарари интизории қарзӣ	Захираи баҳодихии зарари интизории қарзӣ нисбат ба маблағи қарзҳо пеш аз тарҳи захираи зарари интизории қарзӣ
Қарзҳо ба муштариён				
Батаъхирнаафтода	3,678,956	59,763	3,619,193	2%
Камтар аз 30 рӯз батаъхирафтода	97,516	12,196	85,320	13%
Аз 31 то 60 рӯз батаъхирафтода	17,977	7,840	10,137	44%
Аз 61 то 90 рӯз батаъхирафтода	16,992	7,676	9,316	45%
Аз 91 то 120 рӯз батаъхирафтода	10,387	5,698	4,689	55%
Аз 121 то 150 рӯз батаъхирафтода	9,922	5,361	4,561	54%
Аз 151 то 180 рӯз батаъхирафтода	10,305	5,732	4,573	56%
Аз 181 то 360 рӯз батаъхирафтода	37,753	19,425	18,328	51%
Зиёда аз 360 рӯз батаъхирафтода	12,546	9,659	2,887	77%
Чамъан қарзҳо ба муштариён	3,892,354	133,350	3,759,004	3%

	31 декабри соли 2023			
	Қарзҳо пеш аз тарҳи захираи баҳодихии зарари интизории қарзӣ	Захираи баҳодихии зарари интизории қарзӣ	Қарзҳо бо тарҳи захираи баҳодихии зарари интизории қарзӣ	Захираи баҳодихии зарари интизории қарзӣ нисбат ба маблағи қарзҳо пеш аз тарҳи захираи зарари интизории қарзӣ
Қарзҳо ба муштариён				
Батаъхирнаафтода	3,056,389	40,856	3,015,533	1%
Камтар аз 30 рӯз батаъхирафтода	53,061	6,933	46,128	13%
Аз 31 то 60 рӯз батаъхирафтода	14,922	6,110	8,812	41%
Аз 61 то 90 рӯз батаъхирафтода	9,710	5,103	4,607	53%
Аз 91 то 120 рӯз батаъхирафтода	7,409	4,092	3,317	55%
Аз 121 то 150 рӯз батаъхирафтода	6,061	3,440	2,621	57%
Аз 151 то 180 рӯз батаъхирафтода	6,287	3,851	2,436	61%
Аз 181 то 360 рӯз батаъхирафтода	28,679	17,221	11,458	60%
Зиёда аз 360 рӯз батаъхирафтода	18,170	16,044	2,126	88%
Чамъан қарзҳо ба муштариён	3,200,688	103,650	3,097,038	3%

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУЙ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҚОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Таҳлили ҳассосият

Тағйирот дар арзёбиҳо метавонад ба андозаи захираи талафоти имконпазир аз рӯи қарзҳо таъсир расонад. Масалан, агар арзиши ҷории софи маблағҳои воридшавандаи эҳтимолӣ як фоиз фарқ кунад, захираи беқурбшавии қарзҳои ба муштариён додашуда дар санаи 31 декабри соли 2024 37,590 ҳазор сомонӣ камтар/зиёда хоҳад буд (31 декабри соли 2023: 30,970 ҳазор сомонӣ).

Тағйирот дар арзёбиҳо метавонад ба андозаи захираи талафоти имконпазир аз рӯи зарари қарзҳо таъсир расонад. Масалан, агар арзиши ҷории софи маблағҳои воридшавандаи эҳтимолӣ се фоиз фарқ кунад, захира барои беқурбшавии қарзҳои ба муштариён додашуда ба ҳолати 31 декабри соли 2024 112,770 ҳазор сомонӣ камтар/зиёда хоҳад буд (31 декабри соли 2023: 92,911 ҳазор сомонӣ).

Дар зер таҳлили тамаркузи хавфи қарзии Гурӯҳ аз рӯи бахшҳо оварда шудааст:

	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
Қарзҳои истеъмолий	1,838,521	1,381,553
Тижорат	963,974	906,622
Кишоварзӣ	297,034	252,464
Хизматрасониҳо	365,514	293,862
Ипотека ва сохтмон	94,175	115,537
Истеҳсолот	324,916	237,664
Дигар	8,220	12,986
Бо тарҳи захираи баҳодихии зарари интизории қарзӣ	(133,350)	(103,650)
	<u>3,759,004</u>	<u>3,097,038</u>

Дар ҷадвали зер андозаи ниҳии хавфи қарзӣ аз рӯи моддаҳои ҳисобот оид ба вазъи молиявӣ, аз ҷумла воситаҳои ҳосилавӣ оварда шудааст. Андозаи ниҳии хавф бе назардошти таъсири ҷораҳои коҳиш додани хавфҳо, ба монанди истифодаи созишномаҳои кулл оид ба ҳисоббаробарии тарафайн ва таъминоти гарав пешниҳод карда шудааст.

	Ҳадди зиёдтарини дучорой ба хавфи қарзӣ то 31 декабри соли 2024	Ҳадди зиёдтарини дучорой ба хавфи қарзӣ то 31 декабри соли 2023
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	1,466,451	747,339
Дороиҳои молиявии ҳосилавӣ	-	5,244
Маблағҳо дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	289,074	661,671
Қарзҳои ба муштариён додашуда	3,759,004	3,097,038
Қарзҳои дебиторӣ аз иҷораи молиявӣ	147,761	81,824
Қоғазҳои қиматноки сармоягузорӣ	220,274	145,490
Дигар дороиҳои молиявӣ	13,454	4,005
Чамъан	<u>5,896,018</u>	<u>4,742,611</u>
Уҳдадориҳои шартии дорои хусусияти қарз ва кафолатҳо	65,914	45,659
Чамъан ҳадди зиёдтарини дучорой ба хавфи қарзӣ	<u>5,961,932</u>	<u>4,788,270</u>

Таъминот. Маблағ ва намуди таъминоти зарурии гарав ба арзёбии хавфи қарзии контрагент вобаста аст. Инчунин оид ба қобили қабул будани намудҳои гарав ва параметрҳои арзёбӣ тавсияҳо пешниҳод карда мешаванд.

Гурӯҳ дар давоми сол дороиҳои зерини молиявӣ ва ғайримолиявиро бо соҳибӣ кардани таъминоте, ки ба сифати гарав барои қарзҳои муштариён ва дар охири сол нигоҳ дошта мешуданд, ба даст овард. Сиёсати Гурӯҳ аз фурӯши саривақтии таъминоти гарав иборат аст.

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Роҳбарият арзиши бозории гаравро назорат карда, мувофиқи шартҳои шартномаи асосӣ пешниҳоди гарави иловагиро талаб мекунад, арзиши бозории гаравро, ки дар рафти санҷиши кифоятии захираи беқурбшавӣ гирифта шудааст, пайгирӣ менамояд.

Гараве, ки дар тавозун гирифта шудааст, арзиши амволи ғайриманқулро, ба истиснои амволи манқул, аз қабili моли дар муомилотбуда ва асбобҳои рӯзгор, дар бар мегирад.

Дар ҳолатҳое ки як тараф уҳдадориҳои худро оид ба воситаи молиявӣ пурра ё қисман иҷро намекунад, Гурӯҳ ҳуқуқ дорад ин уҳдадориҳоро тавассути анҷом додани ин амалҳо иҷро намояд:

1. Фуруши муштаракӣ молу мулки ба гарав гузошташуда;
2. Мутобиқи қонунгузорию муқарраргардида вогузор кардани ҳуқуқи моликият ба молу мулки ба гарав гузошта; ва
3. Бо тартиби судӣ иҷро намудани уҳдадорӣ оид ба молу мулки ба гарав гузошта.

Гурӯҳ молу мулки ба гарав гузошташударо тавассути расмиёти судӣ меситонад, агар истифодаи усулҳои алтернативӣ имконпазир ё самаранок набошад ё агар барои ҳифзи ҳуқуқҳои Гурӯҳ ҳаёс кардани молу мулки ба гарав гузошта талаб карда шавад.

Дар ҳамаи зер арзиши тавозунии қарзҳои ба муштариён додашуда аз рӯи намуди таъминоти гараве, ки Гурӯҳ гирифтааст, нишон дода шудааст:

	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
Қарзҳои таҳти замонат додашуда	1,730,689	1,399,577
Қарзҳои таъминнашуда	1,132,578	987,743
Қарзҳои бо гарави амволи ғайриманқул таъминшуда	942,191	786,830
Қарзҳое, ки бо дигар гарав дар шакли молу мулки манқул таъмин карда шудаанд	64,386	71
Амонатҳо	18,160	13,835
Гарави муштарак	1,543	5,200
Ҳаизинаи кафолати қарзии Тоҷикистон	2,807	7,432
Бо тарҳи захираи баҳодихии зарари интизории қарзӣ	(133,350)	(103,650)
	<u>3,759,004</u>	<u>3,097,038</u>

Дар зер тақсими дигар дороиҳои молиявӣ батаъхирнаафта ва беқурбнашудаи Гурӯҳ аз рӯи рейтингҳои қарзӣ (ин маълумот барои ҳамаи дороиҳои молиявӣ, ки муҳлаташон нагузаштааст ва беқурб нашудаанд, пешниҳод мегардад) оварда шудааст:

	AA	A	BBB	BB	B	CCC	Ҳавфи қарзӣ таъин карда нашудааст	Ҳамагӣ 31 декабри соли 2024
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	76,885	205,394	3,435	46,489	792,443	-	1,138,956	2,263,602
Маблағҳо дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	-	-	-	19,446	172,527	-	97,101	289,074
Қарзҳои ба муштариён додашуда	-	-	-	-	-	-	3,759,004	3,759,004
Қарзҳои дебиторӣ аз иҷораи молиявӣ	-	-	-	-	-	-	147,761	147,761
Қоғазҳои қиматноки сармоягузорӣ	-	-	-	-	219,378	-	896	220,274
Дигар дороиҳои молиявӣ	-	-	-	-	-	-	13,454	13,454

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомони)

	A	BBB	BB	B	CCC	Хавфи қарзӣ таъин карда нашудааст	Ҳамагӣ 31 декабри соли 2023
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	106,952	19,362	103,726	390,158	13,023	518,032	1,151,253
Дороиҳои молиявии ҳосилавӣ	-	-	-	-	-	5,244	5,244
Маблағҳо дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	5,080	87,657	27,393	322,248	-	219,293	661,671
Қарзҳои ба муштариён додашуда	-	-	-	-	-	3,097,038	3,097,038
Қарзҳои дебиторӣ аз иҷораи молиявӣ	-	-	-	-	-	81,824	81,824
Қоғазҳои қиматноки сармоягузорӣ	-	-	-	145,303	-	187	145,490
Дигар дороиҳои молиявӣ	-	-	-	-	-	4,005	4,005

Гуруҳ бо контрагентҳое, ки рейтинги қарзии аз ҷониби агентҳои рейтингии байналмилалӣ додашуда надоранд, бисёр амалиётҳоро анҷом медиҳад. Соли 2021 Гуруҳ модели дохилии арзёбии маблағҳоро дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ таҳия намуд. Модели дохилии қарзҳои ба муштариён додашуда соли 2022 қабул шудааст.

Дар асоси модели рейтингӣ маблағҳо дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ бо истифода аз равиши тағйирёфтаи СБҲМ 9 нисбат ба зарари интизории қарзӣ баҳо дода мешаванд. Дар асоси натиҷаҳои ин арзёбӣ метавон рейтингҳои зеринро муқаррар кард:

Moody's	S&P	Fitch	Рейтинги дохилӣ	Дараҷаи эътимод
Aaa	AAA	AAA	AAA	Бешубҳа
Aa1	AA +	AA +		
Aa2	AA	AA		
Aa3	AA-	AA-		
A1	A+	A+	AA	Хеле баланд
A2	A	A		
A3	A-	A-		
Baa1	BBB +	BBB +	A	Баланд
Baa2	BBB	BBB		
Baa3	BBB-	BBB-		
Ba1	BB +	BB +	BBB	Хуб
Ba2	BB	BB		
Ba3	BB-	BB-		
B1	B+	B+	BB	Миёна
B2	B	B		
B3	B-	B-		
Caa1	CCC +	CCC +	CC	Заиф
Caa2	CCC	CCC		
Caa3	CCC-	CCC-		
Ca	CC	CC	C	
C	C	C		
-	-	RD		
-	-	-		
-	D	D		

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Тамаркузи чуғрофӣ. Роҳбарияти Гурӯҳ хавфи марбут ба тағйирот дар меъёрҳои қонунгузорино назорат ва таъсири онро ба фаъолияти Гурӯҳ арзёбӣ мекунад. Ин равиш ба Гурӯҳ имкон медиҳад, ки зарари эҳтимолиро аз дигаршавии фазои сармоягузорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон коҳиш диҳад.

Роҳбарияти Гурӯҳ Ҷумҳурии Тоҷикистонро бахши асосии фаъолияти худ мешуморад. Маълумот дар бораи тамаркузи чуғрофии дороиҳо ва уҳдадориҳо дар зер оварда шудааст:

	Тоҷикистон	Кишварҳои СҲИР	Дигар кишварҳо	Ҷамагӣ 31 декабри соли 2024
ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:				
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	1,620,244	289,157	354,201	2,263,602
Маблағҳо дар бонкҳо ва дигар ташкilotҳои молиявӣ	264,314	-	24,760	289,074
Қарзҳои ба муштариён додашуда	3,759,004	-	-	3,759,004
Қарзҳои дебиторӣ аз иҷораи молиявӣ	147,761	-	-	147,761
Қоғазҳои қиматноки сармоягузорӣ	219,565	709	-	220,274
Дигар дороиҳои молиявӣ	13,199	-	255	13,454
ҶАМЪАН ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ	6,024,087	289,866	379,216	6,693,169
УҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ:				
Уҳдадориҳои молиявии ҳосилавӣ	784	-	-	784
Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкilotҳои молиявӣ	286,963	123	326,697	613,783
Маблағҳои муштариён	4,103,046	17,782	95,623	4,216,451
Қоғазҳои қиматноки қарзии баровардашуда	137,564	-	-	137,564
Уҳдадориҳо аз рӯи иҷора	23,286	-	-	23,286
Қарзҳо	91,635	521,315	-	612,950
Дигар уҳдадориҳои молиявӣ	96,777	-	13,421	110,198
Қарзи субординарӣ	-	89,901	-	89,901
ҶАМЪАН УҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ	4,740,055	629,121	435,741	5,804,917
МАВҚЕИ ХОЛИС	1,284,032	(339,255)	(56,525)	888,252

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомони)

	Тоҷикистон	Кишварҳои СҲИР	Дигар кишварҳо	Ҷамағи 31 декабри соли 2023
ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:				
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	792,676	133,427	225,150	1,151,253
Дороиҳои молиявии ҳосилавӣ	5,244	-	-	5,244
Маблағҳо дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	334,097	20,118	307,456	661,671
Қарзҳои ба муштариён додашуда	3,097,038	-	-	3,097,038
Қарзҳои дебиторӣ аз иҷораи молиявӣ	81,824	-	-	81,824
Қоғазҳои қиматноки сармоягузорӣ	145,490	-	-	145,490
Дигар дороиҳои молиявӣ	4,005	-	-	4,005
ЧАМЪАН ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ	4,460,374	153,545	532,606	5,146,525
УҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ:				
Уҳдадориҳои молиявии ҳосилавӣ	3,195	-	-	3,195
Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	494,940	11,980	66,149	573,069
Маблағҳои муштариён	2,597,240	15,684	81,018	2,693,942
Қоғазҳои қиматноки қарзии баровардашуда	10,000	-	-	10,000
Уҳдадориҳо аз рӯи иҷора	21,709	-	-	21,709
Қарзҳо	68,793	686,523	-	755,316
Уҳдадориҳо дар назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон	9,979	-	-	9,979
Дигар уҳдадориҳои молиявӣ	168,266	132	6,575	174,973
Қарзи субординарӣ	-	115,488	-	115,488
ЧАМЪАН УҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ	3,374,122	829,807	153,742	4,357,671
МАВҚЕИ ХОЛИС	1,086,252	(676,262)	378,864	788,854

Хавфи пардохтпазирӣ. Хавфи пардохтпазирӣ хавфи ба миён омадани мушкилӣ ҳангоми гирифтани маблағ барои баргардонидани пасандозҳо ва пардохти уҳдадориҳои Гурӯҳ, ки ба воситаҳои молиявӣ ҳангоми фаро расидани муҳлаташон вобаста мебошад.

Гурӯҳ ҳар рӯз як қатор нишондиҳандаҳои пардохтпазирӣ дохилиро назорат мекунад. Ҳазинадориҳои Гурӯҳ пардохтпазирӣ кӯтоҳмуддатро мунтазам бо истифода аз мавқеи пул идора менамояд.

Тибқи муқаррарот, Гурӯҳ меъёрҳои пардохтпазирӣ дар сатҳи зарурӣ нигоҳ медорад, ба монанди меъёрҳои пардохтпазирӣ ҷорӣ ва кӯтоҳмуддат ва маҳдудиятҳои асҷорӣ, ки танзимгар муқаррар кардааст. Ба андешаи роҳбарият ин меъёрҳо зарурианд ва ин тадбир нигоҳ доштани сатҳи мувофиқи пардохтпазирӣ таъмин мекунад. Таҳлили хавфи пардохтпазирӣ ва хавфи меъёри фоизӣ дар ҷадвали зер оварда шудааст:

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҚОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомони)

	Фоиизи миёнавазн	То як моҳ	1 то 3 моҳ	Аз 3 моҳ то 1 сол	Аз 1 сол то 5 сол	Зиёда аз 5 сол	Муҳлат муайян карда нашудааст	Батаъхир- афтода	Ҳамагӣ 31 декабри соли 2024
ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:									
Қарзҳои ба муштариён додашуда	24	10,650	79,203	1,016,617	2,590,164	50,743	-	11,627	3,759,004
Қарзи дебиторӣ аз иҷораи молиявӣ	33	456	994	26,574	119,737	-	-	-	147,761
Қоғазҳои қиматноки сармоягузорӣ	7	219,378	-	-	-	-	-	-	219,378
Чамъан дороиҳои молиявӣ, ки аз рӯи онҳо фоиз бо меъёри муқарраршуда ҳисоб карда мешавад		230,484	80,197	1,043,191	2,709,901	50,743	-	11,627	4,126,143
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо		2,263,602	-	-	-	-	-	-	2,263,602
Қоғазҳои қиматноки сармоягузорӣ		-	-	-	-	-	896	-	896
Маблағҳо дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ		259,204	29,870	-	-	-	-	-	289,074
Дигар дороиҳои молиявӣ		6,128	7,326	-	-	-	-	-	13,454
ЧАМЪАН ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ		2,759,418	117,393	1,043,191	2,709,901	50,743	896	11,627	6,693,169
УҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ:									
Уҳдадориҳои молиявии ҳосилавӣ	8	-	-	-	784	-	-	-	784
Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	4	163,988	-	-	-	-	-	-	163,988
Маблағҳои муштариён	13	128,901	284,462	1,325,011	73,170	49	-	-	1,811,593
Қоғазҳои қиматноки қарзии баровардашуда	18	8,012	-	-	129,552	-	-	-	137,564
Уҳдадориҳо аз рӯи иҷора	11	663	1,306	6,026	15,291	-	-	-	23,286
Қарзҳо	18	4,715	17,328	284,994	305,913	-	-	-	612,950
Қарзи субординарӣ	8	-	-	24,306	65,595	-	-	-	89,901
Чамъан уҳдадориҳои молиявӣ, ки аз рӯи онҳо фоиз бо меъёри муқарраршуда ҳисоб карда мешавад		306,279	303,096	1,640,337	590,305	49	-	-	2,840,066

ЧАМБИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҚМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҚОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомони)

Фоизи миёнавазн	То як моҳ	1 то 3 моҳ	Аз 3 моҳ то 1 сол	Аз 1 сол то 5 сол	Зиёда аз 5 сол	Мухлат муайян карда нашудааст	Батаъхир- афтода	Ҳамагӣ 31 декабри соли 2024 (идома)
Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	449,795	-	-	-	-	-	-	449,795
Маблағҳои муштариён	2,404,858	-	-	-	-	-	-	2,404,858
Дигар уҳдадориҳои молиявӣ	42,925	45,117	22,156					110,198
ЧАМЪАН УҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ	3,203,857	348,213	1,662,493	590,305	49	-	-	5,804,917
Фарқи байни дороиҳо ва уҳдадориҳо	(444,439)	(230,820)	(619,302)	2,119,596	50,694	896	11,627	888,252
Фарқи байни дороиҳо ва уҳдадориҳо, ки аз рӯи онҳо фоиз ҳисоб карда мешавад	(75,795)	(222,899)	(597,146)	2,119,596	50,694	-	11,627	1,286,077
Фарқи байни дороиҳо ва уҳдадориҳо, натиҷаи афзоянда	(444,439)	(675,259)	(1,294,561)	825,035	875,729	876,625	888,252	888,252

Таъсири бақияи устувори камнашавандаи муштариен ба таҳлили хавфи пардохтпазирӣ ва хавфи тағиребии меъери фоизӣ барои соле, ки 31 декабри соли 2024 ба охир расид, дар ҷадвали зерин оварда шудааст:

	То як моҳ	1 то 3 моҳ	Аз 3 моҳ то 1 сол	Аз 1 сол то 5 сол	Зиёда аз 5 сол	Мухлат муайян карда нашудааст	Батаъхир- афтода	Ҳамагӣ 31 декабри соли 2024
Фарқи байни дороиҳо ва уҳдадориҳо	(444,439)	(230,820)	(619,302)	2,119,596	50,694	896	11,627	449,795
- мӯҳлати воқеии маблағҳои муштариен	2,404,858	-	-	-	-	-	-	2,404,858
+ боқимондаҳои камнашаванда тибқи Таҳлили Гурӯҳ	(801,963)	(148,212)	(96,442)	(1,358,241)	-	-	-	(2,404,858)
Фарқи байни дороиҳо ва уҳдадориҳо	1,158,456	(379,032)	(715,744)	761,355	50,694	896	11,627	888,252
Тафовут байни дороиҳо ва уҳдадориҳо, чамъбасти афзоянда	1,158,456	779,424	63,680	825,035	875,729	876,625	888,252	

ҶАМЊИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАҲА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

	Фоизи миёнавазн	То як моҳ	1 то 3 моҳ	Аз 3 моҳ то 1 сол	Аз 1 сол то 5 сол	Зиёда аз 5 сол	Мухлат муайян карда нашудааст	Батаъхир- афтада	Ҳамагӣ 31 декабри соли 2023
ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:									
Дороиҳои молиявии ҳосилавӣ	15	-	748	4,496	-	-	-	-	5,244
Қарзҳои ба муштариён додашуда	25	15,112	86,477	917,940	2,045,552	19,321	-	12,636	3,097,038
Қарзи дебиторӣ аз иҷораи молиявӣ	33	7,612	10,041	34,135	30,036	-	-	-	81,824
Қоғазҳои қиматноки сармоягузорӣ	7	129,464	15,839	-	-	-	187	-	145,490
Ҷамъан дороиҳои молиявӣ, ки аз рӯи онҳо фоиз бо меъёри муқарраршуда ҳисоб карда мешавад		152,188	113,105	956,571	2,075,588	19,321	187	12,636	3,329,596
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо		1,151,253	-	-	-	-	-	-	1,151,253
Маблағҳо дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ		522,564	-	-	-	-	139,107	-	661,671
Дигар дороиҳои молиявӣ		4,005	-	-	-	-	-	-	4,005
ҶАМЪАН ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ		1,830,010	113,105	956,571	2,075,588	19,321	139,294	12,636	5,146,525
УҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ:									
Уҳдадориҳои молиявии ҳосилавӣ	7	-	3,195	-	-	-	-	-	3,195
Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	3	14	-	-	-	-	-	-	14
Маблағҳои муштариён	13	278,717	177,824	915,331	83,968	42	-	-	1,455,882
Қоғазҳои қиматноки қарзии баровардашуда	18	-	-	10,000	-	-	-	-	10,000
Уҳдадориҳо аз рӯи иҷора	11	14	251	3,241	18,203	-	-	-	21,709
Қарзҳо	18	48,559	35,006	162,234	509,517	-	-	-	755,316
Уҳдадориҳо дар назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон	8	-	2,427	1,488	6,064	-	-	-	9,979
Қарзи субординарӣ	8	-	1,968	23,589	89,931	-	-	-	115,488
Ҷамъан уҳдадориҳои молиявӣ, ки аз рӯи онҳо фоиз бо меъёри муқарраршуда ҳисоб карда мешавад		327,304	220,671	1,115,883	707,683	42	-	-	2,371,583

ҶАМЊИЯТИ САҲОМИЛ КУШОДНИ «ВОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУӢ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Ғоиизи миёнавазн	То як моҳ	1 то 3 моҳ	Аз 3 моҳ то 1 сол	Аз 1 сол то 5 сол	Зиёда аз 5 сол	Муҳлат муайян карда нашудааст	Батаъхир- афтада	Ҳамагӣ 31 декабри соли 2023 (идома)
Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	573,055	-	-	-	-	-	-	573,055
Маблағҳои муштариён	1,238,057	3	-	-	-	-	-	1,238,060
Дигар уҳдадориҳои молиявӣ	159,983	-	14,990	-	-	-	-	174,973
ҶАМЪАН УҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ	2,298,399	220,674	1,130,873	707,683	42	-	-	4,357,671
Фарқи байни дороиҳо ва уҳдадориҳо	(468,389)	(107,569)	(174,302)	1,367,905	19,279	139,294	12,636	788,854
Фарқи байни дороиҳо ва уҳдадориҳо, ки аз рӯи онҳо ғоииз ҳисоб карда мешавад	(175,116)	(107,566)	(159,312)	1,367,905	19,279	187	12,636	958,013
Фарқи байни дороиҳо ва уҳдадориҳо, натиҷаи афзоянда	(468,389)	(575,958)	(750,260)	617,645	636,924	776,218	788,854	788,854

Чадвалҳо муҳлати пардохтро барои суратҳисобҳои муштариён ва муҳлати пасандозҳои кӯтоҳмуддат дар бар мегиранд. Дар асоси таҷрибаи қаблӣ Гурӯҳ чунин мешуморад, ки эҳтимолияти аз ҷониби ҳамаи муштариён талаб шудани пардохти маблағҳо хангоми фаро расидани муҳлати пардохт камтар мебошад. Таҷрибаи нишон медиҳад, ки аксари ин амонатҳо тамдид карда мешаванд. Гурӯҳ аз муҳимияти нигоҳ доштани устувории чунин амонатҳо воқиф мебошад.

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУЙ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Таҳлили минбаъдаи хавфи пардохтпазирӣ ва хавфи тағйирёбии меъёри фоизӣ дар ҷадвалҳои зерин мутобиқи СБҲМ 7 оварда шудааст. Маблағҳои дар ин ҷадвалҳо нишондода ба маблағҳои дар ҳисоботи маҷмӯй оид ба вазъи молиявӣ оварда мувофиқат намеkunанд, зеро ҷадвали зер таҳлили муҳлати пардохти уҳдадориҳои молиявиро дар бар мегирад, ки ҷамъи пардохтҳои боқимондари аз рӯи шартномаҳо (аз ҷумла пардохти фоизҳо) нишон медиҳад, ки дар ҳисоботи тавозуни бо истифода аз усули меъёри фоизи самаранок эътироф карда нашудаанд.

	Фоизи миёна азн	То як моҳ	Аз 1 то 3 моҳ	Аз 3 моҳ то 1 сол	Аз 1 сол то 5 сол	Зиёда аз 5 сол	Ҷамағӣ, 31 декабри соли 2024
УҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ:							
Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ		614,051	-	-	-	-	614,051
Маблағҳои муштариён Қоғазҳои қиматноки қарзии баровардашуда Уҳдадориҳо аз рӯи ичора		2,534,539	291,587	1,441,682	88,338	99	4,356,245
Қарзҳо Дигар уҳдадориҳои молиявӣ		17,324	-	9,312	162,172	-	188,808
Қарзҳои субординарӣ		920	1,801	7,898	17,448	-	28,068
		6,184	17,856	351,379	348,154	-	723,572
		42,925	45,117	22,156	-	-	110,198
		754	-	30,313	76,103	-	107,170
		<u>3,216,697</u>	<u>356,362</u>	<u>1,862,740</u>	<u>692,215</u>	<u>99</u>	<u>6,128,112</u>

	Фоизи миёна азн	То як моҳ	Аз 1 то 3 моҳ	Аз 3 моҳ то 1 сол	Аз 1 сол то 5 сол	Зиёда аз 5 сол	Ҷамағӣ, 31 декабри соли 2023
УҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ:							
Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	-	573,069	-	-	-	-	573,069
Маблағҳои муштариён Қоғазҳои қиматноки қарзии баровардашуда Уҳдадориҳо аз рӯи ичора	13	1,517,327	182,023	998,922	98,228	83	2,796,583
Қарзҳо Уҳдадориҳо дар назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон	18	-	-	10,858	-	-	10,858
Дигар уҳдадориҳои молиявӣ	11	14	255	3,524	24,677	-	28,470
Қарзҳои субординарӣ	18	53,437	30,985	235,629	615,629	-	935,830
	8	-	2,723	1,834	6,890	-	11,447
	-	159,983	-	14,990	-	-	174,973
	8	798	-	31,864	107,325	-	139,987
		<u>2,304,628</u>	<u>215,986</u>	<u>1,297,621</u>	<u>852,899</u>	<u>83</u>	<u>4,671,217</u>

Хавфи бозорӣ. Хавфи бозорӣ хавфи тағйирёбии меъёри фоизӣ, хавфи асъорӣ ва хавфи тағйирёбии нархҳо дар бар мегирад, ки Гурӯҳ ба онҳо дучор шудааст. Ба истиснои мавқеъҳои асъорӣ Гурӯҳ тамаркузи назарраси хавфи бозорӣ надорад.

Аксари шартномаҳои қарзии Гурӯҳ ва дигар дороиҳои уҳдадориҳои молиявӣ, ки аз рӯи онҳо фоиз ҳисоб карда мешавад, меъёрҳои фоизи собит доранд. Роҳбарияти Гурӯҳ маржаи фоизи Гурӯҳро назорат мекунад ва чунин мешуморад, ки Гурӯҳ хавфи назарраси тағйирёбии меъёри фоизӣ ва хавфи дахлдори марбут ба вуруди маблағҳои пулиро надорад.

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Хавфи асъорӣ. Хавфи асъорӣ хавфи тағйирёбии арзиши воситаи молиявӣ бинобар тағйирёбии қурби мубодилаи асъор мебошад. Вазъи молиявӣ ва маблағҳои воридшавандаи Гурӯҳ ба таъсири пасту баландшавии қурби мубодилаи асъори хориҷӣ дучор шудаанд.

Роҳбарият хавфи асъориро тавассути муайян кардани мавқеи кушодаи асъорӣ бо назардошти беқурбшавии эҳтимолии сомонӣ ва дигар нишондиҳандаҳои макроиқтисодӣ идора мекунад, ки ба Гурӯҳ имкон медиҳад зарарро аз тағйирёбии назарраси пули миллӣ ва асъори хориҷӣ то ҳадди имкон коҳиш диҳад. Гурӯҳ доир ба воситаҳои гуногуни молиявии ҳосилавӣ созишномаҳо, аз ҷумла свопи асъорӣ ва қарзҳои гаравиро бо бонкҳои тичоратӣ бо мақсади муҳофизат аз хавфи асъорӣ ба имзо мерасонад.

Роҳбарияти Гурӯҳ чунин мешуморад, ки меъёрҳои мақбули миллӣ оид ба мавқеи кушодаи асъорӣ ба қадри кофӣ самарабахш буда, дараҷаи баланди Ҳимояро аз таъсири манфии тағйирёбии қурби асъор таъмин мекунад. Бо вучуди ин, вобаста ба шароити бозор, Гурӯҳ барои ҳадди ниҳии мавқеи асъор ҳам барои ҳамаи асъорҳо дар маҷмӯъ ва ҳам барои як асъори мушаххас талаботи нисбатан консервативиро муқаррар мекунад.

Маълумот дар бораи дараҷаи хавфи асъории Гурӯҳ дар зер оварда шудааст:

	Сомонӣ	Долл. ИМА 1 дол. ИМА = 10,9325	Евро 1 Евро = 11.4223	Рубл 1 рубл = 0.1114	Дигар	Ҳамагӣ, 31 декабри соли 2024
ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:						
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	1,129,729	558,574	155,701	399,499	20,099	2,263,602
Маблағҳо дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	163,622	103,837	8,652	10,806	2,157	289,074
Қарзҳои ба муштариён додашуда	2,920,618	812,174	25,035	1,177	-	3,759,004
Қарзи дебиторӣ аз иҷораи молиявӣ	147,761	-	-	-	-	147,761
Қарзҳои қиматноки сармоягузорӣ	219,565	-	709	-	-	220,274
Дигар дороиҳо	12,475	942	-	37	-	13,454
ЧАМЪАН ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ	4,593,770	1,475,527	190,097	411,519	22,256	6,693,169
УҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ:						
Уҳдадориҳои молиявии ҳосилавӣ	784	-	-	-	-	784
Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	45,804	418,983	81,472	53,411	14,113	613,783
Маблағҳои муштариён Қарзии баровардашуда	2,845,565	1,182,340	97,920	85,977	4,649	4,216,451
Қарзии баровардашуда	137,564	-	-	-	-	137,564
Уҳдадориҳо аз рӯи иҷора	23,286	-	-	-	-	23,286
Қарзҳо	447,145	165,805	-	-	-	612,950
Дигар уҳдадориҳои молиявӣ	89,655	16,294	1,118	1,156	1,975	110,198
Қарзи субординарӣ	-	66,352	23,549	-	-	89,901
ЧАМЪАН УҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ	3,589,803	1,849,774	204,059	140,544	20,737	5,804,917
МАВҚЕИ КУШОДАИ АСЪОР	1,003,967	(374,247)	(13,962)	270,975	1,519	888,252
Таъсири воситаҳои молиявии ҳосилавӣ	5,255	312,756	13,290	(340,055)	8,754	-
МАВҚЕИ ХОЛИС	1,009,222	(61,491)	(672)	(69,080)	10,273	888,252

ЧАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

	Сомонӣ	Долл. ИМА 1 дол. ИМА = 10,9571	Евро 1 Евро = 12.0944	Рубл 1 рубл = 0.1217	Дигар	Ҳамагӣ, 31 декабри соли 2023
ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:						
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	388,255	486,053	153,490	101,448	22,007	1,151,253
Дороиҳои молиявии ҳосилавӣ	-	-	5,244	-	-	5,244
Маблағҳо дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	56,999	385,670	9,531	63,067	146,404	661,671
Қарзҳои ба муштариён додашуда	2,420,336	638,922	21,548	16,232	-	3,097,038
Қарзи дебиторӣ аз иҷораи молиявӣ	81,824	-	-	-	-	81,824
Қоғазҳои қиматноки сармоягузорӣ	145,490	-	-	-	-	145,490
Дигар дороиҳо	4,005	-	-	-	-	4,005
ЧАМЪАН ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ	3,096,909	1,510,645	189,813	180,747	168,411	5,146,525
УҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ:						
Уҳдадориҳои молиявии ҳосилавӣ	-	3,195	-	-	-	3,195
Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	33,879	386,912	120,734	25,937	5,607	573,069
Маблағҳои муштариён	1,927,239	501,518	49,603	18,331	197,251	2,693,942
Қоғазҳои қиматноки қарзии баровардашуда	10,000	-	-	-	-	10,000
Уҳдадориҳо аз рӯи иҷора	21,476	233	-	-	-	21,709
Қарзҳо	669,262	64,027	22,027	-	-	755,316
Уҳдадориҳо дар назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон	9,979	-	-	-	-	9,979
Дигар уҳдадориҳои молиявӣ	47,539	121,302	1,387	23	4,722	174,973
Қарзи субординарӣ	-	66,399	49,089	-	-	115,488
ЧАМЪАН УҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ	2,719,374	1,143,586	242,840	44,291	207,580	4,357,671
МАВҚЕИ КУШОДАИ АСЪОР	377,535	367,059	(53,027)	136,456	(39,169)	788,854
Таъсири воситаҳои молиявии ҳосилавӣ	(116,445)	80,000	36,445	-	-	-
МАВҚЕИ ХОЛИС	261,090	447,059	(16,582)	136,456	(39,169)	788,854

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНЧОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

Таҳлили ҳассосият ба хавфи асъорӣ. Дар ҷадвали зер таҳлили ҳассосияти Гурӯҳ ба 15% афзоиш ва коҳиши қурби доллари ИМА ва евро нисбат ба сомонӣ тайи солҳои 2024 ва 2023 оварда шудааст.

Ин нишондиҳандаҳои ҳассосият ба хавфи асъорӣ барои ҳисоботи хавфи асъорӣ аз ҷониби кормандони асосии роҳбарикунанда истифода мешаванд ва арзёбии роҳбариятро дар бораи тағйирёбии эҳтимолии қурби асъор ифода мекунанд.

Таҳлили ҳассосият ба хавф танҳо бақияи моддаҳои пулии бо аъзори хориҷӣ ифодашударо баррасӣ менамояд ва бозҳисоби ин бақияҳоро дар санаи ҳисоботӣ ҳангоми тағйирёбии 15% қурби асъор тайи солҳои 2024 ва 2023 тасҳеҳ мекунад.

Таҳлили ҳассосият ҳам қарзҳои ба муштариён Гурӯҳ додашуда ва ҳам қарзҳои ба ширкатҳои муаррификунандаи фаъолияти хориҷии Гурӯҳ додашударо дар бар мегирад, агар чунин қарзҳо бо аъзоре дода шаванд, ки аз аъзори функционалии қарздиҳанда ё қарзгир фарқ дошта бошанд.

	Ба ҳолати 31 декабри соли 2024		Ба ҳолати 31 декабри соли 2023	
	15%	-15%	15%	-15%
Сомонӣ/доллари ИМА	(9,224)	9,224	67,059	(67,059)
Сомонӣ/ЕВРО	(101)	101	(2,487)	2,487
Сомонӣ/рубл	(10,362)	10,362	20,468	(20,468)

Маҳдудиятҳои таҳлили ҳассосият. Дар ҷадвалҳои дар боло овардашуда таъсири тағйирёбии фарзияи асосӣ нишон дода шудааст, дар ҳоле ки фарзияҳои дигар бетағйир боқӣ мондаанд. Дар асл байни фарзияҳо ва омилҳои дигар робита вучуд дорад. Инчунин бояд қайд кард, ки ҳассосият хусусияти ғайрихаттӣ (ғайримустақим) дорад, бинобар ин интерполятсия ё экстраполятсияи натиҷаҳои бадастомада набояд анҷом дода шавад.

Таҳлили ҳассосият ба назар намегирад, ки Гурӯҳ дороиҳо ва уҳдадорихоро фаъолона идора мекунад. Илова бар ин, вазъи молиявии Гурӯҳ вобаста ба дигаршавии шароити бозор метавонад тағйир ёбад.

Маҳдудиятҳои дигари дар таҳлили ҳассосияти дар боло зикршуда истифодаи ҳаракатҳои гипотетикӣ дар бозор бо мақсади ошкор кардани хавфи эҳтимолий дар бар мегиранд, ки танҳо пешгӯии Гурӯҳ дар бораи тағйироти дарпешистодаи бозор буда, онҳоро бо ягон дараҷаи итминон пешгӯӣ кардан ғайриимкон аст. Инчунин фарзия дар бораи он, ки ҳамаи меъёрҳои фоизӣ як хел тағйир меёбанд, маҳдудият мебошад.

Хавфи амалиётӣ. Хавфи амалиётӣ хавфи талафот дар натиҷаи ҳалалдор шудани чараёни муътадили кори низомҳо, иштибоҳҳои кормандон, низомҳо ва инчунин дар натиҷаи таъсири ҳодисаҳои беруна мебошад.

Гурӯҳ наметавонад фарзияе пешниҳод кунад, ки ҳамаи хавфҳои амалиётӣ бартараф карда шудаанд, аммо тавассути низоми назорат, пайгирӣ ва воқуниши дахлдор ба хавфҳои эҳтимолий метавонад ин хавфҳоро идора намояд. Низоми идоракунии хавфҳои амалиётӣ ба се хатти Ҳифозат асос ёфтааст. Низоми назорат тақсимои дурусти вазифаҳо, ҳуқуқҳои дастрасӣ, расмиёти тасдиқ ва муқоиса, омӯзиши кормандон, инчунин расмиёти арзёбӣ, аз ҷумла аудити дохилиро тпешбинӣ менамояд.

Низоми дар боло зикргардидаи идоракунии хавфи амалиётӣ ба Гурӯҳ имкон медиҳад, ки амалиётҳои бонкиро, ки ба хавфи амалиётӣ бештар осебпазиранд, муайян кунад, инчунин баҳогузорӣ ва назорати зарари ба Гурӯҳ аз хавфи амалиётӣ расидаро арзёбӣ, назорат ва чораҳои дахлдори назоратиро муқаррар намояд. Барои андозагирӣ ва кам кардани хавф чораҳои пешгирикунанда ва ошкорсозӣ таҳия шудаанд.

ҶАМЪИЯТИ САҲОМИИ КУШОДАИ «БОНКИ ЭСХАТА»
ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУЙ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ
(бо ҳазор сомонӣ)

37. АМАЛИЁТҲО БО ТАРАФҲОИ АЛОҚАМАНД

Ҳангоми ҳалли масъалаи он, ки оё тарафҳо ба ҳам алоқаманд мебошанд, на танҳо шакли ҳуқуқии тарафҳо, инчунин мазмуни муносибатҳои байни онҳо ба назар гирифта мешавад. Маълумот дар бораи амалиётҳои Гурӯҳ бо тарафҳои алоқаманд дар зер оварда шудааст:

	31 декабри соли 2024			31 декабри соли 2023		
	Амалиёт бо тарафҳои алоқаманд	Меъёри фоизи миёна	Ҳамагӣ аз рӯи категория мувофиқи моддаҳои ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ	Амалиёт бо тарафҳои алоқаманд	Меъёри фоизи миёна	Ҳамагӣ аз рӯи категория мувофиқи моддаҳои ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ
Қарзҳои ба муштариён додашуда	887	19.42%	3,759,004	-	0.00%	3,097,038
- дигар шахсони алоқаманд	887			-		
Маблағҳои муштариён	131,788	15.15%	4,216,451	66,529	11.43%	2,693,942
- саҳмиядорон	100,897			35,805		
- дигар шахсони алоқаманд	30,892			30,723		
Қарзҳо	35,691	8.31%	612,950	29,042	17.67%	653,049
- саҳмиядорон	35,691			29,042		
Қоғазҳои қиматноки қарзии баровардашуда	5,000	17%	137,564	1,974	18.00%	10,000
- саҳмиядорон	5,000			1,974		

Дар поён маблағҳое, ки аз амалиёт бо шахсони алоқаманд ба вучуд меоянд ва ба ҳисоботи маҷмӯӣ оид ба фоида ё зарар ва дигар даромади умумӣ барои солҳои 31 декабри 2024 ва 2023 анҷомёфта дохил карда шудаанд, оварда шудааст:

	31 декабри соли 2024		31 декабри соли 2023	
	Амалиёт бо тарафҳои алоқаманд	Ҳамагӣ аз рӯи категория мувофиқи моддаҳои ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ	Амалиёт бо тарафҳои алоқаманд	Ҳамагӣ аз рӯи категория мувофиқи моддаҳои ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ
Даромадҳои фоизӣ	273	892,510	75	791,497
- дигар шахсони алоқаманд	273		75	
Хароҷотҳои фоизӣ	16,134	395,844	16,755	297,490
- саҳмиядорон	13,148		15,233	
- дигар шахсони алоқаманд	2,986		1,522	
Подшпулӣ ба кормандони асосии роҳбарикунанда:				
Музди меҳнат ва подшпулӣ	14,538	258,187	16,292	231,473

38. ҲОДИСАҲОИ БАЪДИ САНАИ ҲИСОБОТӢ

28 январи соли 2025 Гурӯҳ дар шакли қарз аз Global Microfinance Fund Symbiotics Sicav (Lux) бо мӯҳлати пардохти 28 январи соли 2027 дар ҳаҷми 1,000 ҳазор доллари ИМА маблағгузорӣ шуд.

То санаи барориши ин ҳисоботи молиявӣ ягон рӯйдод ё амалиёти дигари муҳим рух надидааст, ки бояд тибқи МСФО (IAS) 10 Ҳодисаҳои пас аз давраи ҳисоботӣ ошкор карда шаванд.

ЧДММ «Бейкер Тилли Тоҷикистон» хизматрасонию худро дар татбиқи номи Бейкер Тилли пешниҳод менамояд ва аъзои шабакаи байналмилалӣ Baker Tilly International мебошад, ки ҳар як ширкати-иштирокчи он ширкати мустақил ва соҳибхӯиер мебошанд.

© 2025 с., Бейкер Тилли

Суроға
кучаи. Бохтар, 37/1, 5 ошёна,
ш. Душанбе, 734025,
Ҷумҳурии Тоҷикистон

www.bakertilly-ca.com